

Socioloģisko Pētījumu Institūts

**JURIDISKĀS PALĪDZĪBAS
ADMINISTRĀCIJAS
DARBBĀSIZVĒRTĪJUMS**

Pētījuma rezultātu pārskats

Rīga, 2008

Pētījumu par Juridiskās palīdzības darbības izvērtējumu pētījis institūcijas pasākuma veicēja SIA „Socioloģisko pētījumu institūts” Dr.sc.soc. Ritma Rungule vadībā.

Pētījuma veikšanā līdzdarbojās pētnieki Mg.oec. Ieva Krūliņa un Mg.soc. Sigita Sniere, kā arī SIA „Socioloģisko pētījumu institūts” intervētāji un datu apstrādes speciālisti.

Pērkata autores: Ritma Rungule un Ieva Krūliņa

Socioloģisko pētījumu institūts pateicas par atbalstu pētījuma veikšanā Juridiskās palīdzības administrācijas direktora padomniecei sabiedrisko attiecību jautājumos Rutai Siliņai, kā arī intervētājiem ekspertiem – valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzējiem, kuri piedalījās šajā pētījumā.

Atslēgas vārdi: valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība, Juridiskās palīdzības administrācijas darbība, klientu apmierinātība

SATURS

IEVADS	5
1. JPA DARBĀS VĒRTĪJUMS VALSTS NODROŠINĀTĀS JURIDISKĀS PALĪDZĪBAS SNIEDZĒJU SKATĪJUMS	8
1.1. JURIDISKĀS PALĪDZĪBAS SNIEDZĒJU SADARBĀS AR JPA RAKSTUROJUMS.....	8
1.2. JPA DARBĀS NOVĒRTĪJUMS	12
1.3. PROGNOZES, IETEIKUMI JPA DARBĀS UZLABOŠANAI UN PILNVEIDOŠANAI....	15
1.4. SECINĀJUMI	19
2. KLIENTU APMĒRINĀTĀS AR JPA DARBĀS. SADARBĀS RAKSTUROJUMS	21
2.1. APTAUJĀTO JPA KLIENTU SOCIĀLDEMOGRĀFISKAIS PORTRETS	21
2.2. PERSONĀLĀS PIEREDZE TIESLIETU JOMĀ	23
2.3. INFORMĀTĀS PAR JURIDISKĀS PALĪDZĪBAS SAĒMŠANAS IESPĒJĀM.....	24
2.4. JURIDISKĀS PALĪDZĪBAS PIEĒJAMĀS VĒRTĪJUMS NEPIECIEŠAMO IZMAIŅU KONTEKSTĀ	29
2.5. SECINĀJUMI	30
3. JPA DARBĀS NEPIECIEŠAMĀS IZVĒRTĪJUMS: LATVIJAS IEDZĪVOTĀJU APTAUJAS REZULTĀTI.....	34
SECINĀJUMI	38
GALVENIE SECINĀJUMI UN IETEIKUMI	40
PIELIKUMI.....	46
NR.1. JPA KLIENTU APTAUJAS DATI	47
APTAUJAS DALĪBŅU SOCIĀLDEMOGRĀFISKAIS PORTRETS ATBILŽU SADALĪJUMS SOCIĀLDEMOGRĀFISKAJĀS GRUPĀS	
NR.2. LATVIJAS IEDZĪVOTĀJU APTAUJAS DATI	72
APTAUJAS DALĪBŅU SOCIĀLDEMOGRĀFISKAIS PORTRETS ATBILŽU SADALĪJUMS SOCIĀLDEMOGRĀFISKAJĀS GRUPĀS	
NR.3. PĒTĪJUMA APTAUJU INSTRUMENTĀRIJI	80

TABULUR D T JS

1. tabula. P t juma metožu kopsavilkums.....	5
2.tabula. Ekspertu rekrut cijas nosac jumi.....	6
3. tabula. Juridisk s pal dz bas administr cijas darb bas izv rt jums, 2007.g.....	42
4. tabula. Rekomend cijas Juridisk s pal dz bas administr cijas darb bas uzlabošānai, 2007.g.....	45

ATT LUR D T JS

1.att ls. Juridisk s pal dz bas mekl šana dz ves laik (%).....	21
2.att ls. Griešan s p c juridisk s pal dz bas p d j reiz (%).....	22
3.att ls. Griešan s p c valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas JPA (%).....	22
4.att ls. Inform t bas par valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas sa emšanas iesp j m pašv rt jums (%).....	23
5.att ls. Inform cijas par juridisk s pal dz bas sa emšanas iesp j m avoti: l dz šim popul r kie un v lamie (%).....	24
6.att ls. Klientu p d j apmekl juma reize JPA (%).....	24
7.att ls. Sadarb bas ar JPA v rt jums (%).....	25
8.att ls. Apmierin t ba ar JPA darbu (%).....	26
9.att ls. Juridisk s pal dz bas sniedz ju - JPA sadarb bas partneru darba v rt jums (%).....	26
10.att ls. Apmierin t ba ar juridisk s pal dz bas sniedz ju – JPA sadarb bas partneru darbu (%).....	27
11.att ls. Apmierin t ba ar sa emto juridisko pal dz bu (%).....	28
12.att ls. Izmai u JPA darb kopš Administr cijas darb bas s kuma v rt jums (%).....	28
13.att ls. Juridisk s pal dz bas pakalpojumu pieejam ba Latvijas tr c gajiem iedz vot jiem (%).....	29
14.att ls. Pieredze tieslietu jom – griešan s p c juridisk s pal dz bas p d j gada laik (%).....	34
15.att ls. Griešan s p c pal dz bas pašvald bas soci laj dienest p d j gada laik (%).....	34
16.att ls. Inform cija par izzi u izsniegšanu p d j gada laik (%).....	35
17.att ls. Nepieciešam ba p c juridisk s pal dz bas atkar b no soci l statusa (%).....	36
18.att ls. Inform t ba par valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas sa emšanas iesp j m (%).....	37
19.att ls. Inform t bas l menis atkar b no soci l statusa (%).....	37
20.att ls. Sadarb ba ar JPA atkar b no soci l statusa (%).....	38

IEVADS

Pētījuma mērķis

Projekta mērķis ir iegūt ar zinātniskām pamatotām metodēm pamatotu informāciju Juridiskās palīdzības administrācijas kā institūcijas darbības izvērtējumam.

Pētījuma metodes

Lai sasniegtu pētījuma izvirzīto mērķi, projekta gaitā tika stenotas vairākas, savstarpīgi papildinošas metodes – (a) Latvijas iedzīvotāju aptauja Juridiskās palīdzības administrācijas (turpmāk – ar JPA, Administrācija), nepieciešamā darba apjoma precizīšanai, (b) intervijas ar JPA sadarbības partneriem – valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzējiem un (c) Administrācijas klientu aptauja, lai uzzinātu respondentu domas par JPA darbību, viedokli par savstarpīgās sadarbības un nepieciešamajām aktivitātēm institūcijas darbības uzlabošanai.

Katra no šīm metodēm tika izmantota, veidojot atšķirīgus izlases, līdz ar to iegūstot atšķirīgus datus masīvu, kas atspoguļo pētītās problēmas gan kvalitātīvi, gan kvantitatīvi (sk. 1.tab.).

1. tabula. Pētījuma metožu kopsavilkums

Nr. p.k.	Mērķa grupa	Metode	Metodes realizācijas raksturojums
1.	JPA sadarbības partneri – juridiskās palīdzības sniedzēji	Ekspertu intervijas	Veiktas kvalitātes, daļi strukturātas intervijas ar 7 zvērītiem advokātiem – valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzējiem.
2.	JPA klienti	Institūcijas klientu apmierinātības aptauja	Veikta kvantitatīvā JPA klientu aptauja. Realizētās izlases apjoms n=307. Aptaujas metode – pasta aptauja.
3.	Latvijas iedzīvotāji	Latvijas iedzīvotāju aptauja	Veikta kvantitatīvā Latvijas iedzīvotāju aptauja. Realizētās izlases apjoms n=1000. Aptaujas metode – tiešās intervijas respondentu dzīvīstās.

Intervijas ar juridiskās palīdzības sniedzējiem – JPA sadarbības partneriem

Intervijas ar juridiskās palīdzības sniedzējiem tika veiktas, lai iegūtu padziļinātu informāciju par zvērīto advokātu viedokli un uzskatiem saistībā ar valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu un sadarbību ar Administrāciju, kā arī uzzinātu viņu viedokli par nepieciešamajām izmaiņām JPA darbībā, gan valsts apmaksātās juridiskās palīdzības nodrošināšanā kopumā.

Ekspertu rekrutācija. Saskaņā ar JPA norādījumiem un pētījuma vadlīnijas izstrādājumiem ekspertu rekrutācijas nosacījumiem, dalībā pētījumā tika izvēlēti 7 zvērīti advokāti – valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēji (sk. 2.tab.).

2.tabula. Ekspertu rekrutācijas nosacījumi

Atlases kritēriji	Nosacījumi
Reģionālais pirkums/teritoriālais apgabals	1 eksperts - teritoriālais apgabals Rīga 1 eksperts - Rīgas pilsēta un rajons 1 eksperts - Rīga un Vidzeme 2 eksperti - Kurzeme 2 eksperti - Latgale
Juridiskā darba pieredze	vismaz 2 gadi
Līgums ar JPA	vismaz no 2006.gada aprīļa mēneša
Sniegtas juridiskās palīdzības apjoms	Civillietas, administratīvās lietas un krimināllietas

Interviju veikšanas laiks: no 2007.gada 5.janvāra līdz 31.janvārim.

Ekspertu intervijas veica paši kvalitatīvo interviju veikšanai apmērti intervētāji. Interviju laikā tika veikts to ieraksts digitālā formātā (diktofonos Olympus VN-480), pēc tam sagatavots darba materiāls analīzei – interviju ierakstu atšifrējumi.

JPA klientu aptauja

Klientu apmierinātības pētījums nodrošina būtisku informāciju institūcijas darbības izvērtējumam sekojošos jomās:

- par klientu personālo pieredzi tieslietā jomā;
- informētību par juridiskās palīdzības saņemšanas iespējām;
- sadarbības ar JPA vērtējums;
- viedokli par nepieciešamajām izmaiņām.

Aptaujas metode: pasta aptauja.

Apsverot dažādu informācijas iegūšanas metožu priekšrocības un trūkumus, kļūst skaidrāki izvēlētā t.s. pasta aptauja. Ērtības dēļ, ka JPA klientu personālo datus trešajām personām nepieejami saskaņā ar personas datu aizsardzības nosacījumiem, pētījuma gaitā tika nolemts, ka anketas Administrācijas klientiem izsūtīs pētījuma koordinatori no JPA pusēs.

Jāņem vērā, ka izvēlētā metode – pasta aptauja ir ne tikai īsti izdevīga laikā un izmaksu ziņā, šādas anketēšanas veids ir izdevīgāks respondentiem, jo atbildes nosūtīšana ir salīdzinoši vienkārša, anketu respondents var aizpildīt sev izdevīgā laikā, labi pārdomājot savas atbildes.

Lai pēc iespējas samazinātu metodes trūkumus, kas galvenokārt saistīti ar augstu nerespodences rādītāju, un lai veicinātu respondentu motivāciju piedalīties pētījumā, pētījuma dalībniekiem pilnībā tika nodrošināta iespēja anketu aizpildīt savdzimtajā valodā – katram respondentam tika nosūtīta anketa gan latviešu, gan krievu valodā. Tāpat tika norādīts kontakttelefons gadījumā, ja respondentam rastos kādi jautājumi vai neskaidrības, pievienota apmērtā aploksne aizpildītās anketas nosūtīšanai atpakaļ uz Administrāciju.

Aptaujas veikšanas laiks: 2007.gada 20.novembris – 5.decembris.

Teorētiskās izlases apjoms: n=1195

Sasniegtās izlases apjoms: n=307

Datu apstrādi un tabulu sagatavošanu tika izmantotas šādas programmas: SPSS for Windows v.13.0, Microsoft Excel XP.

Latvijas iedzīvotāju aptauja

Ar reprezentatīvu izlasi iegūtie rezultāti no Latvijas iedzīvotāju aptaujas datiem sniedz iespēju zinātniski pamatot institūcijas pastāvīgas nepieciešamību un precizitāti, lai nodrošinātu tās aktivitātes nekot.

Vienlaikus šos rezultātus un datus iespējams aplūkot dažādu sociāldemogrāfiskajās grupās, izveidojot potenciāli klienta, eventuāli institūcijas sniegto pakalpojumu izmantotāja portretu.

Datu iegūšana. Piedāvātā aptaujas enerģoloģiskā veido Latvijas iedzīvotāju vecumā no 15-64 gadiem. Realizējamās izlases apjoms, kas noteikts atbilstoši pētījuma prasībām (n=1000), ir pietiekams, lai izvērtētu tās raksturojošās pazīmes, kuru izplatība iedzīvotāju vidū svārstās dažādu procentu (0-5%) robežās (piemēram, griešanās JPA).

Izlases veidošanai tika izmantota vairāpkāpju stratificētā nejaušā gadījumizlases metode, kas nodrošina visu Latvijas reģionu un apdzīvotu vietu adekvātu reprezentatīvu izlasi. Pirmajā izlases veidošanas posmā Latvijas teritorija tika sadalīta izlases vienībās (stratās) atkarībā no reģiona un urbanizācijas līmeņa. Atsevišķas stratas veido katrs Rīgas administratīvais rajons (kopā 6 stratas), sešas valsts pilsētas (Daugavpils, Jelgava, Jūrmala, Liepāja, Rēzekne un Ventspils), katrs no rajona administratīvajiem centriem un trīs pilsētas Pierīgas reģionā (Olaine, Salaspils, Sigulda). Katrā administratīvā rajona lauku un daļēji urbanizētā teritorijā veido atsevišķu stratu (kopā 26). Tādējādi kopumā tika izveidota 61 strata, kas uzskatāmas par pietiekamu skaitu, lai novērtētu nozīmīgus klasteru veidošanas efektus. Izlases iekaujamo personu skaits tika aprēķināts proporcionāli atbilstošās vecuma grupas personu skaitam enerģoloģiskā kopā. Otrajā posmā katlases vienības izlases veidošanai tika izmantotas starta adreses. Adrešu atlasīti katrā stratā veica pēc nejaušības principa. Katrā nākamajā adresē atlasīti pēc soā principa. Adrešu skaits noteikts proporcionāli iedzīvotāju skaitam šajā stratā. Trešajā izlases realizācijas posmā izvērtējām adresē respondents tika atlasīts izmantojot *jaunākā vārda principu*. Ja šī persona nebija sasniedzama intervīta vizītes laikā, intervīva netika veikta un intervītam šim jāsaimniecība bija jāpameklē atkārtoti.

Aptaujas instrumentārijs. Aptaujas metode – tieša (*face-to-face*) strukturētā intervīva respondentam dzīvesvietā. Salīdzinot ar citiem aptaujas veidiem, tiešās intervīvas, kas tiek veiktas respondentam dzīvesvietā, nodrošina viszemāko nerespondences līmeni un zemāko nekvalitatīvi aizpildīto anketu skaitu, kas savukārt garantē augstāku pētījuma datu kvalitāti: ticamību un drošumu.

Aptaujas veikšanas laiks: 2007.gada 28.novembris – 2008.gada 15.janvāris.

Sasniegtās izlases apjoms: n=1000

Datu apstrādi un tabulu sagatavošanu tika izmantotas programmas: SPSS for Windows v.13.0 un Microsoft Excel XP.

1. ADMINISTRĀCIJAS DARBA JURIDISKĀS PALĪDZĪBAS SNIEDZĀJUMS

1.1. Juridiskās palīdzības sniedzēju sadarbības ar JPA raksturojums

Interviju ietvaros zvērītajiem advokātiem lūdzta pastāstīt par savu sadarbību ar JPA un minēt galvenos iemeslus, kāpēc viņi iesaistījušies valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanā. Vienlaikus ekspertus lūdzta norādīt to, cik lielu patsvaru no darba laika viņi veltī JPA klientiem un to vai un cik lielā mērā šie klienti atširas no citiem advokātu klientiem.

Sadarbības ar JPA galvenie motīvi

Kā galvenos motīvus, kāpēc iesaistījušies valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanā, zvērītajiem advokātiem jāsekojošus aspektus:

- Nepieciešamība saskaņot ar juridisko procedūru – obligātās aizstāvības kriminālīetis kontekstā – lai samaksātu samaksu un palīdzību kolēģiem:

„...mums ir dežras, mums ir piesaistīta kaut kāda rajona tiesa un viņi mums sāt ierasties uz dežrām uz kriminālīeti, kur pirstvīt vajag obligāti, kur ir obligātā aizstāvība. Un, ja nebūtu šāte līguma ar Juridiskās palīdzības administrāciju, tad nav kas atmaksātu.” (zvērītais advokāts, Rīgas pilsēta/rajons)

„Korporatīvās solidaritātes princips – lai citiem kolēģiem nebūtu tik grūti.” (zvērītais advokāts, Kurzeme)

- Sekojot Advokātu kolēģu ieteikumam:

„No sākuma mēs Advokātu kolēģu ietekmēsim, kā jāraksta vēstule, kopsapulcē, kā jādod līgums” (zvērītais advokāts, Latgale)

- Profesionāls pieredzes gūšanai – raksturogi nesēn praktizēt uzskāšiem speciālistiem:

„Ir tādas kategorijas lietās, kas nav klientiem, kuri nekā un par to maksā honorāru, tādā kā zūsi ir tieši šāi kategorijai, kas iet caur Juridiskās palīdzības administrāciju, piemēram, dzīvokļu tiesību jautājumos.” (zvērītais advokāts, Rīga)

- Konkurences dā:

„...advokātu pašlaik ir milzīgi daudz, pie tam ir arī licenzēti juristi vesela virkne un kā saka konkurence spēj, jo nevar būt tā, kā tadarba būtu pārāk daudz. Un tāpēc ar mums iestāj mies...” (zvērītais advokāts, Rīga)

- Vāļšanās nopelnīt (tiesā, šo faktoru minēja vien Latgāļi intervētie advokāti);
- Sociāli motīvi – vāļšanās palīdzēt iedzīvotjiem, kuri finansiālu apstākū d nevar nodrošināt sev nepieciešamo juridisko palīdzību;

„...māzturģajiem iedzīvotjiem ir vajadzīga juridiskā palīdzība un ne vienmēr viņi spēj

to kvalificēti saņemti, un es tom r uzskatīju par savu godu, ja jau es esmu advokāts, izpildīt to, ko valsts man uztic vai piedāvā.” (zvērētājs advokāts, Latgale)

„Uzskatu, ka palīdzēt maznodrošinātām personām ir katrā gadā lieta. Man ir neoficiāla informācija par citām lielām Rietumu valstīm, ka tur katram advokātam, lielajiem advokātu birojiem bezmaz kā noteikums, kas ir svarīgs arī prestižam, ir strādāt maznodrošinātām personām par veltīti vai par mazu samaksu. To naudu, ko viņi iztērē maznodrošinātājiem, viņi iespējams paprasa no katrām lielām klientiem, tur gūst klientiem.” (zvērētājs advokāts, Rīga/Vidzeme)

JPA klientiem veltītais laiks

Iepazīstoties ar respondentu atbildēm, jāsecina, ka advokāti darbam ar JPA klientiem veltītais laiks ir gūda un no sava darba laika, tiesa, lielākajā daļā interviju atzina, ka darbs ar šiem klientiem aizņem salīdzinoši mazāko darba apjomu.

Kopumā visvairāk – „Aptuveni 40 %” – no sava darba laika ar JPA klientiem strādā pilnā juma daļēni Liepājā. Pārējie eksperti atzina, ka darbs ar klientiem valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības ietvaros viņiem aizņem ne vairāk kā 5% no kopējā darba apjoma jeb vidēji 3 lietas gadā.

Jāpiebilst, ka viens no advokātiem pauda neizpratni par to, kāpēc joprojām nešaurā laikā nav saņemti nevienam piedāvājumi no JPA:

„Sākotnēji, kad līgums mums tika nosūtīts, bija klienti, bet tagad pēdējā pusgadā laiks faktiski klientu ar nav. Es pat nevaru izskaidrot, kādēļ tā ir. Varbūt citiem advokātiem ir vairāk piedāvājumu...” (zvērētājs advokāts, Latgale)

Vairāki no intervintiem ekspertiem atzina, ka viņiem pēris reizes ar nācīgos atteikt JPA piedāvājumi, jo tajā brīdī bijuši citi noslogoti.

Var izteikt pieņēmumu, ka speciālisti, norādot uz laiku, kas veltīts JPA klientiem, to aprēķinājuši, izvērtējot laiku, kas veltīts administratīvajam un civillietām, neierot obligāto aizstāvēt būvkrimlīst. Šādu pieņēmumu arī izvirzīta divu ekspertu teiktāis:

„...tas ir stipri nosacīti. Principā man ir bijuši, ja nemaldos, seši uzaicinājumi darboties, bet es šajās sarakstos neietveru tās kriminālās lietas, ja, teiksim, man ir dežurēdā pie tiesneša, tad var gadīties, kad es esmu pie šīm lietām, ja tās lietas ir nelīdīgas...” (zvērētājs advokāts, Rīga)

„Maz man ir no Administrācijas bijušās ties civillietas... Nu un tad attiecīgā priekšmetā ir pēc nozīmējuma, pēc tiesas nozīmējuma kriminālās vai prokuratūras nozīmējuma, kad jāpārsta, un rīnā iesniedzam Juridiskās palīdzības administrācijā.” (zvērētājs advokāts, Rīgas pilsēta/rajons)

JPA klientu atšaurītais no citiem klientiem

Saskaņā ar pētījuma iegūto informāciju, visi no intervētājiem juridiskās palīdzības sniedzājiem atzina, ka maznodrošinātājiem iedzīvotājiem raksturīgās vairākās „pašās” iezīmes un atšaurītais no citiem viņu klientiem. Tiesa, eksperti atzina, ka viņi to apzinoties un esot gatavi darbam ar šādiem cilvēkiem:

„Tie, kas piešaurītais statusu, viņi izvērtē situāciju, un tas vien liecina, ka šīs personas ir maznodrošinātas ar visām no tām izrietošām sekām.” (zvērētājs advokāts, Rīga/Vidzeme)

Pēc intervju ar advokātu domājot, darbu ar JPA klientiem sarežģī šādi faktori:

1) juridiski sarežģītas, iekavātas lietas:

„Tas visas ir samudžinātas un ievilkušas vai novilcinātas lietas. Viņiem varbūt nebija naudas, viņi varbūt termiņus neizdarīja kādas lietas, tātad viņi šie iepinas un viss.” (zvērains advokāts, Kurzeme)

2) šo iedzīvotāju sociālpsiholoģiskās iezīmes – neuzticšanās, aizvainojums un nespēja stāties par savu solījumu, nenoteiktība, ierobežotās spējas kontaktties, vēlme savas tiesības izmantot negodīgā nolūkā utml.;

„...tie ir nākuši tie, kuriem ir diezgan grūti ar to mēģināšanu spējām vai domāšanu spējām, viņi ir kaut ko iemesis galvā un vārdosakot viņi ar katru cenu grib panākt to, ko viņi ir izdomājuši, neskatoties uz to, ka diemžēl tie juridiskie pamatojumi un kā to vispār var tu risināt...” (zvērains advokāts, Rīga)

„...daži klienti ir bijuši tie, kad ir diezgan grūti ar viņiem kontaktties, jo viņi aizmirst, neierodas uz tiesas sēdēm...[..]... Bieži vien izrādās, ka viņiem pašiem nemaz nav svarīgākas, ko viņi sēdēt ir prasījuši vai kad viņi ir atbildējuši lietām, bieži vien viņiem domas mainās un kāst nesvarīgi kaut kādā procesa vidū.” (zvērains advokāts, Rīgas pilsētas rajons)

3) nepamatota aizvainojuma un neuzticšanās daļēji advokāta darbu pienācīgi nenovērtēt un regulāri iesniedz sūdzības Administrācijā:

„...par visām iestādēm viņi saka, ka ir nepareiza rīcība un šai sakarā viņi strīdas faktiski ar visām iestādēm. Nu, lūk, piemērs (piez.: rīda bēzu māpi) sūdzības, sūdzības, sūdzības. Viņi sameklā savu naudu, izstudē savas tiesības, sameklā, aiziet Brīvības ielā 214 uz administrāciju, tur griežas, raksta, raksta, dežurājošie sūdzējies.” (zvērains advokāts, Latgale)

Jāpiebilst, ka tikai viens no advokātiem uzskatīja, ka tomēr tik viennozīmīgi šos klientus nevajadzētu vērtēt, jo ar maznodrošinātību viņi izglototi, intelektuāli cilvēki:

„...ir arī tie, kas saka - Dievs dod sāpēt tie klientu parastā kārtībā - ar asu prātu, ar domāšanu, kam ir visi nepieciešamie dokumenti un viņi ir apmierināti lietas kursā, bet nu nemēģinājis salikt visu pa plauktiņiem.” (zvērains advokāts, Rīga)

Personīgās sagatavotības darbam ar JPA klientiem vērtējums

Iepazīstoties ar advokātu sniegtajām atbildēm, var konstatēt, ka gandrīz visi intervjuētie eksperti, norādot uz iegūto izglītību, kvalifikāciju un darba pieredzi, sevi uzskata par pilnībā sagatavotiem darbam ar JPA klientiem.

Tikai viens no respondentiem Rīgā atzina, ka viņam dažkārt ir nācies atteikties lietās izskatīšanai, jo otri sēdēt termiņus nav iespējams detalizēti iepazīties ar konkrēto lietu:

„...jātas nāks, kas es te teicu, ka būtiski dažādu dienu laikā tev ir jāsatīd kaut kāds dokuments, kur ir vajadzīgas tie nopietns juridisks pamatojums, un tu to tūmu nepārķep valdī, taj pašā laikā tev ir arī citi darbi, kas ir jādara, nu tad ir grūti, tad ir jāsaka, ka jāmeklē ir cits juridiskais palīgus.”

Savukrt kds cits no interv tajiem ekspertiem - zvirin ts advok ts Kurzem nor dja, ka patiesb neb tu gatavs str d t ar JPA klientiem, tiesa, nevis kvalifik cijas tr kuma, bet – savas aiz emt bas d : „Ziniet ko, es visp r neesmu gatavs pal dz t, bet, ja man zvana vai l dz administr cija, es redzu, t p c es pie emu l mumu pa emt šo lietu.”

Viedoklis par apm c b m juridisk s pal dz bas sniedz jiem

Interv tajiem juridisk s pal dz bas sniedz jiem nebija vienota viedoka par nepieciešam bu JPA organiz t k dus kursus un apm c bas. Atseviš i respondenti to nov rt ja pozit vi k iesp ju ieg t papildus zin šanas, kam r citi uzskat ja, ka tas nav nepieciešams, vienlaikus piebilstot, ka, protams, „nu kursi nekad nen k par sliktu” un „lai vi i [JPA] paši apmaks , ne jau par maniem l dzek iem”.

Interesanti, ka viens no Latgal interv tajiem zvirin tajiem advok tiem reflekt ja, ka, emot v r zemo apmaksu par darbu, JPA finans tas apm c bas, pieredzes apmai a un kursi var tu b t k papildus ieinteres jošs elements advok tiem iesaist ties valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas sniegšan :

„Varb t tieš m var tu kaut k du, kaut vai k dus semin rus r kot, jo pieredzes apmai a tom r ir vajadz ga par jebkuru jaut jumu. Par tiem pašiem darba jaut jumiem, soci lajiem un ar administrat vo procesu - tagad ir oti daudz izmai as. Varb t var tu iet pret kaut k d t d veid . Es dom ju vienk rši t p c, ka pien kumu ir vair k nek ties bu.” (zvirin ts advok ts, Latgale)

Tie juridisk s pal dz bas sniedz ji, kuri š d s apm c b s labpr t piedal tos, pauda v l šanos, lai t s tikt r kotas ne tikai R g , bet ar re ionos. Aktu l kie respondentiem š ita jaut jumi par jaunumiem likumdošan un darba aizsardz bas jaut jumiem.

Savukrt advok ti, kuri uzskat ja, ka pašas apm c bas JPA neb tu pirm nepieciešam ba, savu viedokli pamatoja sekojoši:

- profesion laj literat r un internet pieejams plašs inform cijas kl sts par aktu lajiem jaut jumiem un nepieciešama tikai v l šan s izgl toties:

„...jebkuras profesijas p rst vis visu m žu, kam r str d , papildus m c s. Pats m c s – lasa, seko l dzi vis m izmai m ties bu aktos, iepaz stas ar tiem vai nu internet vai ieg d jas literat ru, vai iet uz semin riem. Dom ju, ka t ir katra paša lieta...” (zvirin ts advok ts, R ga/Vidzeme)

- t k advok ti ir pašnodarbin tas personas un ar JPA l gumu sl dz par noteikta darba veikšanu, nevis str d Administr cij k darbinieki, tad, p c respondentu dom m, JPA nav pien kums nodrošin t š das apm c bas.

Valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas sniedz ju skaita nov rt jums

Ekspertinterviju ietvaros respondentus l dza min t galvenos iemeslus, k p c, vi upr t, l dz 2006.gada decembrim ar JPA l gumu par valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas sniegšanu nosl guši tikai 76 advok ti, kaut gan valst b tu nepieciešami ap 200 š di speci listi.

J atz st, ka visi no interv tajiem ekspertiem šaj jaut jum bija l dz g s dom s un k galveno faktoru nepietiekošajam juridisk s pal dz bas sniedz ju skaitam min ja

par k zemo samaksu par speci lista darbu. Advok tu viedokli spilgti atspogu o sekojošs cit ts:

„Lietas sagatavošana un iepaz šan s ar lietu ir oti darbietilp gs process un samaksa par darbu oti niec ga. Netiek maks ts p c re li nostr d t m stund m, bet gan par konkr tu lietu noteikta summa neskatoties uz to, k da ir š lieta un cik laika pie t s ir pavad ts.” (zv rin ts advok ts, Kurzeme)

paši neapmierin t bu ar noteikto summu izteica R g un Kurzem interv tie advok ti, turkl t viens respondents bija visai kategorisks savos izteikumos, uzskatot, ka ar JPA sadarboties v loties tikai advok ti, kuriem nepietiek ar saviem klientiem.

„...saprotiet, advok ts jau ir it k br vs savu klientu izv l un, ja pietiek d šas papras t piekl jgu honor ru par to savu darbu un tu sp j to darbu pavilkt un veikt, tad atkal tas [sadarb ba ar JPA] ir lieks apgr tin jums.” (zv rin ts advok ts, R ga)

Savuk rt kol i Latgal sav s v lm s bija sal dzinoši pietic g ki:

„...to [samaksu] vair k izv rt R ga un liel k s pils tas. Pie mums jau, teiksim, t apmaksā, es neteiktu, ka mani apmierina, bet k da ir, t da ir. R g , protams, par 10 latiem stund es šaubos, vai kurš advok ts ir ar mieru str d t.”

P t juma t mai saistošas domas izteica viens no ekspertiem Latgal :

- paužot neizpratni par to, ka „*pirm rind nosl gt l gumu ar JPA ir advok tu kol ijai un p c tam individu liem juristiem*”;
- advok tu pas vo iesaist šanos valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas sniegšan saistot ar profesijas patn b m: „*t ir psiholo iska barjera advok tiem, ka vi i grib palikt neatkar gi, bez jebk diem priekšniekiem un t t l k.*”

1.2. JPA darb bas nov rt jums

Ekspertinterviju ietvaros juridisk s pal dz bas sniedz jus l dza nov rt t savu inform t bas l meni par JPA funkcij m un uzdevumiem, past st t, ar kuru uzdevumu un funkciju stenošanu ir saist ts vi u darbs, k ar s k k raksturot savus uzskatus jaut jum par nepieciešam bu izv rt t to, k JPA steno savas funkcijas un uzdevumus. Interv tos ekspertus l dza ar paust savu viedokli par vi u kol u – citu juridisk s pal dz bas sniedz ju kompetenci un ieinteres t bu iedz vot jiem sniegt valsts nodrošin to juridisko pal dz bu.

Inform t bas l menis par JPA uzdevumiem un funkcij m

Analiz jot ekspertu viedokli, var konstat t, ka interv tie valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas sniedz ji neuzskata par savu pien kumu b t inform tiem par JPA funkcij m un uzdevumiem, atz m jot, ka šie aspekti neattiecas uz vi u tiešo darbu:

„Es esmu praktiz jošs jurists, es nenodarbojos ar teoriju esmu prakti is un t p c man [darbs] saist ts tieši ar kontaktu ar dz vu cilv ku nevis ar pap riem, teoriju un t t l k.” (zv rin ts advok ts, Latgale)

Jāatzīmē, ka, lai gan intervētie advokāti pašu interesi par JPA darbības funkcijām neizrādīja, tomēr vairums no viņiem pastāstīja, ka vairāk vai mazāk zina, ko Administrācijas darbības funkcijas ietver.

Prasot JPA darbības funkcijas un norādīt uz to, ar ko saistīta juridiskā palīdzības sniedzēju sadarbība ar Administrāciju, vairākums pētījuma dalībnieku savu līdzdalību darba procesā saskatīja sekojošās JPA funkcijās: (1) valsts kompensācijas cietušajiem izmaksāšanai, (2) personu iesniegumu par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumu izskatīšanai, (3) personu iesniegumu izskatīšanai par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēja statusa iegūšanu un līgumu slēgšanu ar speciālistiem.

Attieksme pret JPA un juridiskās palīdzības sniedzēju darbības izvērtējuma nepieciešamību

Jāatzīmē, ka intervētie zvērinātie advokāti nebija vienprātīgi par nepieciešamību veikt JPA darbības izvērtējumu.

Daļa no tiem, kuri uzskatīja, ka šāds izvērtējums nav nepieciešams, savu viedokli pamatoja ar to, ka institūcija ir jauna un vēl pāragri spriest par tās darbības efektivitāti, bet daļa domāja, ka visiem jau tāpat ir skaidrs, ka JPA „oti labi veic šīs funkcijas. Pagaidām cilvēki nav sādus jušies, gluži otrādi, ir izteikuši tikai labas atsauksmes.”

Savukārt, eksperti, kuri tomēr atzinuši par nepieciešamību veikt JPA un juridiskās palīdzības sniedzēju darbības izvērtējumu, ieteikuši to stenot, (1) analizējot statistisko informāciju: „cik personas apkalpotas un kāda samaksa utt.” un (2) uzklāusot JPA klientus.

Tiesa, vairāki advokāti uzskatīja, ka JPA darbības izvērtējuma kritēriji jāizstrādā otrārti un pārdomāti, jo jāņem vērā dažādi aspekti un situācijas:

„Te oti plašas iespējas kā vērtēt. Jo nevar tē izvērtēt, cik advokāts tiesas uzvarēja, cik viņš zaudēja lietas. Nu, klientu apmierinātība, skaidrs, ka ar. Cilvēks, kurš uzvarēja kādu civilprocesu, viņš to aizmirst pēc nedēļas, bet ja zaudēja, viņš divus, trīs gadus sādus jās, sādus jās, sādus jās - visi vainīgi.” (zvērinātais advokāts, Latgale)

Viedoklis par juridiskās palīdzības sniedzēju kompetenci un ieinteresētību

Interesanti, ka izvērtējot savu kollektīvu kompetenci juridiskās palīdzības nodrošināšanai, vairāki intervētie advokāti snieguši visai izvairīgu atbildi, norādīt, ka viņiem nav zināms citu juridiskās palīdzības sniedzēju darba stils un tāpēc viņi nav kompetenti sniegt šādu vērtējumu, vienlaikus gan izsakot cerību, ka ar JPA līgumslēdzētājiem kompetenti speciālisti un neviens nav ieinteresēts sabojāt savu reputāciju.

„Nu, to gan es nevaru kompetenci izvērtēt. Kā citi sniedzēji? Es domāju, ja līgumi tiek noslēgti ar zvērinātiem advokātiem, kuri ir nodevuši zvērstu, kuri ir karojuši eks menus gan augstskolās, gan ar visus nepieciešamos pārbaudījumus veikuši ar advokātu padomes un kolēģijas ietvaros, tad, es domāju, ka šinī gadījumā ir pats svarīgākais noslēgt līgumus ar advokātiem, kuri ir atbildīgi par savu darbu likuma priekš.” (zvērinātais advokāts, Latgale)

„Katrs advokāts cenšas lietot pats uzskatu un pabeigt pats. Un tā kompetence, nu es Jums teikšu, ka katram tomēr ir savs zināms prestižs, ar tās pašas tiesas acīm, vairāk

vai mazāk ne visi, bet liela daļa advokātu ir zināmi tiesnešu aprindās, prokuratūrā vai vienai kur, un neviens tak negrib izgāzties, viņi šķēršļus nevar aiziet uz tiesu un stāstīt klajas muļķības. Kauns pašam un tas ir nodarījums klientam un bez šaubām tas var beigties ar kaut kādu tiesas blakuslēmumu Advokātu padome par to, ka advokāts nav bijis kompetents...” (zvērētājs advokāts, Rīga)

Traucējoši faktori JPA darbībā

Būtiski, ka jautājam par to, vai JPA darbībā ir kādi faktori, kas iedzīšim advokātiem traucējoši kvalitāti veikt savus darba pienākumus, tikai viens no intervētajiem ekspertiem sniedzis apstiprinošu atbildi, paužot vīl šānos, lai JPA savlaicīgi veiktu norādījumus:

„Vienīgais, kad viņi varētu savlaicīgi apmaksāt tos rādījumus, kad mēs iesniedzam... [...]... Vēl sakot, ir tā, kad tas stipri, stipri lēniet... [...]... Iegūst ir iegūst, iegūst ir divpusējs akts un jāes jūt šū, kad piemēram, JPA mēģina mani izt, prasīt kaut ko tādū, ko es nespēju un nevaru veikt, tad es vienkārši lēģū to lēģū pārtaut, tādā tiesībās ar mani ir.” (zvērētājs advokāts, Rīga)

Likumdošanā noteikt s samaksas par darbu ar JPA klientiem vīrt jūms

Saskaņā ar ekspertintervijū šī informācija, neviens no intervētajiem advokātiem nebija pilnībā apmierināts ar likumdošanā noteikto samaksu par darbu. Vienīgā piebilst, ka advokātu neapmierinātības lēmēji svārstās no viegli skeptiskas attieksmes līdz pat izteikti kritiskam vīrt jūmam.

Optimistiskāk noskaņotā vidū samaksa par darbu kā vairāk vai mazāk piemērojama tika vīrtā vismaz vienkāršāk sūntrķiršināms liet s:

„...jālieta ir vienkāršā, tad samaksas apmērs būtu tuvākā adekvātā, bet, jālieta ir sarežģītā... daudzas lietas ir, ka cilvēki atnāk, viņi varbūt nemaz nav griezušies, ir pirmo reizi pie advokāta – tur ir ielaistas lietas, kur grūti kaut ko palīdzēt, vajag ievērot oti daudz informāciju, lai vispār varētu sastādīt kādu dokumentu, ko iesniegt tieslēmā. Līdz ar to, tur ir jāiegulda papildus darbs.” (zvērētājs advokāts, Rīga/Vidzeme)

Šī viedokālpārstāvji akcentēja, ka atbalstītā diferencētās samaksas ieviešanu, diemžl vienlaikus atzīstot, ka tas var būt problemātiski, jo papildus iztērtais laiks (pārveidošanās, iepazīšanās ar likumdošanu, dokumentu pieprasījumu sagatavošana utt.) nav precīzi aprēķināms.

Savukārt kritiski noskaņotā vidū tika pausts viedoklis, ka noteiktā samaksa ir „faktiski smieklīga... jo šodien neviens advokāts nestrādā par 5 lātiem stundā. Šodien advokāts strādā par 15 lātiem stundā.” (zvērētājs advokāts, Kurzeme)

Intervētie eksperti bija vienotā domā par to, ka gadījumā, ja valsts noteiktā samaksa tiktu palielināta, ar nospēcīlistu puses būtu lielāka atsaucība un ieinteresētība, ko apliecināja ar zvērētāto advokātu aktivitāte pēc jauno samaksas noteikumu apstiprināšanas. Turklāt jau šobrīd pāris intervējis par jaunajiem samaksas nosacījumiem tika pausti atzinīgās atbildes, piemēram: „Kaut gan cepurnost, no jaunā gada ir krietni labāk, tēpēc, ka tas sūkotn jāis variants nu bija pavisam švaks.” (zvērētājs advokāts, Rīga).

Nepilnības likumdošana, kas juridiskās palīdzības sniedzējiem kavē jušas veikt savu darba pienākumus

Būtiski, ka arī runājot par nepilnības likumdošanu, kas traucē jušas vai kavē jušas veikt darba pienākumus saistībā ar JPA klientiem, galvenokārt tika minēta tikai nepietiekošā likumdošana noteikt samaksa par darbu.

Viens no svarīgākajiem advokātiem par ikdienas darbu, ņemot vērā, ka joprojām uzskatāma nepietrauktā izmaiņas likumdošanā:

1.3. Ieteikumi JPA darbības uzlabošanai un valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pilnveidošanai

Interviju nosaukums – ekspertus – juridiskās palīdzības sniedzējus – lūdz norādīt uz to, kādas izmaiņas, pēc viņu domām nepieciešams veikt JPA darbībā. Tāpat respondenti bija jāpastāsta par izmaiņām, ko viņi vēlētos redzēt valsts nodrošinātā juridiskajā palīdzībā kopumā.

Prognozes par valsts nodrošinātās palīdzības sniedzēju un pieprasītāju skaita izmaiņām

Iepazīstoties ar ekspertintervijās iegūto informāciju, var konstatēt, ka visiem intervētajiem juridiskās palīdzības sniedzējiem šajā jautājumā bijis vienots viedoklis – respondenti uzskatīja, ka tuvāko 5 gadu laikā, visticamāk, pieaugs gan valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēju, gan pieprasītāju skaits.

Pamatojot savu viedokli attiecībā par juridiskās palīdzības sniedzēju skaita iespējamo palielināšanos, kā noteicošais faktors tika minēta palielinātā valsts noteiktā finansējuma atlīdzība:

„Skatoties pēc tā, kas pieejams internetā, cik ir noslēgti līgumi – manuprāt, no 15. novembra tika paaugstināta samaksa, un tikko tas tika izdarīts, diezgan krasi palielinājās noslēgtu līgumu skaits – ja iepriekš bija aptuveni 50, tad tagad jau ir pār 70.” (svērtināts advokāts Rīga/Vidzeme)

Savukārt, domājot par juridiskās palīdzības saņēmēju skaita palielināšanos, minēti sekojoši argumenti:

- Pieaugs iedzīvotāju informētība par iespējamo saņemto valsts apmaksātu juridisko palīdzību:

„Jā, strauji [pieaug]. Viš jau pieaug, es domāju... Tāpēc, ka līdz šim ir bijusi minimālā informācija par šādu iespēju, ka, ja tu atbilsti maznodrošinātā kategorijai, tad var risināt juridiskos jautājumus ar valsts palīdzību, kad apmaksā advokātu.” (svērtināts advokāts, Rīga)

- Valsts ekonomiskā augšupeja nebūs tik strauja, lai maznodrošinātā iedzīvotāju patsvars samazinātos. Pēc vairāku ekspertu domām, JPA klientu skaits paši pieaugs, piemēram, līdz ar denacionalizāto namu rīcību:

„...sakarā ar resursu atcelšanu, es domāju, ka klientu būs oti daudz un nodrošināt viņus visus ar advokātu būs pagrūtīgi.” (svērtināts advokāts, Rīga)

- Līdz ar noteikt s minimāl s algas paaugstināšanas, paaugstināties ar ienākumu sliekšni, kas noteikts, lai iedzīvotāju definētu kā maznodrošintu, tādējādi - pieaug ar iedzīvotāju patsvaru, kuri ietilpst šajās kategorijās:

„... minimālā alga ir paaugstināta un ar līmeni [ienākumi maznodrošintā statusa piešķiršanai] būs paaugstināts. Sakarā ar to varbūt vairāk būs personas. Es uzskatu, ka būs vairāk šie cilvēki. Ja demokrātiskā valsts, ir jābūt vairāk.” (zvērināts advokāts, Kurzeme)

- Viens no ekspertiem akcentēja, ka būtiski ir domāt ne tikai par to, vai pieaug valsts nodrošintās juridiskās palīdzības pieprasījumu skaits, bet arī reālās – palīdzības – mērogs skaits:

„JPA pieņem 100 iesniegumus, bet līdzekļu pietiek tikai 10 vai 20 %, ja viņi pieņem pusi no iesniegumiem vai var paaugstināties, ja JPA būs vairāk naudas, piemēram, ja līdzekļi būs nevis x, bet 2x un ja viņi saņem ne 100, bet 1000 iesniegumu un dod atbildi, kam sūdzam palīdzēt 3-jai daļai iesniegumu vai pusei. Jā, ja būs vairāk līdzekļu, vairāk var sāpēt iesniegt.” (zvērināts advokāts, Kurzeme)

Nepieciešamās izmaiņas JPA darbībā

Apkopojot ekspertu atbildes, var konstatēt, ka lielākā daļa no intervjujamiem juridiskās palīdzības sniedzējiem ir pilnībā apmierināti ar JPA darbību:

„Viņu darbība ir veiksmīga, es to vērtēju pozitīvi...[..]. Domāju, ka tie ir tie, ar kuriem lieta sabiedrībai. Citos gadījumos daudzi, kas ir tie turīgi, domā, ka var nerīnāties ar gados vecākiem vai mazturīgākiem cilvēkiem – domā, ka viņus var apkrāpt vai izmantot, nerīnāties ar viņu interesēm, iedzīvotājus uz viņu rīnā. Tagad, kad ir izveidota šāda iestāde, ja viņi šādi pieprasa palīdzību... ir jārīnās ar jebkuru cilvēku, jo viņi šādi var griezties šādā iestādē un iespējams robežsāpēt savu tiesību aizsardzību. (zvērināts advokāts, Rīga, Vidzeme)

„JPA ir logs vai durvis, uz kuriem var iet dažādi cilvēki, agrāk tas nebija iespējams un varbūt šodien ir tikai 76 advokāti, nakošgad būs vairāk, tas nozīmē – būs vairāk speciālistu, kuri var palīdzēt, un es uzskatu, ka būs ar vairāk naudas un JPA apkalpošanas apjoms pieaugs” (zvērināts advokāts, Kurzeme)

„Priekšlikumi nav. Ja es uz turieni zvanu, viņi ir tie, dabū atbildi uz jautājumiem, kuri mani interesē vai viņi man zvana, lai piedāvātu piedalīties kādā lietā. Ja ar es nevaru, viņi saprot mani. Caur e-pastu viņi sūtā priekšlikumus, prasības pieteikumiem, ziņošanas par lietām.” (zvērināts advokāts, Latgale)

Lai institūcijas darbību pilnveidotu, minētie sekojošie ieteikumi:

- Nepieciešama visaptveroša sabiedrības informācija par JPA darbību un iespējamo saņemto valsts nodrošinātu juridisko palīdzību:

„Visās tiesībsargāšanas nodrošinātā pieteikuma anketās palīdzības saņemšanai un plašāk izplatīšanai JPA buklets, jo klienti nav informēti par šādu iespēju. Buklets ir tiešām oti labs, bet man bija jāizbrauc uz Rīgu, uz Stomatoloģisko klīniku, lai ieraudzītu šo bukletu.” (zvērināts advokāts, Kurzeme)

- Ieteicama „tuvošan s iedz vot jiem”, veidojot akt v ku sadarb bu, inform cijas pl smu ar pašvald b m:

„...vair k s pašvald b s, nezinu, kur t sait te bija p rtr kusi, bet par šo te administr ciju visp r neko nezina. N c s skaidrot, ka t da ir un tad kaut ko atcer j s - , kaut k dus pieteikumus kaut kad m s bij m sa muši... [...]... Vai nav pareizi pasniegts vai nav kaut k d veid uzsv rts, ka tas ir nopietni un svarīgi. Pašvald b s ir kaut kur t inform cija mazliet aizkav jusies.” (zv rin ts advok ts, Latgale)

- V lama liel ka JPA iniciat va valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas nepiln bu nov ršan – saist b ar samaksu, dokumentu k rtošanas proced r u.tml.:

„Es uzskatu, ka vi iem j dod priekšlikumi, lai paplašin tu skaitu ne tikai advok tiem, bet ar juristiem, izmain t likumdošanu un noregul t apmaksu...[...]... parasti dokumenti...varb t var nos t t atskaiti tikai pa internetu un r inu internet u.tml.” (zv rin ts advok ts, Kurzeme)

- JPA darbiniekiem ieteicams detaliz t ki iepaz sties ar konkr to lietu un izv rt t, vai profesion la juridiska pal dz ba visp r ir nepieciešama:

„J , varb t vajadz tu vair k izv rt t jau paš Juridiskaj administr cij s kotn ji nepieciešam bu klientam sa emt juridisko pal dz bu, situ cijas pamatot bu, izv rt jumu pamatg ku...[...]...ja, piem ram, vi š ir res maksas nemaks t js un vi am ir liels maks jumu par ds, nu es nezinu vai tur var kaut ko dar t k ds advok ts vi a lab .” (zv rin ts advok ts, R gas pils tas/rajona teritorija)

- Ieteicama dokument cijas forma piel gošana juridisk s pal dz bas sniedz ju vajadz b m:

„... vienv rdsakot, atn k p c juridisk s pal dz bas civilliet , tur apakš ir etras, piecas rindi as, kur ir vieta – J su sl dziens par lietas virz bu.[...] Nu pasakiet, ko es taj s etr s rindi s varu ierakst t?!” (zv rin ts advok ts, R ga)

- Viens no interv tajiem advok tiem, run jot par JPA darb bu, aktualiz ja nepieciešam bu p c gar kiem termi iem lietu izskat šanai. Tiesa, respondents atzina, ka tas tik daudz nav saist ts tieši ar JPA darb bu, k ar visu valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas sniegšanas sist mu kopum .

„Tas jau nav no administr cijas tik daudz atkar gs, tas ir princip jaut jums par šo savlaic gumu, lai neb tu, k saka, j dz š šitie te ugunsgr ki... Traki ir tad, ja ir runa par kaut k diem procesu liem dokumentiem, kuriem ir noteikti stipri si termi i, un tad pa kaklu pa galvu ir j metas mekl t tie dokumenti.” (zv rin ts advok ts, R ga)

- L dz ar nor di uz oti siem termi iem, kas paredz ti lietu izskat šanai, k ds cits eksperts aktualiz ja jaut jumu par nepieciešamu konsekvenci finansu nor inos. Tiesa, eksperts uzskata, ka aizkav šan s šaj sf r nav tieši saist tas ar JPA darb bu:

„Varb t ar laiku.. [...]..bet tas nav atkar gs no JPA, laiks, kam r p rbauda m su r inus. Bija ned a, 10 dienas, divas ned as un tagad – m nesis. Aizs t ju r inus un tagad gaidu, gaidu, gaidu, gaidu. Es izt r ju naudu un gaidu atpaka . Nezinu, cik tur daudz laika vajag, lai p rbaud tu, vi i var pa trin t, samazin t termi u.” (zv rin ts advok ts, Latgale)

Vienlaikus tika atzīts, ka JPA ir ļoti jauna institūcija, tāpēc pāragri vēl spriest par tās darbības efektivitāti:

„Saprotiet, šī struktūra ir stipri jauna un es domāju, ka viņa vēl nav tīsti taisnslīdīs iegūsi...[.] ... es pieņūju to, ka ir braukts kaut kur uz valsti, prēmā kaut kā valsti pieredze, kas ar mēdz būt stipri dažāda valstīs, un tad uz to pamata ir kaut kas būtu, bet kāb tu vispareizāk un visloģiskāk, to es domāju, ka visdrīzāk var noskaidrot tikai paši Administrācijas darbinieki darba gaitā.” (zvērināts advokāts, Rīga)

Novērtējot JPA darbību, viens no respondentiem atzinīgi novērtēja JPA speciālistu attieksmi pret juridiskās palīdzības sniedzējiem:

„...par to līgumu mēs apbīžoties nevarām, mums tur bija, nu, kā jau juristiem, parasti ir piezmes, ka teksts ir bišķu divdomīgs, mēs viņu tur precizējām to tekstu, nekādi komentāri no pretjās pusēs nesevoja un tie mūsu ieteikumi un iebildumi tika pieņemti.” (zvērināts advokāts, Rīga)

Ieteikumi valsts nodrošināt juridiskās palīdzības pilnveidošanai

Būtiski atzīmēta, ka visi no intervētajiem advokātiem šādu iespeju – maznodrošinātiem cilvēkiem saņemt valsts nodrošinātu juridisko palīdzību – novērtēja ļoti atzinīgi:

„Domāju, ka jebkur lietnekad nebūs situācija, ka viss ir ideāli, vienmēr ir iespēja to pilnveidot, bet kopumā uzskatu, ka darbs ir ļoti veiksmīgs.” (zvērināts advokāts, Rīga/Vidzeme)

Lai pilnveidotu sistēmas darbību, tika minēti sekojošie ieteikumi:

1) Nepieciešams paplašināt juridiskās palīdzības sniedzēju loku, ieinteresēt iesaistīties:

„Nu, būtu advokāti kaut kājēinteresēti, lai būtu viņiem vairāk ar tiesībām, ne tikai... ne vairāk pienākumi, bet vairāk tiesības.” (zvērināts advokāts, Latgale)

2) Ieteicams piesaistīt dažādu profila jurisprudences speciālistus, ne tikai advokātus, bet, piemēram, arī juristus:

3) Vēlams veidot elastīgāku sistēmu, saskaņā ar kuru tiek noteikta klienta atbildība valsts nodrošinātā juridiskās palīdzības saņemšanai:

„Palīdzēt tiem, kam palīdzība patiešām nepieciešama nevis pēc kaut kādām maznodrošinātības statusa, jo provincās šis ienākumu līmenis ir noteikts ļoti mazs. Es nesaprotu, kā var nedot maznodrošinātības statusu, lai saņemtu valsts apmaksātu juridisko palīdzību invalīdam, kuram pensija ir 40 lāti – sociālajā dienestā viņam atsaka, jo ienākumi esot pārāk lieli statusa piešķiršanai.” (zvērināts advokāts, Kurzeme)

4) Paši izveidota institūcija, kur speciālisti strādātu tikai ar valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu:

„...man liekas, ka vieglāk būs, ja būs izveidota kaut kāda specializēta institūcija, piemēram, valsts juristi, valsts advokāti var palīdzēt par tiem jautājumiem. Kāpēc tikai advokāti? ... Ir jautājumi par pensijām, kāpēc viņi nevar palīdzēt, viņiem ir labākā

kompetence nek advok tiem. Varb t paplašīn t to cilv ku loku, kas var sniegt šo pal dz bu, varb t sertific tiem juristiem.” (zv rin ts advok ts, Kurzeme)

5) Nenoliedzami, iesaist to advok tu vid jaut jums par liel ku samaksu ir oti aktu ls:

„...valstisk l men j risina tas apmaksas apm rs, vai nu tad ir j ierobežo to cilv ku loks vair k, kuri var sa emt šo juridisko pal dz bu un gad jumus, kad var sa emt. Uz t pamata tad apmaksu norm l ku paredz t, vai ar , ja ir t k l dz šim, tad ir j atrod l dzek i, ja jau ir nepieciešama un valstij ir t da programma un ir valsts nodrošin t juridisk pal dz ba paredz ta, tad ar j atrod l dzek i k apmaks t speci listu darbu.” (zv rin ts advok ts, R ga)

6) B tiski atz m t, ka vair ki no ekspertiem izteica v l šanos, lai krimin llietu izskat šan tiku saglab ts iepriekš jais meh nisms, nepiesaistot JPA k starpnieku:

„...kad ir t saucam oblig t aizst v ba krimin lliet s, tur tas meh nisms ir oti labi iestr d ts un god gi sakot es nejustos komfortabli, ja š sist ma tiktu main ta, jo vi a past v jau gadu gadiem jau pirms š s administr cijas...” (zv rin ts advok ts, R ga)

„Un mans priekšlikums - atst t veco sist mu, ka katr rajon ir vec kais advok ts, kuram ir advok tu grafiks. Un etri advok ti krimin lproces , katrs advok ts zina savu ned u. T tad, ir policists, ir izmekl t ji, prokurors, zvana, tiesnesis zvana dež r jošam advok tam. Vai starpnieku piesaist t? M su gad jum administr ciju. Es dom ju, ka meh nisms nestr d s.” (zv rin ts advok ts, Latgale)

1.4. Secin jumi

Sadarb bas ar JPA raksturojums

- J secina, ka p t juma dal bniki – zv rin tie advok ti - valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas sniegšan iesaist jušies galvenok rt profesion lu motvu vad ti – lai nodrošin tos pret konkurenci, ieg tu papildus profesion lo pieredzi un ien kumus, tikai p c tam dom jot par t.s. soci lajiem motviem – v l šanos sniegt profesion lu juridisku pal dz bu iedz vot jiem, kuri paši par to nesp j samaks t.
- Ieg t inform cija liecina, ka advok ti darbam ar JPA klientiem velta atš ir gu da u no sava darba laika, tiesa, vairumam darbs ar maznodrošin tjiem aiz em sal dzinoši maz – l dz 5% - no kop j darba apjoma.
- K reflekt valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas sniedz ji, JPA klienti atš iras no citiem klientiem, pirmk rt jau ar to, ka ir maznodrošin ti un nevar apmaks t nepieciešamo juridisko pal dz bu ar vis m no t izrietošaj m sek m. Darbu ar Administr cijas klientiem papildus sarež ar šo iedz vot ju iekav t s un juridiski sarež t s lietas, vi u soci lpsiholo isk s iez mes (neuztic šan s, aizvainojums un nesp ja stenot savus sol jumus, nenoteikt ba, ierobežotas sp jas kontakt ties u.tml.), k ar advok ta darba nenov rt šana un nepamatota s dz bu iesniegšana JPA.
- Valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas sniedz ji sevi uzskata par sagatavotiem darbam ar maznodrošin tiem iedz vot jiem un neviennoz m gi v rt nepieciešam bu p c speci l m apm c b m.

- Jaut jūm par to, kāpēc valstī nav pietiekoša skaita speciālistu, kuri varētu tos sniegt juridisko palīdzību maznodrošinātiem iedzīvotjiem, eksperti ir vienisprātis un kā galveno iemeslu min likumdošana noteikto zemo samaksu par darbu ar JPA klientiem.

Prognozes. Ieteikumi JPA darbības uzlabošanai un valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pilnveidošanai

- Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzējibijūši vienotās domās par izmaiņām viņu un JPA klientu skaitā, norādot, ka tuvāko 5 gadu laikā pieaugs gan juridiskās palīdzības sniedzēju skaits (līdz ar darba samaksas palielināšanos), gan arī to iedzīvotāju skaits, kuri varēs šo palīdzību saņemt.
- Pozitīvi, ka vairākums no intervētajiem juridiskās palīdzības sniedzējiem ir oti apmierināti ar JPA darbību, institūcijas darbības pilnveidošanai minēti šādi ieteikumi:
 - Nepieciešama visaptveroša sabiedrības informācija par JPA darbību un iespējamo saņemto valsts nodrošinātu juridisko palīdzību;
 - Ieteicama „tuvošanās iedzīvotjiem”, veidojot aktīvāku sadarbību, informācijas plūsmu ar pašvaldībām;
 - Vēl jālielāka JPA iniciatīva valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nepilnību novēršanā – saistībā ar samaksu, dokumentu krāpšanas procedūru utml.;
 - JPA darbiniekiem ieteicams detalizētāk iepazīties ar konkrēto lietu un izvērtēt, vai profesionālā juridiskā palīdzība vispār ir nepieciešama;
 - Līdz ar norādītajiem termiņiem, kas paredzēti lietu izskatīšanai, viens no respondentiem aktualizēja jautājumu par nepieciešamo konsekvenci finansu norīkos.
- Visi no intervētajiem advokātiem iespējami maznodrošinātiem cilvēkiem saņemto valsts nodrošinātu juridisko palīdzību novērtēja oti atzinīgi un, lai uzlabotu šīs sistēmas darbību, ieteica:
 - paplašināt juridiskās palīdzības sniedzēju loku, piesaistot dažāda profila jurisprudences speciālistus, ne tikai advokātus;
 - veidot elastīgāku sistēmu, saskaņā ar kuru tiek noteikta klienta atbilstamā valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanai, ņemot vērā ne tikai pašvaldības noteikto ienākumu sliekšni maznodrošinātā statusa piešķiršanai;
 - nenoliedzami, iesaistīto advokātu vidū jautājums par lielāku samaksu ir oti aktuāls.

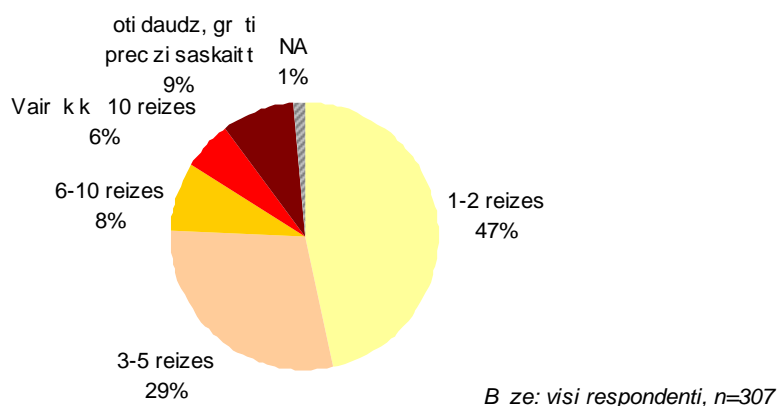
2. KLIENTU APMIERINĀTBA AR JPA DARBU. SADARBĀS RAKSTUROJUMS

2.1. JPA klientu personīgā pieredze tieslietu jomā

Lai iepazītos ar aptaujāto JPA klientu pieredzi tieslietu jomā, pētījuma dalībniekus lūdzam norādīt, cik reizes viņi savas dzīves laikā ir griezušies pārcējuriskās palīdzības, kad viņi to darījuši pēdējo reizi, kā arī to, vai viņi ir meklējuši palīdzību Administrācijā.

Kā liecina aptaujas dati, gandrīz puse (47%) no aptaujātajiem JPA klientiem atzina, ka savas dzīves laikā pārcējuriskās palīdzības griezušies vien 1-2 reizes, bet nedaudz mazāk trešdaļa - juridisku palīdzību meklējuši 3-5 reizes mēž. Katrs ceturtais aptaujas dalībnieks atzina, ka viņam vai kādam no viņa ģimenes locekļiem juridiskā palīdzība bijusi nepieciešama biežāk un viņi savas dzīves laikā pārcējuriskās griezušies vairāk kā 5 reizes (sk. 1.att.).

1.att. Is. Juridiskās palīdzības meklēšana dzīves laikā

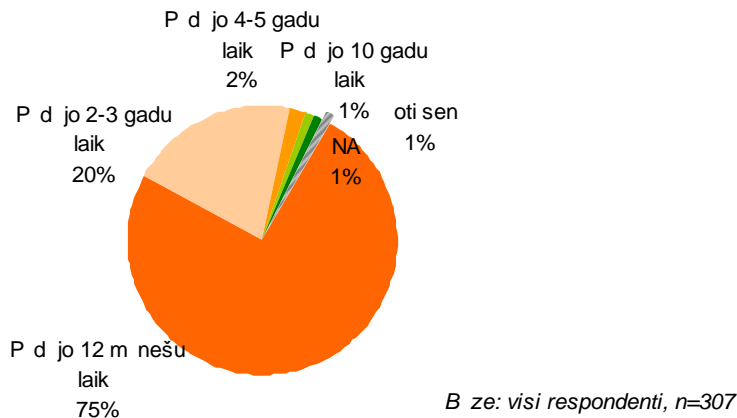
Visrojamā sakarība, ka aptaujātajiem visbiežāk sievietēm nācās griezties pārcējuriskās palīdzības – attiecīgi, ja visbiežāk vidēji 21% aptaujāto atzina, ka šo palīdzību meklējuši vairāk kā 10 reizes savas dzīves laikā, tad sievietēm auditorijā to minējušas tikai 13% respondentu.

Likumsakarīgi, ka gados vecāki respondenti biežāk savas dzīves laikā griezušies pārcējuriskās palīdzības kā gados jaunieki aptaujas dalībnieki.

Dažādi sociāldemogrāfiskās grupas būs tīskas sakarības novērojamas.

Kopumā 3/4 (75%) aptaujāto pārcējuriskās palīdzības griezušies pēdējā gada laikā un katrs piektais respondents norādījis, ka pārcējuriskās palīdzības pēdējo reizi griezies iepriekšējo 2-3 gadu laikā (sk. 2.att.).

2.att ls. Griešanās p c juridisk s pal dz bas p d j reiz

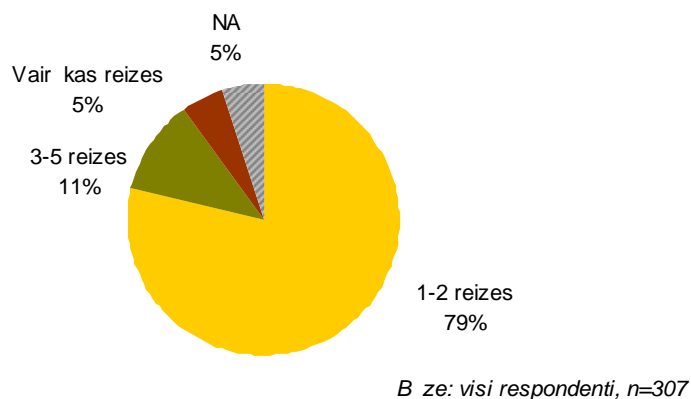

L dz gi k izv rt jot nepieciešam bu p c juridisk s pal dz bas visas dz ves laik , ar sniedzot atbildi par nepieciešamo pal dz bu p d j gada laik , v rieši apstipriņošu atbildi snieguši nedaudz biež k k sievietes un atz m juši, ka p d jo reizi p c juridisk s pal dz bas griezušies p d jo 12 m nešu laik (attieci gi: 78% un 74%).

Par griešanos p c juridisk s pal dz bas p d jo 12 m nešu laik gados jaun kie aptaujas dal bnieki reflekt juši biež k k gados vec ki respondenti.

Saska ar aptaujas rezult tiem, iev rojami liel k da a aptauj to Administr cijas klientu p c valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas JPA griezušies 1-2 reizes, vair k k 2 reizes Administr cij griezušies sal dzinoši tikai nedaudz vair k k 15% aptaujas dal bnieku (sk. 3.att.).

3.att ls. Griešanās p c valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas JPA

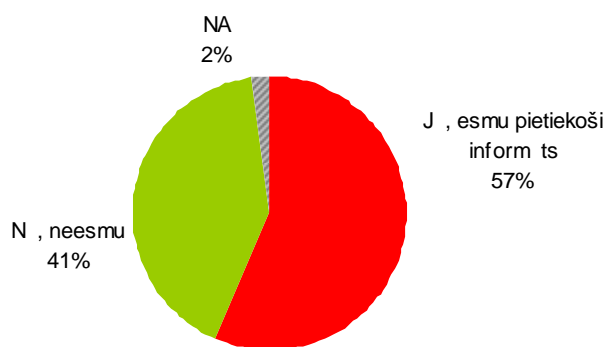

Akt v ki valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas mekl šan Administr cij bijuši v rieši, respondenti vecum no 36 l dz 65 gadiem, profesion lo izgl t bu ieguvušie un R gas iedz vot ji.

2.2. Klientu informācija par juridiskās palīdzības saņemšanas iespējām

Aptaujas ietvaros Administrācijas klientus lūdzam norādīt savu informāciju par juridiskās palīdzības saņemšanas iespējām un atzīmēt populrākos informācijas ieguves avotus (sk. 4.att.).

4.att. *Is. Informācija par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanas iespējām pašvrtējumā*

Bāze: visi respondenti, n=307

Saskaņā ar aptaujas rezultātiem, kopumā tikai nedaudz vairāk kā puse (57%) aptaujāto JPA klientu uzskatīja, ka ir pietiekami labi informēti par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanas iespējām. Noliecuma atbildi snieguši 41% aptaujas dalībnieku.

Vrojama sakarība, ka gados vecāki JPA klienti biežāk sevi uzskatīja par labi informētiem jautājumā par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanas iespējām kā gados jaunie aptaujas dalībnieki.

Biežāk caur mērķzīmīti savā informāciju par aptaujas rezultātiem ar respondentiem ar augstāko izglītību.

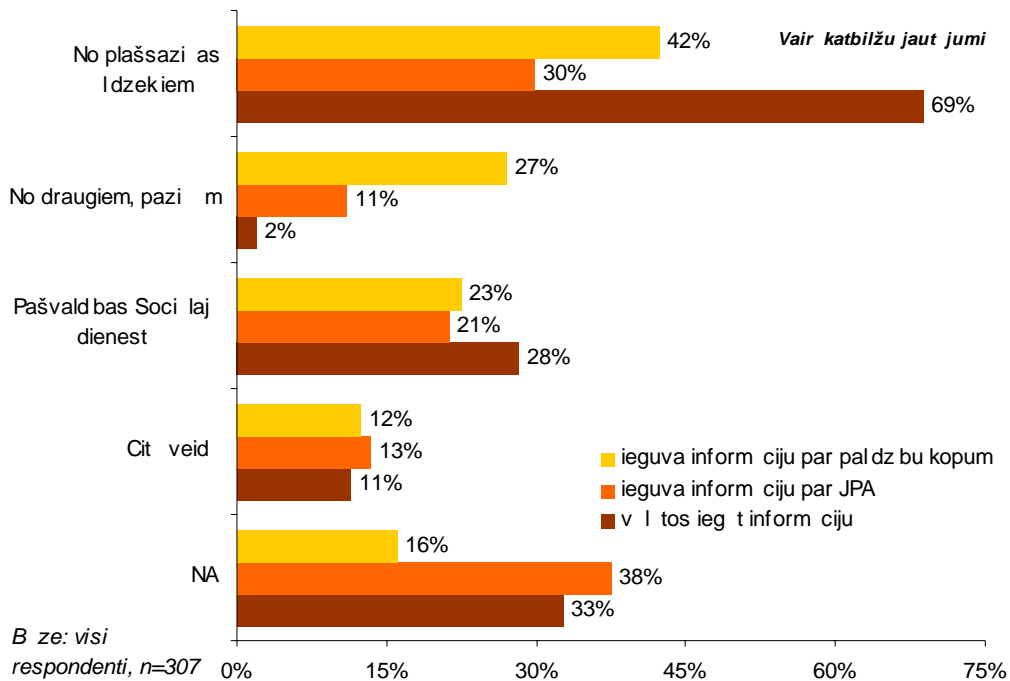
Aptaujas rezultāti rāda, ka vispopulrākais informācijas iegūšanas veids gan par juridisko palīdzību kopumā, gan par tās saņemšanas iespējām aptaujāto Administrācijas klientu vidū ir dažāda veida plašsaziņas līdzekļi – radio, TV, nacionālie un reģionālie laikraksti. Aptuveni katrs piektais aptaujātais JPA klients šādu rakstura informāciju ir saņēmis savas pašvaldības Sociālajā dienestā.

Interesanti, ka par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanas iespējām salīdzinoši liels patsvars – 27% aptaujāto uzzināja no t.s. neformālajiem kontaktiem – no draugiem un paziņām, savukārt par JPA darbību šādu veidu informāciju guvuši vien 11% respondentu.

Domājot par valstijam informācijas avotiem, ievrojami lielā daļā aptaujas dalībnieku atzinumi, ka informāciju par juridiskās palīdzības saņemšanas iespējām viņi tos ar turpmāk uzzināt no plašsaziņas līdzekļiem (visbiežāk - TV) un savas pašvaldības Sociālajā dienestā.

Būtiski, ka draugus un paziņas kā valstijam informācijas nesēju minēja vien 2% aptaujāto JPA klientu (sk. 5.att.).

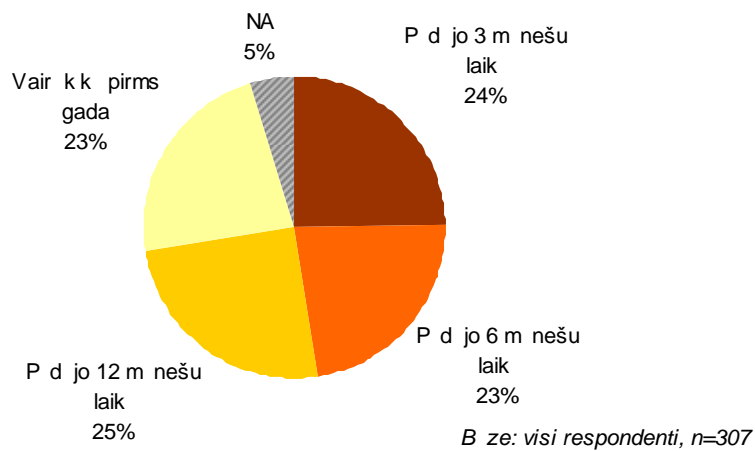
5.att. Is. Informācija par juridiskās palīdzības saņemšanas iespējām avoti: I dz. šim populārajiem un valstī

2.3. Klientu sadarbības ar JPA novērtējums

Lai iegūtu detalizētāku informāciju par klientu apmierinātību ar Administrācijas darbu, respondentiem tika veikta raksturotā vienošanās apmeklējuma JPA – to, kāda palīdzība viņiem bijusi nepieciešama, kādā lietotāji to saņem, kā arī atzīmēt, vai viņiem bijuši sagatavoti visi nepieciešamie dokumenti juridiskās palīdzības saņemšanai. Tātad JPA klientus tika novērtēti gan JPA darbu kopumā, gan dažādos aspektos, kā pamatot savu vērtējumu (sk. 6.att.).

6.att. Is. Klientu pārdrošības apmeklējuma reize JPA

Iepazīstoties ar aptaujas datiem, jāsecina, ka gandrīz puse no aptaujātajiem JPA klientiem Administrācijas palīdzības griezušies pārdrošības pusgada laikā (47%), 1/4

(25%) aptauj to to dar juši p d j gada laik un gandr z tikpat liels patsvars (23%) ar JPA sadarbojušies vien š s instit cijas darb bas s kumposm un nor d juši, ka p d jo reizi JPA griezušies vair k k pirms gada atpaka (sk. 6.att.).

Analiz jot datus soci ldemogr fiskaj s grup s, var konstat t, ka v rieši, respondenti vecum l dz 65 gadiem, aptauj tie ar profesion lo izgl t bu un tie, kuri dz vo rpus R gas, biež k k caurm r nor d juši, ka JPA p d jo reiz griezušies tieši p d j pusgada laik .

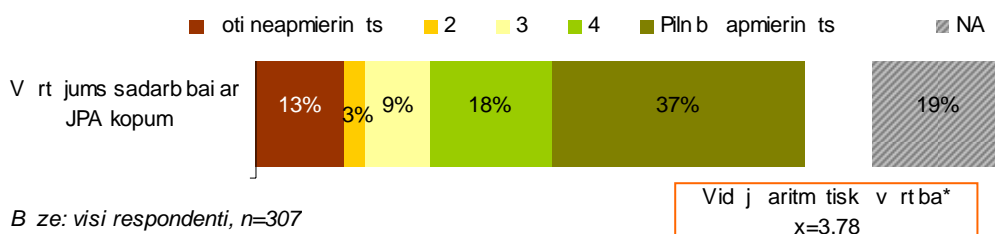
Savuk rt gados vec kie respondenti un aptaujas dal bnieki ar vid jo izgl t bu sal dzinoši biež k atz m juši, ja Administr ciju p d jo reizi apmekl juši vair k k pirms gada.

Saska ar aptaujas rezult tiem, visbiež k aptauj tie JPA klienti šaj instit cij v rsušies, lai sa emtu konsult ciju (64%), sal dzinoši piepras ta klientu vid bijusi nepieciešam ba sast d t pras bu un p rst v t ties , ko min juši attiec gi 55% un 52%.

Jaut jum par to, k da juridisk pal dz ba sa emta, visbiež k nor d tas t.s dz vok u lietas, t.sk. izlikšana no telp m, ko atz m juši aptuveni puse aptauj to JPA klientu. Daž dus citus juridisk s pal dz bas veidus aptauj tie JPA klienti min juši iev rojami ret k (maz k k 15%).

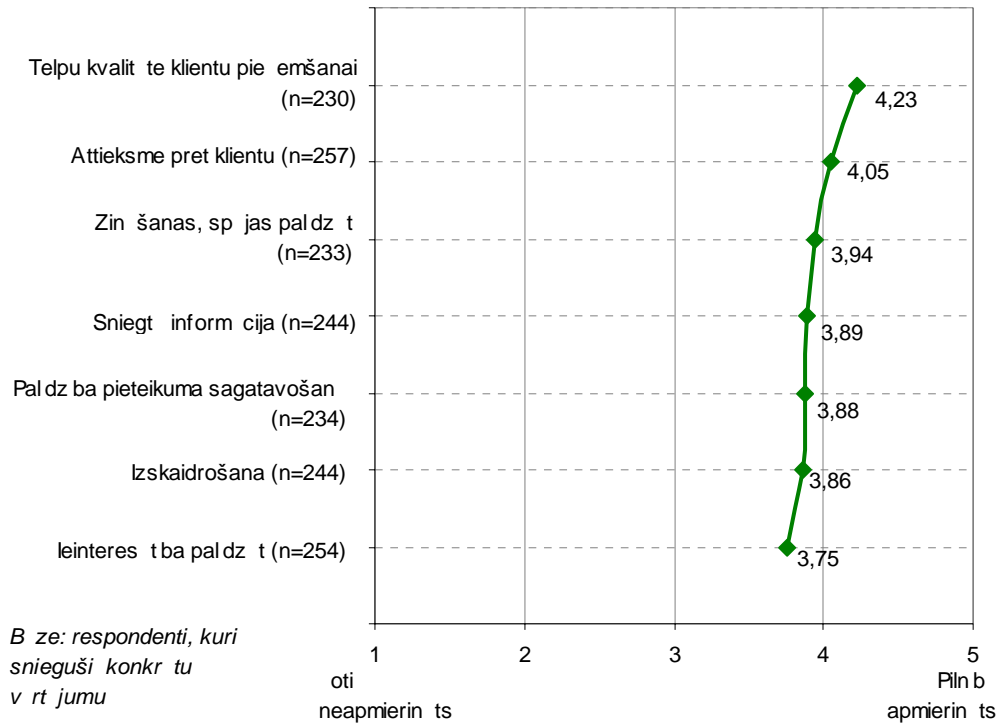
Nov rt jot sadarb bu ar JPA kopum , var konstat t, ka aptaujas dal bnieki bijuši kopum pozit vi noska oti – aptuveni puse no vi iem atz m juši v rt juma skalas augst kos punktus „4” un „5”, kam r neapmierin t bu pauduši maz k k piekt da a aptauj to Administr cijas klientu (vid jais aritm tiskais r d t js 3,78) (sk. 7.att.).

7.att ls. Sadarb bas ar JPA v rt jums

L dz gi, ar ar daž diem JPA darba aspektiem apmierin ti bijuši vair k k puse aptauj to Administr cijas klientu (v rt jumus „4” un „5” snieguši 54%-63% aptauj to), kam r visai kritisku attieksmi (v rt jumi „1” un „2”) pauduši ne vair k k 15% p t juma dal bnieku (sk. 8.att.).

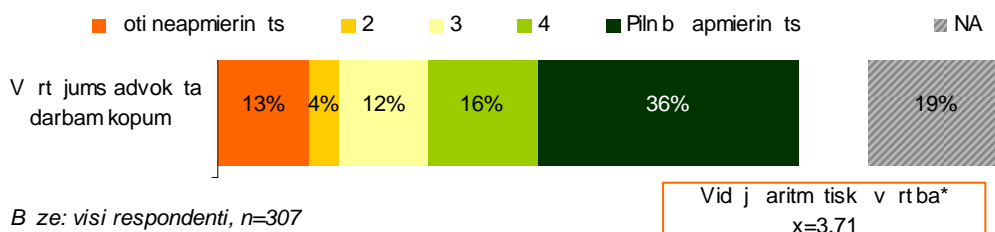
8.att. Is. Apmierinātība ar JPA darbu

Jāņem vērā, ka gan novērtētā sadarbība ar JPA kopumā, gan izvērtētā sadarbība detalizētāk salīdzinoši liels patsvars (16%-25%) aptaujāto atturējās sniegt konkrētu vrtējumu.

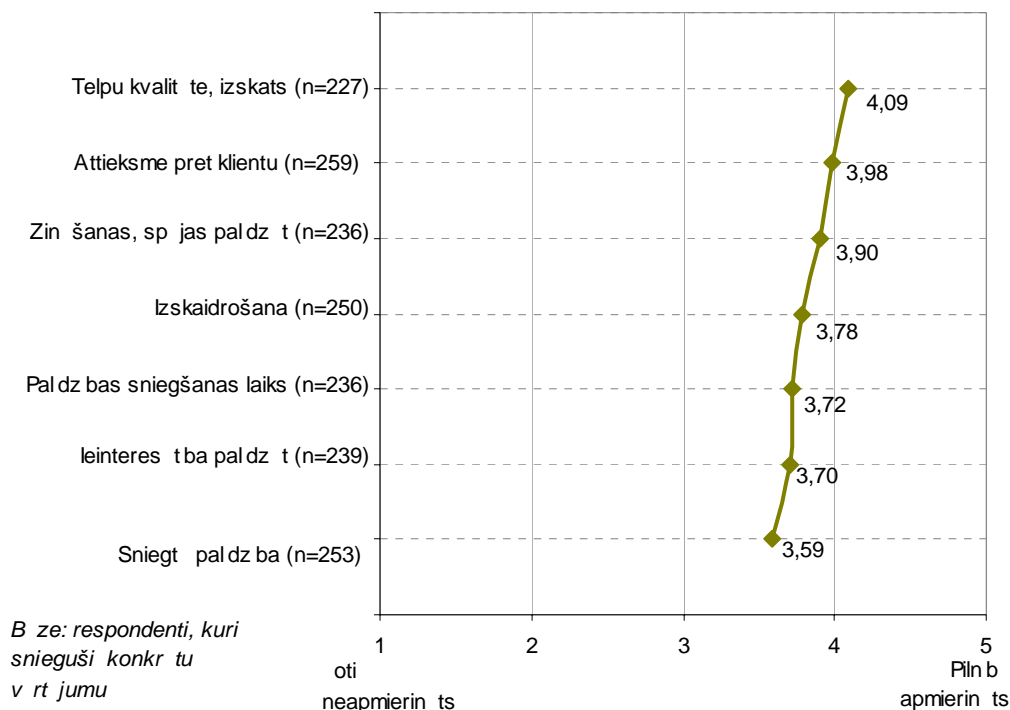
Līdzīgi kā Administrācijas darbību, ar Administrācijas klientu – valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēju - darbu aptaujas dalībnieki vrtējuši vairāk atzinīgi kā negatīvi – aptuveni puse snieguši pozitīvu vrtējumu (vrtējumi „4” un „5”), 12% - apmierinošu un 17% aptaujāto - negatīvu (vrtējums „1” un „2”) (sk. 9.att.).

9.att. Is. Juridiskās palīdzības sniedzēju - JPA sadarbības partneru darbu vrtējums

Kopum visattur g k nov rt ta sniegt pal dz ba (vid jais aritm tiskais r d t js 3,59), bet sal dzinoši visatzin g k – attieksme pret klientu (3,98) un juridisk s pal dz bas sniedz ju nodrošin jums ar telp m, to kvalit te un izskats (4,09) (sk. 10.att.).

10.att Is. Apmierin t ba ar juridisk s pal dz bas sniedz ju – JPA sadarb bas partneru darbu

Raksturojot s k k savu sadarb bu ar JPA p d j reiz , gandr z 60% aptauj to JPA klientu nor d juši, ka vi iem bijuši sagatavoti visi nepieciešamie dokumenti, lai advok ts var tu sniegt nepieciešamo juridisko pal dz bu, bet aptuveni treš da a respondentu atzinuši, ka dažu dokumentu tr cis, bet tas nav trauc jis advok ta darbu. To, ka dokumentu tr kuma d nav bijis iesp jams sniegt juridisko pal dz bu, min juši 4% aptaujas dal bnieku.

Apl kojot atbildes daž d s soci ldemogr fiskaj s grup s, var konstat t, ka maz k apzin gi dokumentu sagatavošan bijuši v rieši (kas savuk rt ir tieši akt v kie JPA klienti), gados jaun kie aptaujas dal bnieki vecum l dz 35 gadiem, respondenti ar pamatizgl t bu un vid jo izgl t bu, k ar rpus R gas dz vojošie.

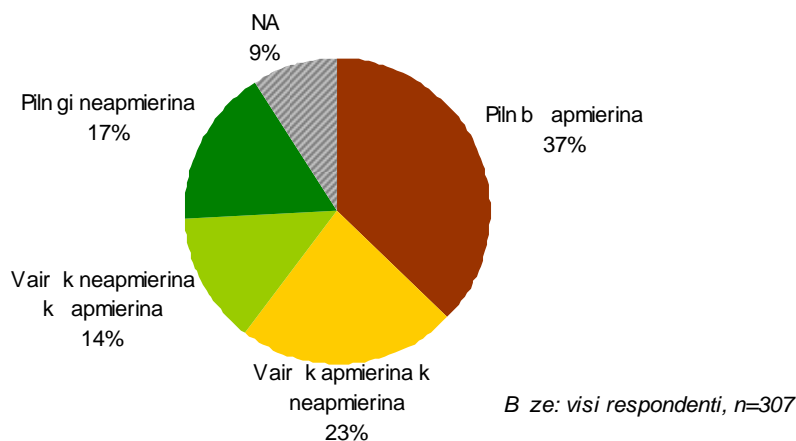
J atz st, ka, atbildot uz jaut jumu par ieguvumu no advok ta sniegt s pal dz bas, aptaujas dal bnieki snieguši ne tikai pozit vu, bet ar negat vu atbildi.

K pozit vie aspekti min ti - dokumentu sast dšana, uzvara ties , droš ba, p rliec ba un miers un iesp ja sa emt profesion lu pal dz bu.

Savuk rt kritiski noska otie uzsv ruši, ka nek du ieguvumu no advok ta sniegt s pal dz bas nav bijis vai ar advok ts bijis nepiekl jgs, nav sniedzis nepieciešamo inform ciju un klients ties zaud jis.

Jāsecina, ka pilnībā apmierināti ar saņemto juridisko palīdzību bijuši vien nepilni 40% aptaujāto Administrācijas klientu, bet arī kritiski noskaņoti - 17% pētījuma dalībnieku. Būtiski, ka gandrīz katrs desmitais respondents šajā jautājumā atturējies sniegt konkrētu atbildi (sk. 11.att.).

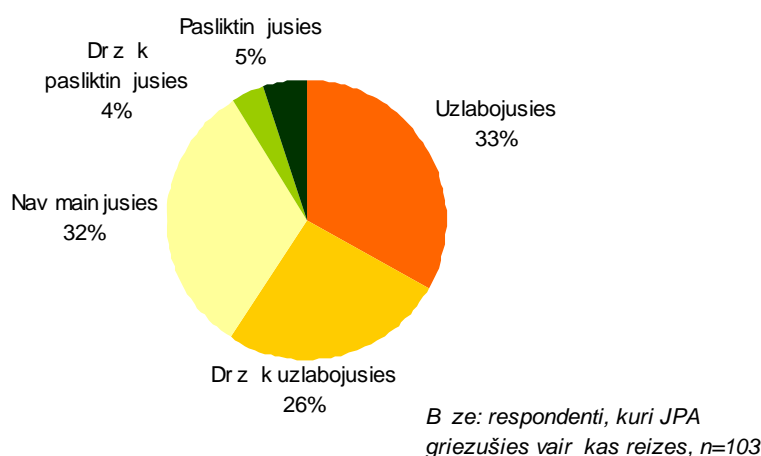
11.att. *Is. Apmierinātība ar saņemto juridisko palīdzību*

Tiem, kurus saņemtais juridiskais palīdzība daļēji vai pilnībā neapmierināja, izdala pamatoti savu viedokli. Kā liecina aptaujas rezultāti, visbiežāk neapmierinātība pausta ar pakalpojumu sniedzēju intereses trūkumu palīdzēt (32%) un nepietiekamo kompetenci (22%). Dažādu citus faktorus (laika trūkums, atteikums, pārāk ilgi jāgaida, papildus samaksas prasšana) minēja mazāk nekā 10% aptaujāto JPA klientu.

Respondentiem, kuri JPA griezušies vairākas reizes, izdala novērtēt izmaiņas Administrācijas darbībā kopš 2006.gada janvāra (sk. 12.att.).

12.att. *Is. Izmaiņu JPA darbībā kopš Administrācijas darbības sākuma vērtējums*

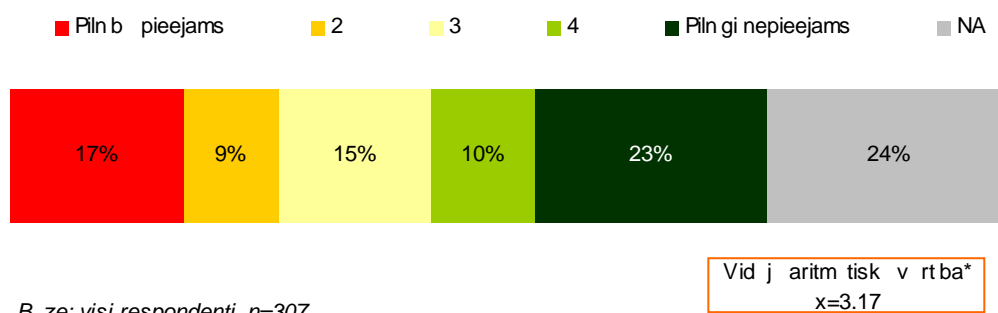
Saskaņā ar pētījuma rezultātiem, lielākā daļa aptaujāto - gandrīz 60% - bijuši pozitīvi noskaņoti un uzskatīja, ka JPA darbība divu gadu laikā ir uzlabojusies. Atturīgā noskaņoti bijuši ap 40% respondentu, t.sk., 32% uzskatīja, ka institūcijas darbība nav mainjusies un 9% - ka JPA darbība kopš 2006.gada 1.janvāra ir pasliktinjusies.

2.4. Juridisk s pal dz bas pieejam bas v rt jums nepieciešamo izmai u kontekst

L dz ar Administr cijas darb bas v rt jumu, pašreiz jo iesp ju iedz vot jiem izmantot JPA pakalpojumu kontekst aptaujas dal bniekus l dza reflekt t par nepieciešamaj m izmai m Administr cijas darb .

Saska ar Administr cijas klientu aptaujas rezult tiem, respondenti diezgan attur gi v rt juši iesp jas izmantot juridisk s pal dz bas pakalpojumu Latvijas tr c gajiem iedz vot jiem – kopum tikai katrs ceturtais no aptauj tajiem uzskat jis, ka juridiskie pakalpojumi tr c gajiem iedz vot jiem ir pieejami, kam r katrs trešais respondents paudis piln gi pret ju viedokli un uzskat jis, ka š m iedz vot ju kategorij m juridisk s pal dz bas pakalpojumi nav pieejami (sk. 13.att.).

13.att. Is. Juridisk s pal dz bas pakalpojumu pieejam ba Latvijas tr c gajiem iedz vot jiem

B ze: visi respondenti, n=307

Saska ar p t juma rezult tiem, naudas tr kums un nepietiekoša inform cija ir galvenie iemesli, kas, p c aptauj to JPA klientu dom m, visvair k ierobežo juridisk s pal dz bas sa emšanu iesp jas (attieci gi: 57% un 55%). B tiski, ka aptuveni 40% respondentu k vienu no b tiskiem ierobežojošiem faktoriem min juši iedz vot ju netic bu likuma varai un 25% - likumu un normat vo aktu sarež t bu.

Daž dus citus aspektus, kas var tu ierobežot juridisk s pal dz bas l gšanu un sa emšanu iedz vot ju vid atz m juši maz k k 15% aptauj to.

Aptaujas dati r da, ka nepieciešam bu JPA fili les izvietot daž dos Latvijas re ionos atbalst jusi iev rojami liel k da a aptauj to JPA klientu (87%).

Likumsakar gi, ka rpus R gas dz vojošie JPA klienti biež k k r dzinieki pauduši atbalstu Administr cijas fili u izvietošanai Latvijas re ionos.

Liel k da a aptauj to JPA klientu (62%) uzskat juši, ka ir nepieciešams palielin t sniegt s valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas apjomu. Tiesa, gandr z katrs trešais respondents attur jies šaj jaut jum paust konkr tu viedokli (30%).

K liecina datu anal ze daž d s grup s, par nepieciešam bu palielin t sniegt s juridisk s pal dz bas apjomu reflekt juši v rieši, ekonomiski un soci li akt v k s vecuma grupas p rst vji (36-65 g.v.), vid jo un profesion lo izgl t bu ieguvušie, k ar rpus R gas dz vojošie aptaujas dal bnieki (visticam k, ka rpus R gas dz vojošo

v l šan s p c liel ka sniegt s juridisk s pal dz bas apjoma ir tieši saist ta ar pakalpojuma pieejam bas paaugstin šanos).

J secina, ka, dom jot par to, k un cik liel m r vajadz tu palielin t sniegt s pal dz bas apjomu, aptauj tie JPA klienti reflekt juši ar par JPA darb bas uzlabošanu kopum :

- nepieciešam bu palielin t sniegto pakalpojumu apjomu, iek aujot not ra pakalpojumu, stenojot iesp ju sa emt konsult cijas pa telefonu un internet ;
- vajadz bu paaugstin t JPA darbinieku un juristu darba kvalit ti – lai vair k paskaidrotu, inform tu, b tu pieejam ki, ieinteres t ki un zinoš ki;
- k ar izteikuši v l šanos p c juridisk s pal dz bas klientu izv les krit riju p rskat šanas.

2.5. Secin jumi

Person g pieredze tieslietu jom

- K liecina aptaujas dati, gandr z puse (47%) no aptauj tjiem JPA klientiem atzinuši, ka savas dz ves laik p c juridisk s pal dz bas griezušies vien 1-2 reizes, bet nedaudz maz k k treš da a - juridisku pal dz bu mekl juši 3-5 reizes m ž . Biež k ar nepieciešam bu p c juridisk s pal dz bas n cies saskarties gandr z katrs ceturtajam aptaujas dal bniekam, kuri atz m juši, ka savas dz ves laik p c daž da veida juridisk s pal dz bas griezušies vair k k 5 reizes.
- Kopum 3/4 (75%) aptauj to p c juridisk s pal dz bas griezušies p d j gada laik un katrs piektais respondents nor d jis, ka p c juridisk s pal dz bas p d jo reizi griezies p d jo 2-3 gadu laik .
- Saska ar aptaujas rezult tiem, iev rojami liel k da a aptauj to JPA klientu p c valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas JPA griezušies 1-2 reizes, vair kas reizes Administr cij griezušies sal dzinoši tikai nedaudz vair k k 15% aptaujas dal bnieku

Inform t ba par juridisk s pal dz bas sniegšanas iesp j m

- Saska ar p t juma rezult tiem, tikai nedaudz vair k k puse (56%) aptauj to JPA klientu uzskat juši, ka ir pietiekami labi inform ti par valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas sa emšanas iesp j m. Noliedzošu atbildi snieguši 41% aptaujas dal bnieku.
- Aptaujas rezult ti r da, ka vispopul r kais inform cijas ieg šanas veids gan par juridisko pal dz bu kopum , gan par t s sa emšanas iesp j m JPA respondentu vid ir daž da veida plašsazi as l dzeki – radio, TV, nacion lie un re ion lie laikraksti. Aptuveni katrs piektais aptauj tais JPA klients š da rakstura inform ciju ir sa mis savas pašvald bas Soci laj dienest . Interesanti, ka par valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas sa emšanas iesp j m sal dzinoši liels patsvars – 27% aptauj to uzzin juši no t.s. neform lajiem kontaktiem – no draugiem un pazi m, savuk rt par JPA darb bu š d veid inform ciju guvuši vien 11% respondentu.

- Dom jot par v lamajiem inform cijas avotiem, iev rojami liel k da a aptaujas dal bnieku atzinuši, ka inform ciju par juridisk s pal dz bas sa emšanas iesp j m v l tos sa emt no plašsazi as l dzek iem (visbiež k min ta TV) un savas pašvald bas Soci laj dienest . B tiski, ka draugus un pazi as k v lamo inform cijas nes ju min juši vien 2% aptauj to JPA klientu.

Sadarb bas ar JPA nov rt jums

- K liecina dati, gandr z puse no aptauj tajiem JPA klientiem Administr cij p c pal dz bas griezušies p d j pusgada laik (48%), 1/4 aptauj to to dar juši p d j gada laik un gandr z tikpat liels patsvars (23%) ar JPA sadarbojušies vien š s instit cijas darb bas s kumposm un nor d juši, ka p d jo reizi JPA griezušies vair k k pirms gada atpaka .
- Visbiež k aptauj tie JPA klienti šaj instit cij v rsušies, lai sa emtu konsult ciju (64%), sal dzinoši popul ri klientus interes jošie juridisk s pal dz bas veidi bijuši ar pras bas sast d šana un p rst v šana ties , ko attiec gi min juši attiec gi 55% un 52%.
- Jaut jum par to, k da juridisk pal dz ba sa emta, visbiež k nor d tas t.s dz vok u lietas, t.s. izlikšana no telp m, ko atz m juši aptuveni puse aptauj to JPA klientu. Daž dus citus juridisk s pal dz bas veidus aptauj tie JPA klienti min juši iev rojami ret k (maz k k 15%).
- Nov rt jot sadarb bu ar JPA kopum , var konstat t, ka aptaujas dal bnieki bijuši kopum pozit vi noska oti – aptuveni puse no vi iem atz m juši v rt juma skalas augst kos punktus „4” un „5”, kam r neapmierin t bu pauduši maz k k piekt da a aptauj to Administr cijas klientu (vid jais aritm tiskais r d t js 3,78).
- L dz gi, ar ar daž diem JPA darba aspektiem apmierin ti bijuši vair k k puse aptauj to Administr cijas klientu (v rt jumus „4” un „5” snieguši 54%-63% aptauj to), kam r visai kritisku attieksmi (v rt jumi „1” un „2”) pauduši ne vair k k 15% p t juma dal bnieku.
- J em v r , ka gan nov rt jot sadarb bu ar JPA kopum , gan daž dos t s aspektos sal dzinoši liels patsvars (16%-25%) aptauj to attur jušies sniegt konkr tu v rt jumu.
- Valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas sniedz ju darbu aptaujas dal bnieki v rt juši vair k atzin gi k negat vi – aptuveni puse snieguši pozit vu v rt jumu (v rt jumi „4” un „5”), 12% - apmierinošu (v rt jums „3”) un 17% aptauj to - negat vu (v rt jums „1” un „2”).
- Kopum visattur g k nov rt ta sniegt pal dz ba (vid jais aritm tiskais r d t js 3,59), bet sal dzinoši visatzin g k – attieksme pret klientu (3,98) un juridisk s pal dz bas sniedz ju nodrošin jums ar telp m, to kvalit te un izskats (4,09).
- Raksturojot s k k savu sadarb bu ar JPA p d j reiz , gandr z 60% aptauj to JPA klientu nor d juši, ka vi iem bijuši sagatavoti visi nepieciešamie dokumenti, lai advok ts var tu sniegt nepieciešamo juridisko pal dz bu, bet aptuveni treš da a respondentu atzinuši, ka daž u dokumentu tr cis, bet tas nav trauc jis advok ta darbu. To, ka dokumentu tr kuma d nav bijis iesp jams sniegt juridisko pal dz bu, min juši 4% aptaujas dal bnieku.

- Jāatzīst, ka, atbildot uz jautājumu par ieguvumu no advokāta sniegtas palīdzības, aptaujas dalībnieki snieguši ne tikai pozitīvu, bet arī negatīvu atbildi. Kā pozitīvie aspekti minēti - dokumentu sastādīšana, uzvara tiesā, drošība, pārliecība un miers un iespēja saņemt profesionālu palīdzību. Savukārt kritiski noskaņoti uzsvēruši, ka nekādu ieguvumu no advokāta sniegtas palīdzības nav bijis vai arī advokāts bijis nepieklājīgs, nav sniedzis nepieciešamo informāciju un klients tieszaudjis.
- Jāsecina, ka pilnībā apmierināti ar saņemto juridisko palīdzību bijuši vien nepilni 40% aptaujāto JPA klientu, bet arī kritisku viedokli šajā jautājumā pauduši gandrīz 17% pētījuma dalībnieku. Būtiski, ka gandrīz katrs desmitais respondents šajā jautājumā atturējies sniegt konkrētu atbildi.
- Tiem, kurus saņemtā juridiskā palīdzība daļēji vai pilnībā neapmierināja, lūdzam pamatot savu viedokli. Kā liecina aptaujas rezultāti, visbiežāk neapmierinātība pausta ar pakalpojumu sniedzēju intereses trūkumu palīdzībā (32%) un nepietiekamo kompetenci (22%). Dažādos citos faktorus (laika trūkums, atteikums, pārāk ilgi jāgaida, papildus samaksas prasība) minējuši mazāk nekā 10% aptaujāto JPA klientu.
- Respondentiem, kuri JPA griezušies vairākās reizēs, lūdzam novērtēt izmaiņas Administrācijas darbībā kopš 2006.gada janvāra. Saskaņā ar pētījuma rezultātiem, gandrīz 60% aptaujāto bijuši pozitīvi noskaņoti un uzskatījuši, ka JPA darbība divu gadu laikā ir uzlabojusies. Atturīgākos noskaņotus bijuši apmēram 40% respondentu, t.sk., 32% respondentu uzskatījuši, ka institūcijas darbība nav mainījusies un 9% - ka JPA darbība kopš 2006.gada 1.janvāra ir pasliktinājusies.

Viedoklis par nepieciešamajām izmaiņām

- Aptaujas dalībnieki diezgan atturīgi vērtējuši iespējas izmantot juridiskās palīdzības pakalpojumu Latvijas triecgajiem iedzīvotjiem – tikai katrs ceturtais JPA klients uzskatījis, ka juridiskie pakalpojumi šo kategoriju iedzīvotjiem ir pieejami (vidējais aritmētiskais rādītājs 3,17). Tādējādi, arī būtiski izvērtēto šo situāciju ietekmējošos faktorus.
- Naudas trūkums un nepietiekoša informācija ir galvenie iemesli, kas, pēc aptaujāto JPA klientu domām, visvairāk ierobežo juridiskās palīdzības līgšanu un saņemšanu iedzīvotju vidū (attiecināmi: 57% un 55%). Būtiski, ka aptuveni 40% respondentu kā vienu no būtiskiem ierobežojošiem faktoriem minējuši iedzīvotju netību likuma varai un 25% - likumu un normatīvo aktu sarežģītību. Dažādos citos aspektus, kas varētu ierobežot juridiskās palīdzības līgšanu un saņemšanu iedzīvotju vidū minējuši ne vairāk nekā 15%.
- Aptaujas dati rāda, ka nepieciešamību JPA filiāles izvietot dažādos Latvijas reģionos atbalstījuši ievērojami lielāka aptaujāto JPA klientu (87%).
- Lielāka daļa aptaujāto JPA klientu (62%) uzskatījuši, ka ir nepieciešams palielināt sniegtas juridiskās palīdzības apjomu. Jāatzīmē, ka gandrīz katrs trešais respondents atturējies šajā jautājumā paust konkrētu viedokli (30%).

- Jāsecina, kā, domājot par to, kā un cik lielā mērā vajadzētu palielināt sniegtās palīdzības apjomu, aptaujātie JPA klienti reflektēja arī par JPA darbības uzlabošanu kopumā:
 - nepieciešamību palielināt sniegto pakalpojumu apjomu, iekaujot notiekošos pakalpojumus, stenojot iespēju saņemt konsultācijas pa telefonu un internetā;
 - vajadzību paaugstināt JPA darbinieku un juristu darba kvalitāti – lai vairāk paskaidrotu, informētu, būtu pieejamāki, ieinteresētāki un zināšāki;
 - kā arī izteikuši vēl šānos pēc juridiskās palīdzības klientu izvēles kritēriju pārkāpšanas.

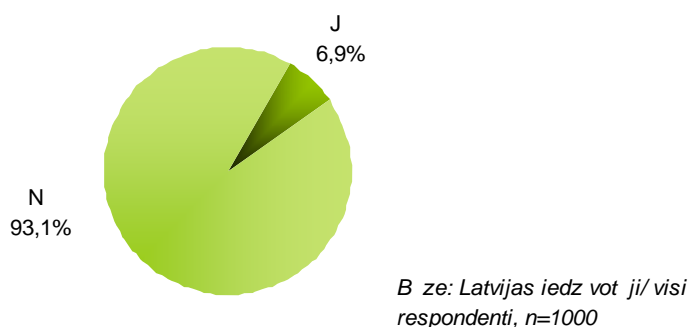
3. JPA DARBA NEPIECIEŠAM BAS IZVĒRTĪJUMS: LATVIJAS IEDZVOTĒJU APTAUJAS REZULTĀTI

Nenoliedzami, JPA darbs valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības administrācijā ir ļoti nozīmīgs, tomēr, lai atkrītoti apstiprinātu nepieciešamību un sniegtu palīdzības aktualitāti, projekta ietvaros tika veikta Latvijas iedzīvotāju aptauja.

Pieredze tieslietu jomā

Pēc dažāda veida juridiskās palīdzības piedāvājuma laika griezumā 6,9% no visiem Latvijas iedzīvotājiem un viņu ģimenēs locekļiem (sk. 14.att.).

14.att. *Is. Pieredze tieslietu jomā – griešanās pēc juridiskās palīdzības piedāvājuma laika*

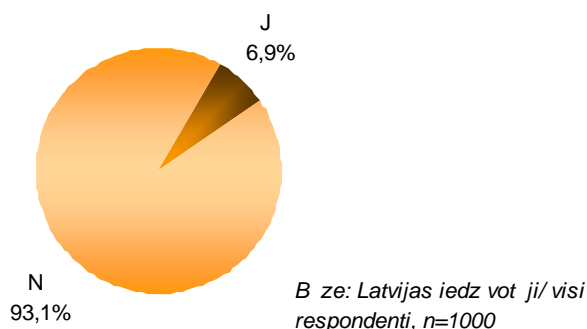
Analizējot datus dažādās sociāldemogrāfiskajās grupās, var konstatēt, ka par griešanās pēc juridiskās palīdzības biežākā caurmērā reflektējuši respondenti vecumā no 25 līdz 34 gadiem (10,7%), pamatizglītību ieguvušie (9,2%), aptaujātie, kuru ienākumi uz vienu ģimenes locekli mēnesī nepārsniedz 60Ls (9,8%) un Zemgales reģionā dzīvojošie (11,8%).

Pasvīki juridiskās palīdzības meklēšanā bijuši gados jaunie aptaujas dalībnieki (15 – 24 g.v.), vidējā profesionālā izglītību ieguvušie (4,0%), kā arī respondenti Rīga (4,0%) un Latgale (4,1%).

Latvijas iedzīvotāju sadarbība ar pašvaldību sociālajiem dienestiem

Kopumā 6,9% aptaujāto norādīja, ka piedāvājuma laika griezumā ir griezušies pēc palīdzības savas pašvaldības sociālās palīdzības dienestā (sk. 15.att.).

15.att. *Is. Griešanās pēc palīdzības pašvaldības sociālajiem dienestiem piedāvājuma laika*

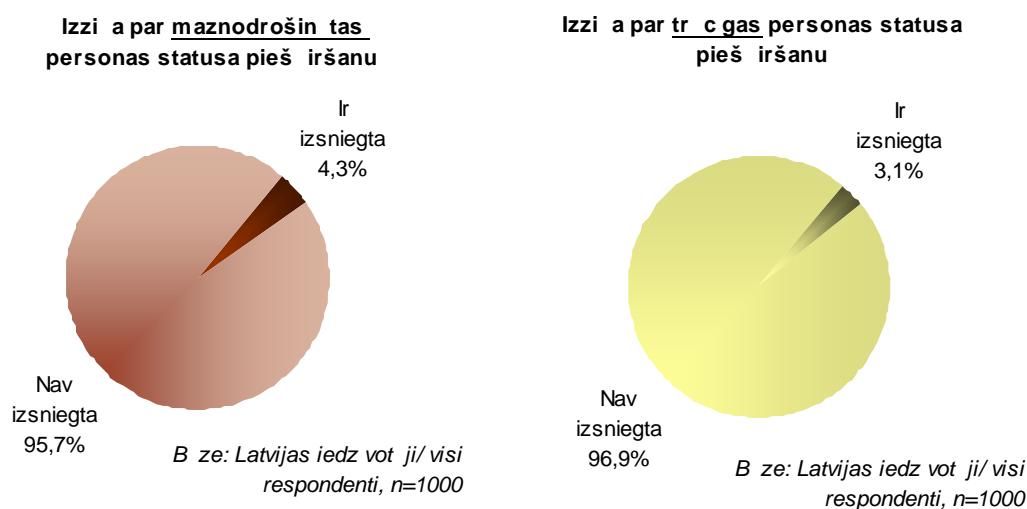

emot v r to, ka Latvijas iedz vot ju aptaujas m r grupa bija respondenti vecum no 15 l dz 64 gadiem, š r d t ja patsvars var tu atš irties no inform cijas par kop jo iedz vot ju patsvaru, kuri griezušies pašvald b s p c soci l s pal dz bas.

J secina, ka gados vec kie aptaujas dal bnieki (55 g.v. un vair k) (12,8%), pamatizgl t bu ieguvušie (11,9%) un aptauj tie, kuru ien kumi nep rsniedz 60Ls uz vienu imenes locekli m nes (13,9%) biež k min juši savas aktivit tes, mekl jot pal dz bu pašvald bas soci laj dienest .

No visiem aptauj tjiem Latvijas iedz vot jiem kopum 4,3% respondentu atzinuši, ka ir sa muši izzi u par atbilst bu maznodrošin tas personas statusam, bet 3,1% respondentu nor d juši, ka vi iem pašvald bas soci laj dienest ir izsniegta izzi a par atbilst bu tr c gas personas statusam (sk.16.att.).

16.att l s. Inform cija par izzi u izsniegšanu p d j gada laik

emot v r statistisk s k das iesp jam bu $\pm 3\%$ robež s, šie dati piln b atbilst ar ar Labkl j bas ministrijas Soci lo pakalpojumu p rvaldes zi ojum sniegtajai inform cijai par maznodrošin to personu patsvaru 2007.gad - 5% robež s*.

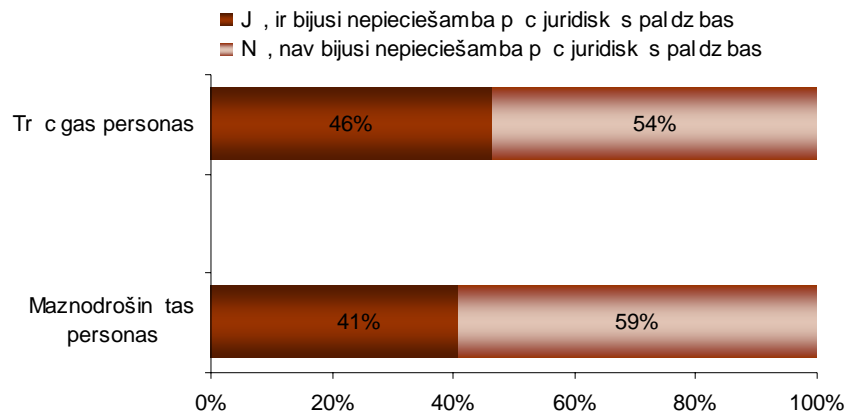
Nepieciešam ba p c juridiskas pal dz bas

K zin ms, maznodrošin t m un tr c g m person m, kur m nepietiek l dzek u pamatvajadz bu apmierin šanai, ir visai ierobežotas iesp jas ir sa emt maksas juridisko pal dz bu vai prec z k – š da pal dz ba diemž l ir gandr z piln b nepieejama.

Valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas un l dz ar to ar JPA darba nepieciešam bu aktualiz š p t juma rezult ti, saska ar kuriem, p d j gada laik kopum vismaz 40% tr c gu un maznodrošin tu personu ir bijusi nepieciešam ba p c juridisk s pal dz bas (sk.17.att.).

* Soci l pal dz ba Latvij 2006. Statistika un anal ze. Soci lo pakalpojumu p rvalde, 2007. http://www.socpp.gov.lv/uploaded_files/2008.gads/STATISTIKA/wb_gramata.pdf

17.att. *Is. Nepieciešamība pēc juridiskās palīdzības atkarībā no sociālā statusa*

Bazē: Latvijas iedzīvotāju/ respondentu, kuriem ir piešķirts attiecīgais statuss

Lai gan izlas kopējais respondentu skaits, kuriem piešķirts maznodrošinātās vai trūcīgās personas statuss ir salīdzinoši neliels un tādēļ iespējama lielāka statistiskā kļūda, tomēr novērotās proporcijas visai noteikti liecina par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības eventuālo nepieciešamību tieši šīm grupām.

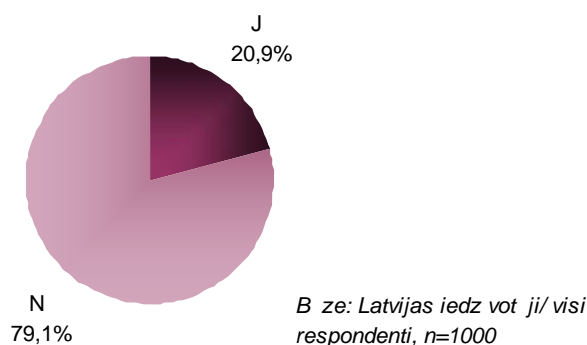
Šīs iedzīvotāju patsvars – aptuveni 1-2% robežs no visiem Latvijas iedzīvotājiem. Tādā veidā ir uzskatāms par Juridiskās palīdzības administrācijas tiešo potenciālo mērķauditoriju. Tiesa, ņemot vērā to, ka veiktais aptaujas mērķauditorija ir Latvijas iedzīvotāju vecumam no 15 līdz 64 gadiem nevis visi Latvijas iedzīvotāji, iespējams neliels šķērslis paaugstinājums. Saskaņā ar LR Centrālās Statistikas pārvaldes datiem uz 2007.gada 1.janvāri Latvijā bija 2,274 milj. iedzīvotāju*. Pieņemot, ka aptuveni 5% no Latvijas iedzīvotājiem ir maznodrošinātās/ trūcīgās personas un tādēļ atbilst valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanas nosacījumiem, un aptuveni 40% no viņiem (jeb līdz 2% no Latvijas iedzīvotājiem) pēdējā gada laikā ir radušies nepieciešamība saņemt juridisku palīdzību, kā arī paredzot vēl citas grupas, kuras atbilst šīs palīdzības saņemšanas nosacījumiem, var konstatēt, ka Juridiskās palīdzības administrācijas potenciālo klientu loks mērķmācāp 45 tūkst. iedzīvotāju.

Informētība par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanas iespējām

Saskaņā ar pētījuma gaitā iegūtajiem datiem, katrs piektais Latvijas iedzīvotājs sevi uzskata par informētu par iespēju maznodrošinātām/ trūcīgām personām saņemt valsts nodrošinātu juridisko palīdzību (sk. 18.att.).

* LR Centrālās Statistikas pārvalde, Databāze/ Iedzīvotāji http://data.csb.gov.lv/DATABASE/iedzoc/lkgad_ije%20statistikas%20dati/iedzvot_ji/iedzvot_ji.asp

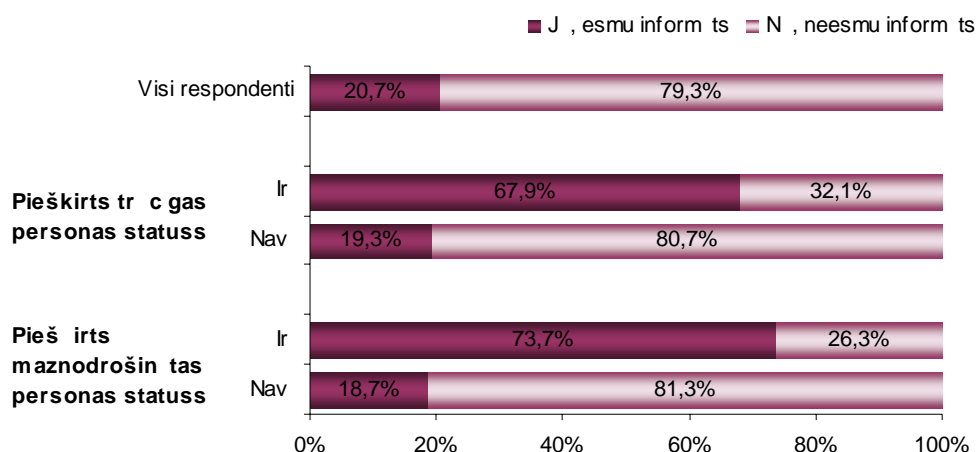
18.att. Is. Informācija par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanas iespējām

Vrojama sakarība, ka respondenti ar augstāku izglītības līmeni sevi atzinuši par labāk informētiem jautājumā par iespējām saņemt valsts apmaksātu – ja nav aptaujātajiem Latvijas iedzīvotājiem.

Būtiskas atšķirības vrojamas respondentu atbildēs šajā jautājumā atkarībā no sociālā statusa (sk. 19.att.). Aptaujas dati rāda, ka Latvijas triecīgā un maznodrošinātā iedzīvotāju, kuru statusu apliecina jūriar pašvaldība, ir ievrojami labāk informēti par iespējām saņemt valsts nodrošinātu juridisko palīdzību, kuri arī šodien rakstura institūcijām nav kontaktējušies.

19.att. Is. Informācija par informētību par sociālo statusu

B ze: Latvijas iedzīvotāju/viesu respondenti, n=1000

Analizējot aptaujas rezultātus dažādos sociāldemogrāfiskajās grupās, vrojama sakarība, ka respondenti ar augstāku izglītības līmeni sevi biežāk atzinuši par informētiem šajā jautājumā nekā aptaujas dalībnieki ar zemu izglītības līmeni – ja to respondentu vidū, kuriem ir augstāka izglītība, kopumā 28,1% aptaujāto uz jautājumu atbildējuši apstiprinot, tad to Latvijas iedzīvotāju vidū, kuriem ir pamatizglītība, to, ka ir informēti par iespējām saņemt valsts nodrošinātu juridisko palīdzību, atzinuši salīdzinoši tikai 17,7% aptaujāto.

Interesanti, ka tirdzniecības reģionos Kurzeme (28,3%) un Zemgale (33,9%) dzīvojošie salīdzinoši biežāk norādījuši, ka ir informēti par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanas iespējām nekā aptaujas dalībnieki Rīgā (11,2%) un Latgalē (10,7%).

T pat par lab k inform t m caurm r biež k sevi atzinušas sievietes (25%), aptaujas dal bnieki vecum no 35 l dz 44 gadiem (30,1%), latvieši (24,3%), tie, kuru ien kumi uz vienu imenes locekli m nes nep rsniedz 60Ls (25,0%).

Savuk rt iev rojami ret k to min juši v rieši (16,6%), gados jaun kie aptaujas dal bnieki (15-24 g.v.) (16,2%) un cittautieši (13,2%).

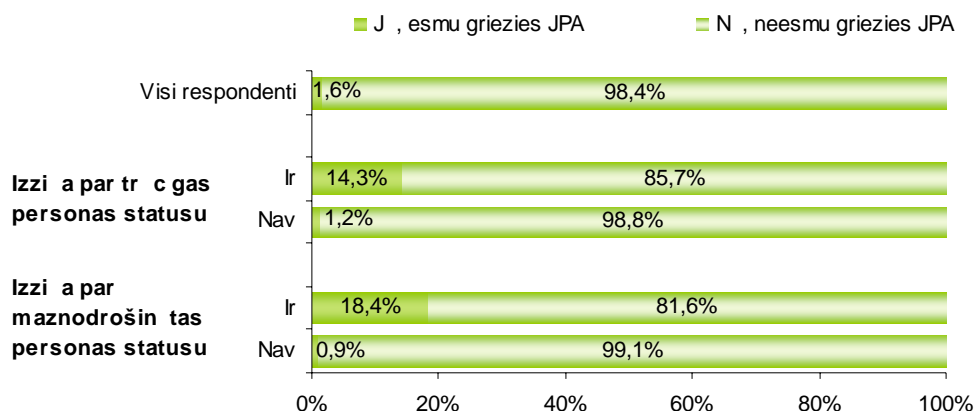
P tnieki, iepaz stoties ar šo inform ciju un izv rt jot to re ion l s att st bas kontekst , paši uzsver nepieciešam bu par valsts nodrošin tas juridisk s pal dz bas sa emšanas iesp j m inform t paši R g un Latgal dz vojošos.

Sadarb ba ar Juridisk s pal dz bas administr ciju

Apstiprinošu atbildi jaut jum „Vai J s esat griezies Juridisk s pal dz bas administr cij , lai sa emtu valsts nodrošin tu juridisko pal dz bu?” snieguši 1,6% aptauj to Latvijas iedz vot ju. Tiesa, p tnieki uzsver, ka neliel šo respondentu skaita d past v liel ka statistisk s k das iesp jam ba robež s $\pm 3\%$, t d šie rezult ti interpret jami oti uzman gi.

Noz m gas atš ir bas v rojamas, analiz jot datus atkar b no t , vai respondentam ir vai nav pieš irts maznodrošin tas vai tr c gas personas statuss (sk. 20.att.).

20.att ls. Sadarb ba ar JPA atkar b no soci l statusa

B ze: Latvijas iedz vot ji/ visi respondenti, n=1000

K liecina Latvijas iedz vot ju aptaujas rezult ti, likumsakar gi, ka respondenti, kuri pašvald bas soci laj dienest atz ti k tr c gas un maznodrošin tas personas biež k reflekt juši par valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas mekl šanu Administr cij nek p r jie Latvijas iedz vot ji.

GALVENIE SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

Institūcijas izveidošanas un pastiprināšanas nepieciešamības izvērtējums

- Latvijas iedzīvotāju aptaujas dati norāda, ka šaubas par Administrācijas darba nepieciešamību. Kā liecina aptaujas rezultāti, nepieciešamību pēc juridiskās palīdzības pēdējā gada laikā atzinuši 41% aptaujāto maznodrošīto personu un līdz pat 46% trūcīgo personu. JPA potenciālā auditorija – aptuveni 2% no visiem Latvijas iedzīvotājiem jeb orientāloji 45,5 tūkst. Latvijas iedzīvotāju.

Sadarbības ar JPA novērtējums

- Pētīti konstatēti, ka Juridiskās palīdzības administrācijas darbs valsts nodrošinātās palīdzības nodrošināšanā iesaistīto personu (juridiskās palīdzības sniedzēju un Administrācijas klientu) vidū tiek novērtēti atzinīgi.

Līdz ar pozitīvo vērtējumu JPA darbības kopumā aptaujātie Administrācijas klienti atzinīgi novērtēja arī sadarbību ar institūciju dažādos tās aspektos – sākot no telpu klientu pieņemšanas, līdz speciālistu attieksmei pret klientu, zināšanu un spēju palīdzēt (skalās augstkos vērtējumus „4” un „5” atzīmēja 54%-63% aptaujāto).

- Pret juridiskās palīdzības sniedzēju darbu aptaujātie JPA klienti bijuši nedaudz skeptiskākoskāoti – aptuveni puse snieguši pozitīvu vērtējumu, katrs desmitais – apmierinošu, bet kopumā 17% bijuši kritiski noskaņoti. Salīdzinoši visatzinīgāk – attieksme pret klientu (3,98) un juridiskās palīdzības sniedzēju nodrošinājumu ar telpām, to kvalitāti un izskatu (4,09), bet kopumā visatzinīgāk novērtēti sniegtā palīdzība (vidējais aritmētiskais rādītājs 3,59).

To apliecina arī sniegtās palīdzības apmierinātības mērījumi, kur pozitīvi noskaņoti bijuši mazāka puse aptaujāto Administrācijas klientu, kritizējot pakalpojumu sniedzēju intereses trūkumu palīdzēt un nepietiekamo kompetenci.

- Respondentiem, kuri JPA griezušies vairākas reizes, līdz ar novērtēti izmaiņas Administrācijas darbā kopš 2006.gada janvāra. Saskaņā ar pētījuma rezultātiem, ievērojami lielāka aptaujāto bijuši pozitīvi noskaņoti un uzskatījuši, ka JPA darba divu gadu laikā ir uzlabojusies.

Informācija par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanas iespējām

- Kā zināms, informācija jeb pakalpojuma un tās sniedzēju institūcijas atpazīstamība ir viens no veiksmīgās, efektīvas un aktīvas darbības raksturīgajiem. Diemžēl jāsecina, ka JPA sniegto pakalpojuma atpazīstamības rādītāji Latvijas iedzīvotāju vidū ir diezgan zemi – sevi par informātiem jautājumam, kas saistīts ar valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanas iespējām atzinuši vien 21% no visiem aptaujātajiem Latvijas iedzīvotājiem.

Kā labi informēti šajā jautājumā nav vērtējami arī Administrācijas klienti, jo šīs mērķgrupas aptaujātajiem tikai puse no aptaujas dalībniekiem uzskatījuši, ka ir pietiekami labi informēti par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanas iespējām.

Nepieciešam s izmai as instit cijas darb bas un t s sniegto pakalpojumu uzlabošanai

Apkopojot p t juma posmos ieg tos rezult tus, p tnieki rekomend :

- Pakalpojumu sa m ji – JPA klienti – Administr cijas darb bas pilnveidošanas kontekst aktualiz juši jaut jumu par sniegt s juridisk s pal dz bas apioma palielin šanu, savuk rt juridisk s pal dz bas sniedz ji nor d juši uz nepieciešam bu paplašin t juridisk s pal dz bas sniedz ju loku.
- Lai vairotu Administr cijas un t s pied v to pakalpojumu atpaz stam bu Latvijas iedz vot ju vid , kas tieš veid pozit vi ietekm tu pakalpojuma izmantojam bas r d t jus, ieteicams b tu izv rst plašu inform šanas kampa u, orient joties gan uz Latvijas m rog un izmantojot masu sazi as l dzek us, gan nodrošinot tieš ku pieeju potenci lajiem klientiem, „tuvojoties” vi iem un nodrošin t inform cijas pieejam bu pašvald b s (paši – Latgales re ion).
- „Tuvošanos” Latvijas iedz vot jiem, t.sk., potenci lajiem Administr cijas klientiem, nodrošin tu ar Administr cijas fili u izveidošana re ionos. Šo ieceri akt vi atbalst juši gan JPA sadarb bas partneri – juridisk s pal dz bas sniedz ji, gan ar iev rojami liel k da a (87%) aptauj to Administr cijas klientu.

P tnieku izstr d ts detaliz ts Juridisk s pal dz bas administr cijas darb bas izv rt jums un rekomend cijas instit cijas darba uzlabošanai shematiski atspogu oti 3. un 4. tabul n koš lpp.

3. tabula. Juridisk s pal dz bas administr cijas darb bas izv rt jums, 2007.g.

NR. P.K.	R D T JS/ INDIKATORS	REZULT TS		DATU IEG ŠANAS AVOTS
		NOV RT JUMS	PAMATOJUMS	
I. JPA darba nepieciešam bas pamatojums				
1.1.	Maznodrošin tas un tr c gas personas. Iedz vot ju patsvars, kuri atbilst valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas sa emšanas nosac jumiem		3-5% no visiem Latvijas iedz vot jiem.	LR Labkl j bas ministrijas, Soci lo pakalpojumu p rvaldes sniegt inform cija. Latvijas iedz vot ju aptauja (n=1000), 2007.g.
1.2.	Potenci lie JPA klienti. Iedz vot ju patsvars, kuri atbilst valsts nodrošin t s juridisk s pal dz bas sa emšanas nosac jumiem un kuriem ir radusies nepieciešam ba p c juridisk s pal dz bas	45,5 t kst. viena kalend r gada ietvaros	40% no visiem maznodrošin tajiem un tr c gajiem Latvijas iedz vot jiem atzinuši nepieciešam bu p c juridiskas pal dz bas p d j gada laik .	Latvijas iedz vot ju aptauja (n=1000), 2007.g.
1.3.	Juridisk s pal dz bas pieejam ba maznodrošin tajiem un tr c gajiem iedz vot jiem	Zema	25% aptauj to JPA klientu uzskata, ka juridisk pal dz ba ir pieejama; 33% - nav pieejama, k galvenos iemeslus minot naudas tr kumu (57%) un nepietiekošu inform ciju (55%)	JPA klientu aptauja (n=307), 2007.g.
1.4.	Nepieciešam ba veidot JPA re ion l s fili les	Augsta	Kopum vair k k 40% maznodrošin tu un tr c gu personu atzinuši, ka vi iem p d j gada laik ir bijusi nepieciešama juridiska pal dz ba. JPA p c t s griezušies vien aptuveni 16% aptauj to šo m r grupu p rst vju.	Latvijas iedz vot ju aptauja (n=1000), 2007.g.
			Nepieciešam bu JPA fili les izvietot daž dos Latvijas re ionos atbalst jusi iev rojami liel k da a aptauj to JPA klientu (87%).	JPA klientu aptauja (n=307), 2007.g.
II. Sadarb bas ar JPA nov rt jums				
2.1.	Apmierin t ba ar sadarb bu kopum	Pozit vi	Ar sadarb bu apmierin ti - 56% aptauj to klientu, savu v rt jumu nor dot 5 punktu skalas augš jos punktos „4” un „5”; neapmierin t bu pauduši - 16% respondentu, izv loties 5 punktu skalas zem kos punktus „1” un „2” (vid jais aritm tiskais r d t js x=3,78)	JPA klientu aptauja (n=307), 2007.g.
2.2.	Apmierin t ba ar sadarb bu daž dos aspektos:	Pozit vi	apmierin ti - gandr z 2/3 (64%) aptauj to klientu; neapmierin ti – 13% respondentu (vid jais aritm tiskais r d t js x=4,05)	JPA klientu aptauja (n=307), 2007.g.
2.2.1.	JPA klientu apkalpošanas speci listu attieksme pret klientu			
2.2.2.	JPA klientu apkalpošanas speci listu ieinteres t ba pal dz t			
2.2.3.	JPA klientu apkalpošanas speci listu zin šanas, sp jas pal dz t	Pozit vi Sal dzinoši zem kais v rt jums	apmierin ti - aptuveni puse (53%) aptauj to klientu; neapmierin ti – 19% respondentu (vid jais aritm tiskais r d t js x=3,75)	JPA klientu aptauja (n=307), 2007.g.
		Pozit vi	apmierin ti - vair k k puse (55%) aptauj to klientu; neapmierin ti – 13% respondentu (vid jais aritm tiskais r d t js x=3,94)	JPA klientu aptauja (n=307), 2007.g.

Tabulas turpin jums n koš lpp.

Tabulas turpinājums Nr.1.

NR. P.K.	R D T JS/ INDIKATORS	REZULTĀTS		DATU IEGĀŠANAS AVOTS
		NOVĒRTĪJUMS	PAMATOJUMS	
2.2.4.	JPA klientu apkalpošanas speciālistu sniegt palīdzību pieteikuma sagatavošanā	Pozitīvi	apmierinātību - gandrīz 2/3 (64%) aptaujāto klientu; neapmierinātību - 15% respondentu (vidējais aritmetiskais rādītājs x=3,88)	JPA klientu aptauja (n=307), 2007.g.
2.2.5.	JPA klientu apkalpošanas speciālistu spējām un vīlībām izskaidrot	Pozitīvi	apmierinātību - vairākkārt puse (56%) aptaujāto klientu; neapmierinātību - 14% respondentu (vidējais aritmetiskais rādītājs x=3,86)	JPA klientu aptauja (n=307), 2007.g.
2.2.6.	JPA klientu apkalpošanas speciālistu sniegt informāciju	Pozitīvi	apmierinātību - vairākkārt puse (56%) aptaujāto klientu; neapmierinātību - 15% respondentu (vidējais aritmetiskais rādītājs x=3,89)	JPA klientu aptauja (n=307), 2007.g.
2.2.7.	Administrācijas telpu kvalitāte klientu pieņemšanai	Pozitīvi Saldzinoši augstākais vērtējums	apmierinātību - gandrīz 2/3 (60%) aptaujāto klientu; neapmierinātību - 8% respondentu (vidējais aritmetiskais rādītājs x=4,23)	JPA klientu aptauja (n=307), 2007.g.
2.3.	Apmierinātība ar valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēju darbu kopumā	Drīzāk pozitīvi kā negatīvi	Aptuveni puse (52%) aptaujāto klientu bijuši apmierināti ar valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēju darbu; neapmierinātību - 17% respondentu (vidējais aritmetiskais rādītājs x=3,71)	JPA klientu aptauja (n=307), 2007.g.
2.4.	Apmierinātība ar valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēju darbu dažādos aspektos:	Pozitīvi		
2.4.1.	Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēju attieksme pret klientu	Pozitīvi	apmierinātību - gandrīz 2/3 (62%) aptaujāto klientu; neapmierinātību - 13% respondentu (vidējais aritmetiskais rādītājs x=3,98)	JPA klientu aptauja (n=307), 2007.g.
2.4.2.	Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēju interešu parādīšanās	Drīzāk pozitīvi kā negatīvi	apmierinātību - aptuveni puse (52%) aptaujāto klientu; neapmierinātību - 20% respondentu (vidējais aritmetiskais rādītājs x=3,70)	JPA klientu aptauja (n=307), 2007.g.
2.4.3.	Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēju zināšanu, spējās palīdzēt	Pozitīvi	apmierinātību - nedaudz vairākkārt puse (55%) aptaujāto klientu; neapmierinātību - 12% respondentu (vidējais aritmetiskais rādītājs x=3,90)	JPA klientu aptauja (n=307), 2007.g.
2.4.4.	Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēju spējām un vīlībām izskaidrot	Drīzāk pozitīvi kā negatīvi	apmierinātību - nedaudz vairākkārt puse (54%) aptaujāto klientu; neapmierinātību - 17% respondentu (vidējais aritmetiskais rādītājs x=3,78)	JPA klientu aptauja (n=307), 2007.g.
2.4.5.	Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegt palīdzību	Drīzāk pozitīvi kā negatīvi Saldzinoši zemākais vērtējums	apmierinātību - puse (51%) aptaujāto klientu; neapmierinātību - 23% respondentu; (vidējais aritmetiskais rādītājs x=3,59) Neapmierinātības iemesli: - Juridiskās palīdzības sniedzēju intereses trūkums palīdzēt; - Nepietiekoša kompetence.	JPA klientu aptauja (n=307), 2007.g.

Tabulas turpinājums Nr.2. n košļpp.

Tabulas turpinājums Nr.2.

NR. P.K.	RĪDĪTĀJS/ INDIKATORS	REZULTĀTS		DATU IEGŪŠANAS AVOTS
		NOVĒRTĪJUMS	PAMATOJUMS	
2.4.6.	Valsts nodrošināt s juridiskās palīdzības sniedzēju palīdzības sniegšanas laiks	Drīzāk pozitīvi kā negatīvi	apmierināti - puse (51%) aptaujāto klientu ; neapmierināti – 18% respondentu (vidējais aritmētiskais rādītājs x=3,72)	JPA klientu aptauja (n=307), 2007.g.
2.4.7.	Valsts nodrošināt s juridiskās palīdzības sniedzēju pieņemšanas telpu kvalitāti, izskats	Pozitīvi Saldzinoši visaugstākais vērtējums	apmierināti - nedaudz vairāk kā puse (55%) aptaujāto klientu ; neapmierināti – 8% respondentu (vidējais aritmētiskais rādītājs x=4,09)	JPA klientu aptauja (n=307), 2007.g.
2.5.	Izmaiņas JPA darbības laika periodā 01.2006.-12.2007.	Pozitīvi	Katrs trešais (33%) no aptaujātajiem JPA klientiem uzskatījis, ka laika posmā kopš 2006.gada janvāra Administrācijas darbība ir uzlabojusies un tikai 9% respondentu bijuši pretējais domāšana un reflektējuši par to, ka JPA darbība tomēr ir pasliktinājusies.	JPA klientu aptauja (n=307), 2007.g.

4. tabula. Rekomendācijas Juridiskās palīdzības administrācijas darbības uzlabošanai, 2007.g.

NR. P.K.	RĪCĪBĀS/INDIKATORS	REZULTĀTS		DATU IEGŪŠANAS AVOTS
		NEPIECIEŠAMĀ	PAMATOJUMS	
I. Institūcijas un tās pakalpojumu atpazīstamības veidošana				
1.1.	Vispārējā sabiedrības informācijas kampaņa par valsts nodrošināto juridisko palīdzību	Vidējā augsta	Par informāciju par tiesībsargāšanu, kas saistīta ar valsts nodrošinātu juridisko palīdzības saņemšanas iespējām atzinuši vien 21% no visiem Latvijas iedzīvotājiem un 57% no aptaujajiem JPA klientiem. Aktivitāti atbalstīja visi intervjuētie JPA sadarbības partneri – valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzji.	Latvijas iedzīvotāju aptauja (n=1000), 2007.g. JPA klientu aptauja (n=307), 2007.g. Intervijas ar JPA sadarbības partneriem – valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzjiem (n=7), 2007.g.
1.2.	Informētības līmeņa paaugstināšanas pasākumu grupu veidošana	Augsta	Aktivitāti atbalstīja visi intervjuētie JPA sadarbības partneri – valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzji. - Iespējams risinājums - aktīvāka sadarbība ar reģionu centriem, pašvaldībām, tādām „tuvojoties” potenciālajiem klientiem.	Intervijas ar JPA sadarbības partneriem – valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzjiem (n=7), 2007.g.
II. JPA piedāvāto pakalpojumu pieejamības paaugstināšana				
2.1.	Kvalificētu valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēju piesaistīšana un skaita paaugstināšana	Augsta	Kopumā tikai 40% no aptaujajiem JPA klientiem bijuši apmierināti saņemto juridisko palīdzību, savukārt neapmierinātie savu viedokli argumentēja ar nepietiekošu ieinteresētību no valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēju puses un šo speciālistu zināšanu trūkumu. <u>Iespējami risinājumi, ko piedāvājuši juridiskās palīdzības sniedzji:</u> - valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēja statusa celšana; - speciālistu darba samaksas palielināšana.	JPA klientu aptauja (n=307), 2007.g. Intervijas ar JPA sadarbības partneriem – valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzjiem (n=7), 2007.g.
2.2.	JPA reģionālās filiāļu izveidošana reģionos	Augsta	Atbalstu JPA filiāļu izveidošanai Latvijas reģionos pauduši 87% aptaujāto JPA klientu.	JPA klientu aptauja (n=307), 2007.g.
2.3.	Ar darba procesa sākotnējo saistīto jautājumiem	Vidēja	Intervjuētie valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzji reflektēja par sekojošo: - Vēlams lielāka JPA iniciatīva valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nepilnību novēršanā – saistībā ar samaksu, dokumentu kārtošanas procedūru utml. - JPA darbiniekiem ieteicams detalizētāk iepazīties ar konkrēto lietu un izvērtēt, vai profesionālā juridiskā palīdzība vispār ir nepieciešama: - Ieteicama dokumentācijas formāta pielāgošana juridiskās palīdzības sniedzēju vajadzībām.	Intervijas ar JPA sadarbības partneriem – valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzjiem (n=7), 2007.g.

PIELIKUMI

Nr.1. JPA klientu aptaujas dati

Aptaujas dalībnieku sociāldemogrāfiskais portrets

Atbilžu sadalījums sociāldemogrāfiskajās grupās

Nr.2. Latvijas iedzīvotāju aptaujas dati

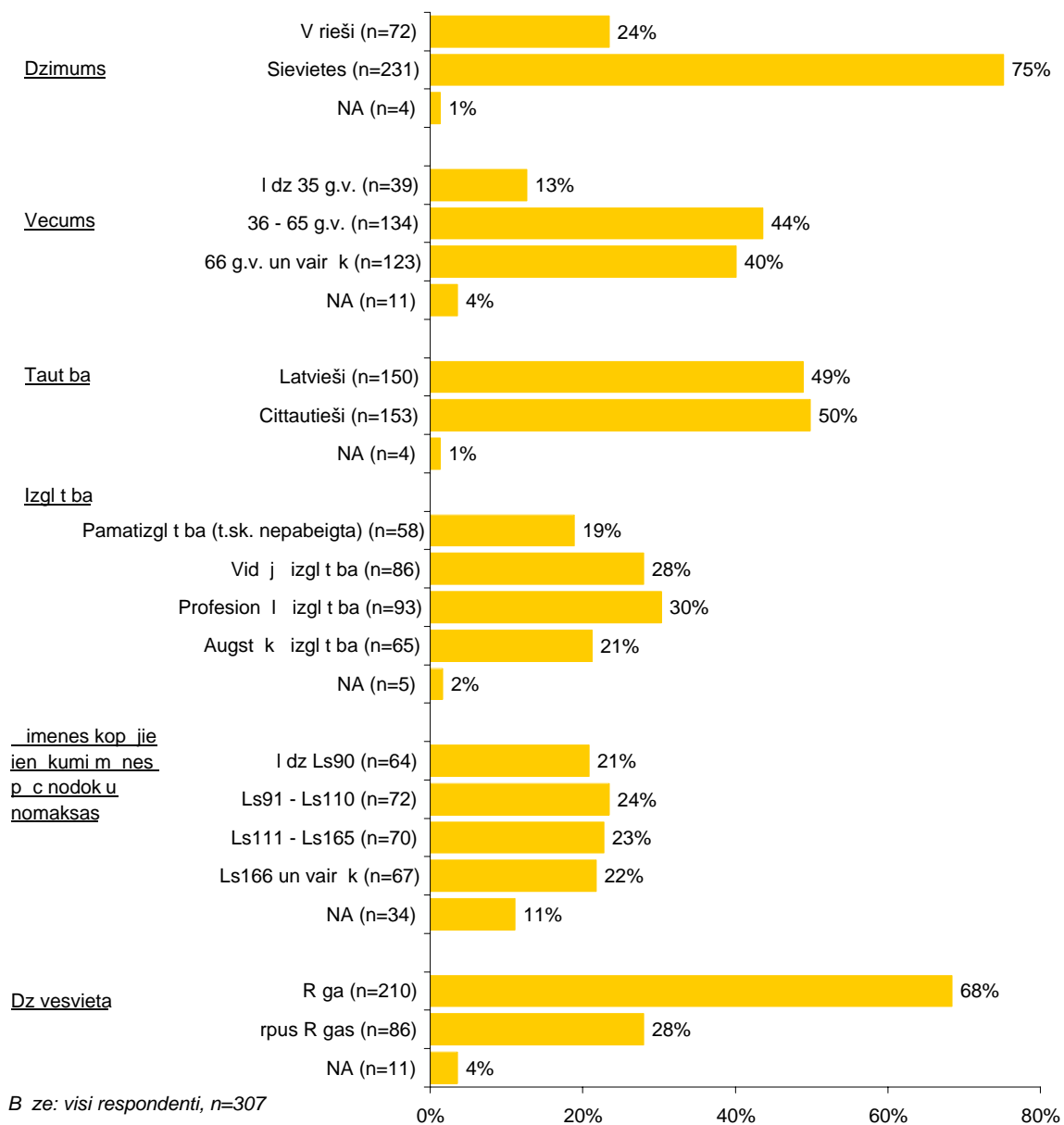
Aptaujas dalībnieku sociāldemogrāfiskais portrets

Atbilžu sadalījums sociāldemogrāfiskajās grupās

Nr.3. Pētījuma aptauju instrumentāriji

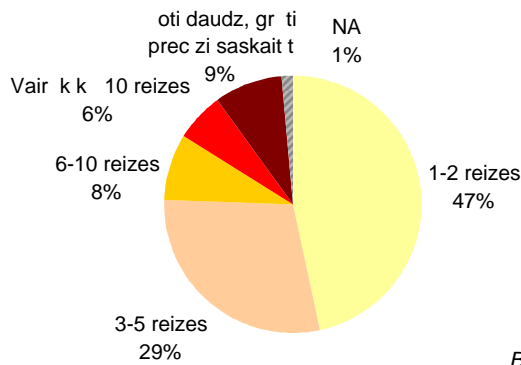
1. *JPA klientu pasta aptauja*
2. *Latvijas iedzīvotāju aptauja*

Aptauj to JPA klientu soci Idemogr fiskais portrets

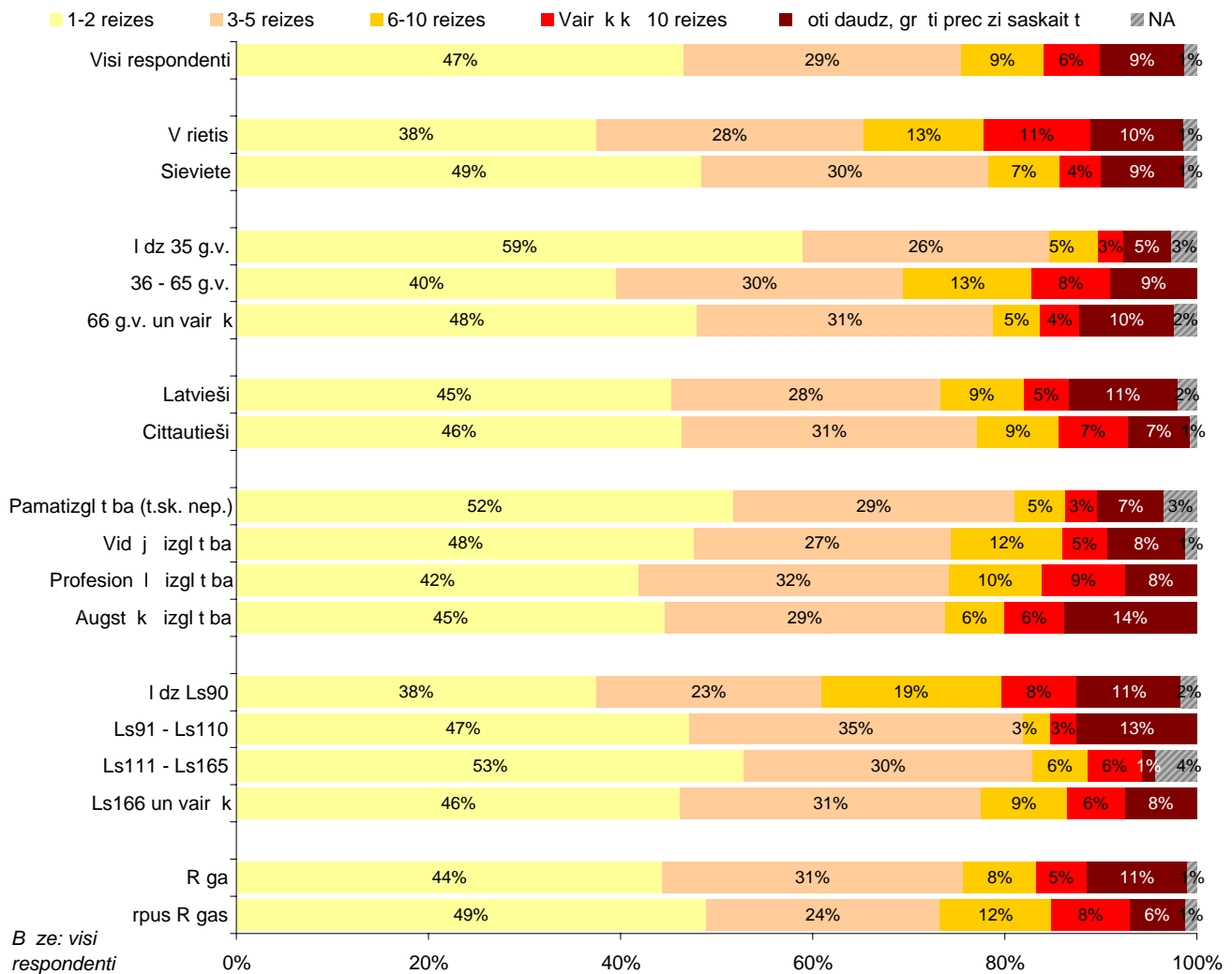
1. Person g pieredze tieslietu jom

Cik reizu savas dz ves laik J s esat griezies p c juridisk s pal dz bas (advok ta pal dz ba un konsult cijas u.tml.)?

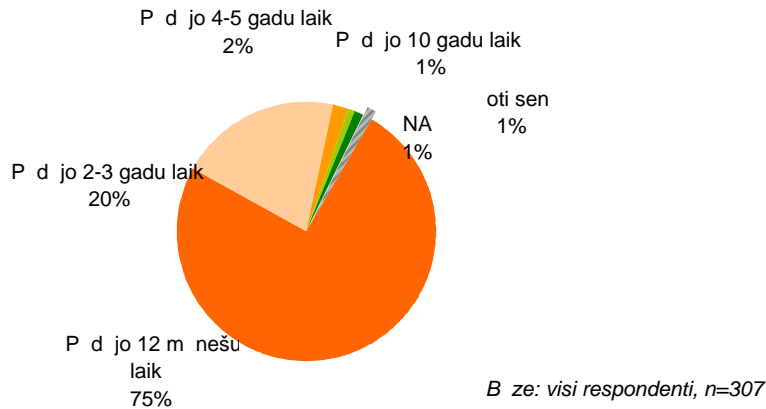

B ze: visi respondenti, n=307

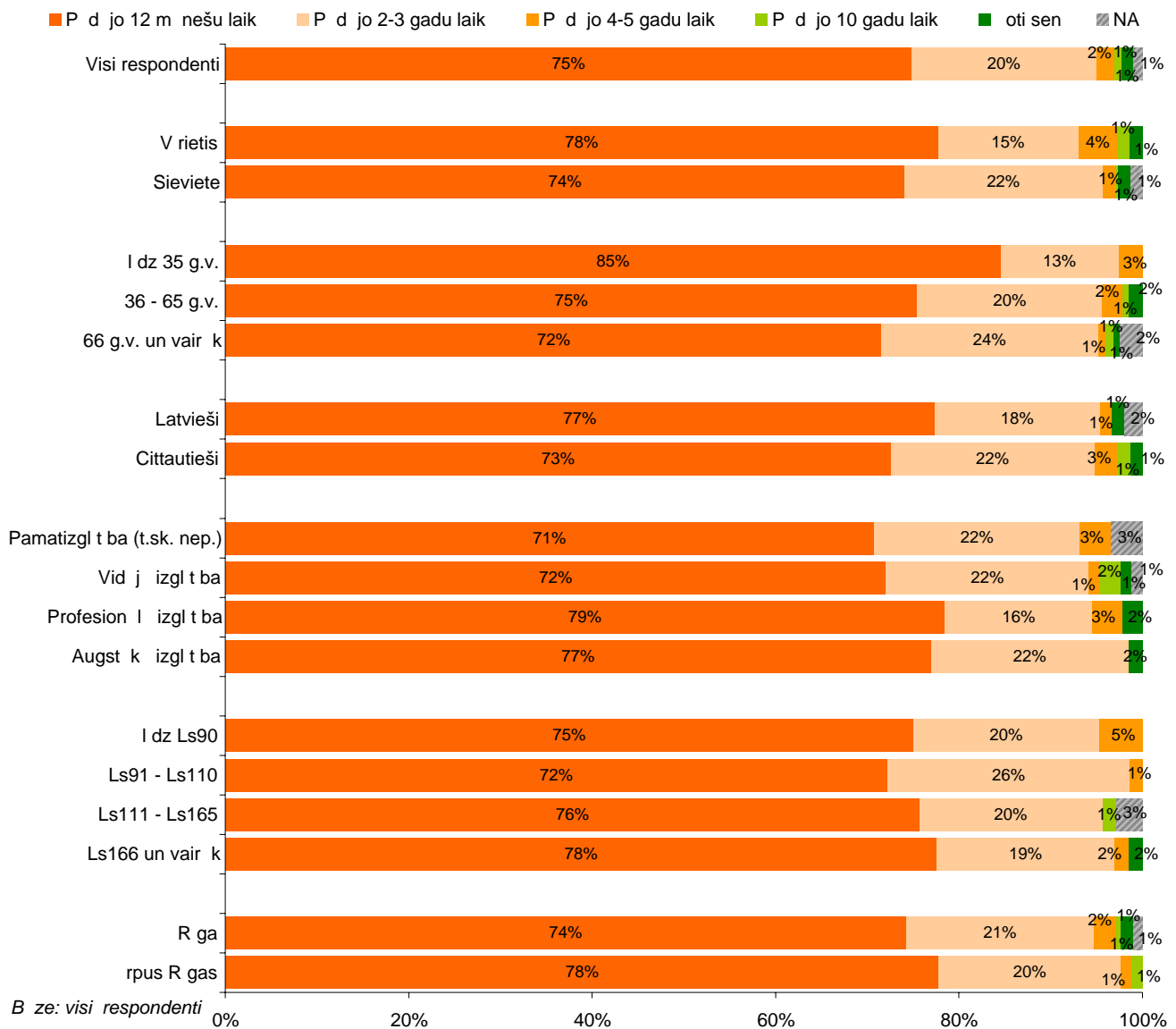
Atbilžu sal dzin jums soci ldemogr fiskaj s grup s

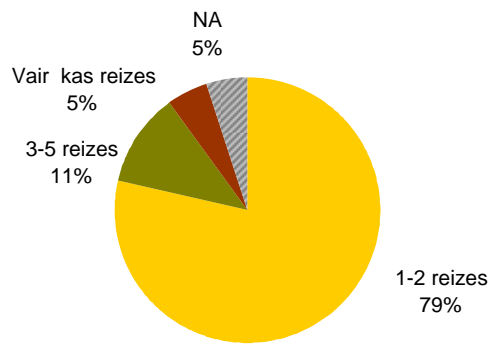
Kad J s p d joreiz griez ties p c juridisk s pal dz bas?

Atbilžu sal dzin jums soci Idemogr fiskaj s grup s

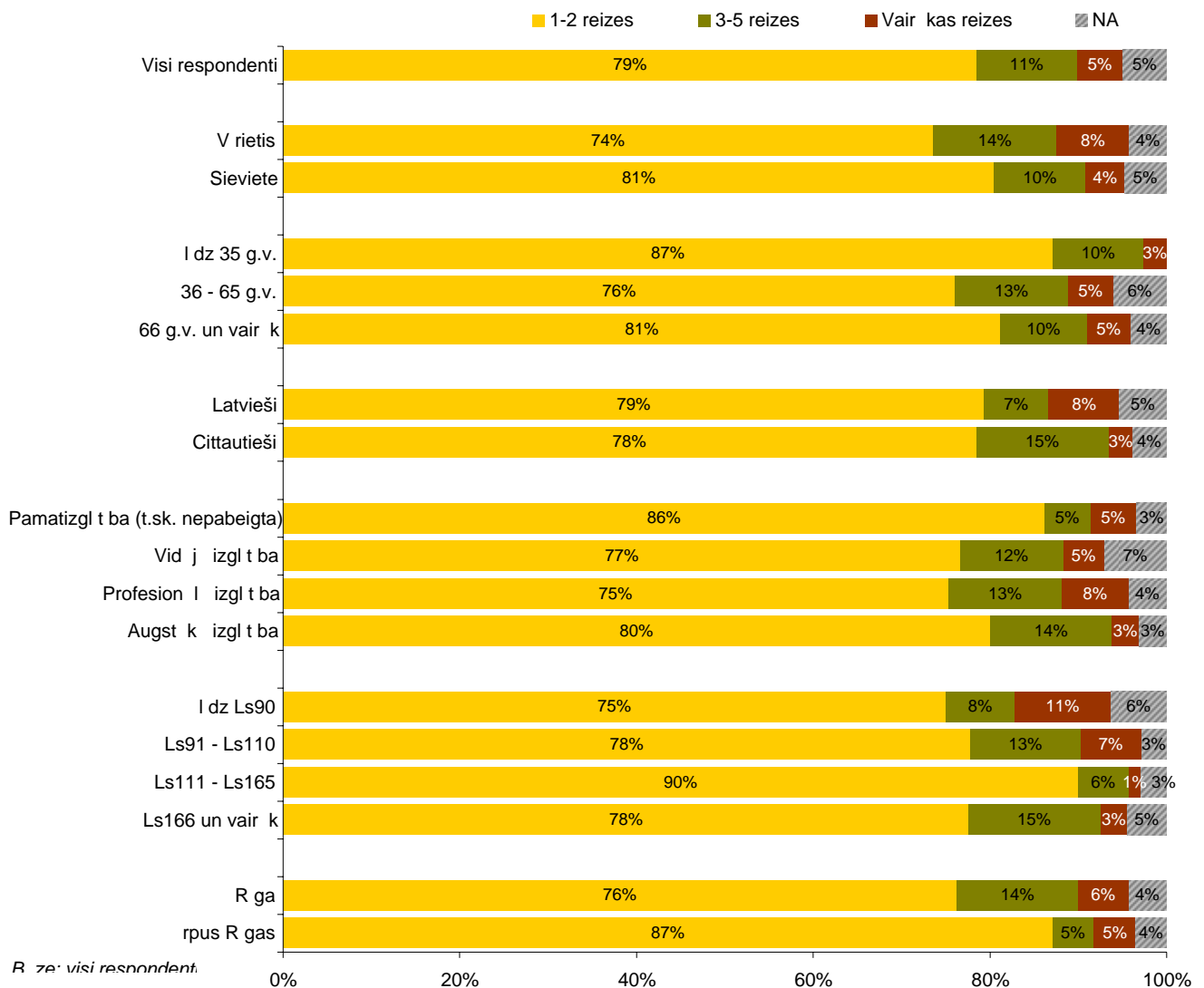

Cik reizu Jūs esat griezies p c valsts nodrošinātās (apmaksātās) juridiskās palīdzības administrācijā (JPA)?

B ņez: visi respondenti, n=307

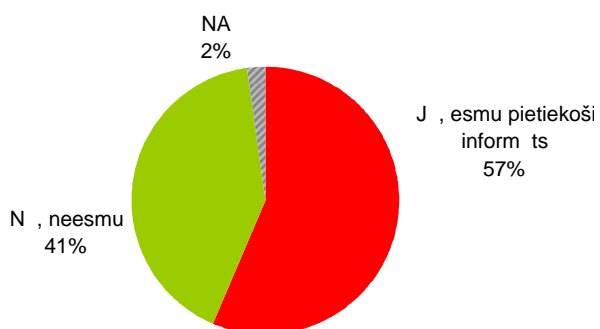
Atbilžu salīdzinājums sociāldemogrāfiskajās grupās

B ņez: visi respondenti

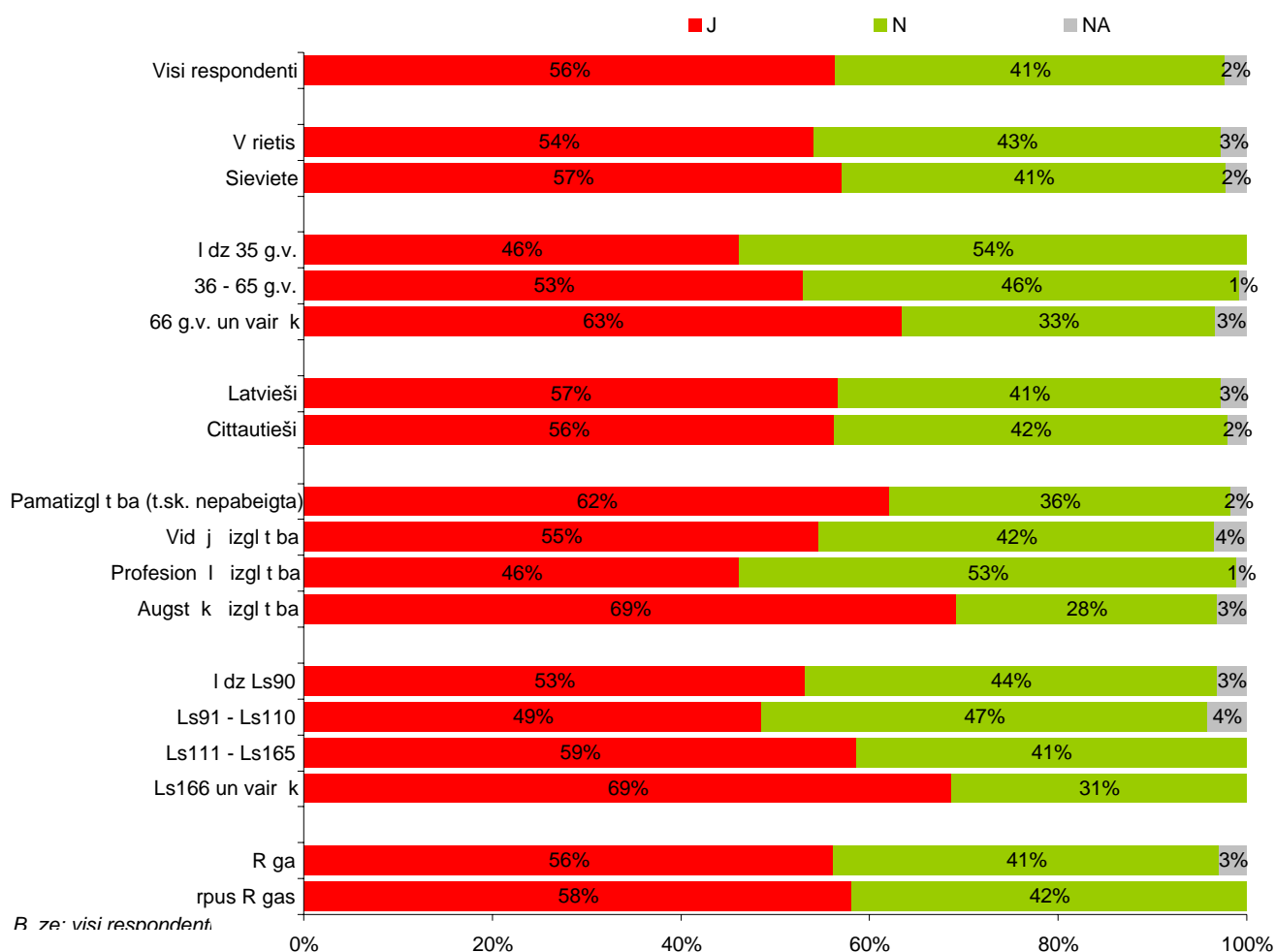
2. Informācija par juridiskās palīdzības saņemšanas iespējām

Vai Jūs esat pietiekoši informēti par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanas iespējām?

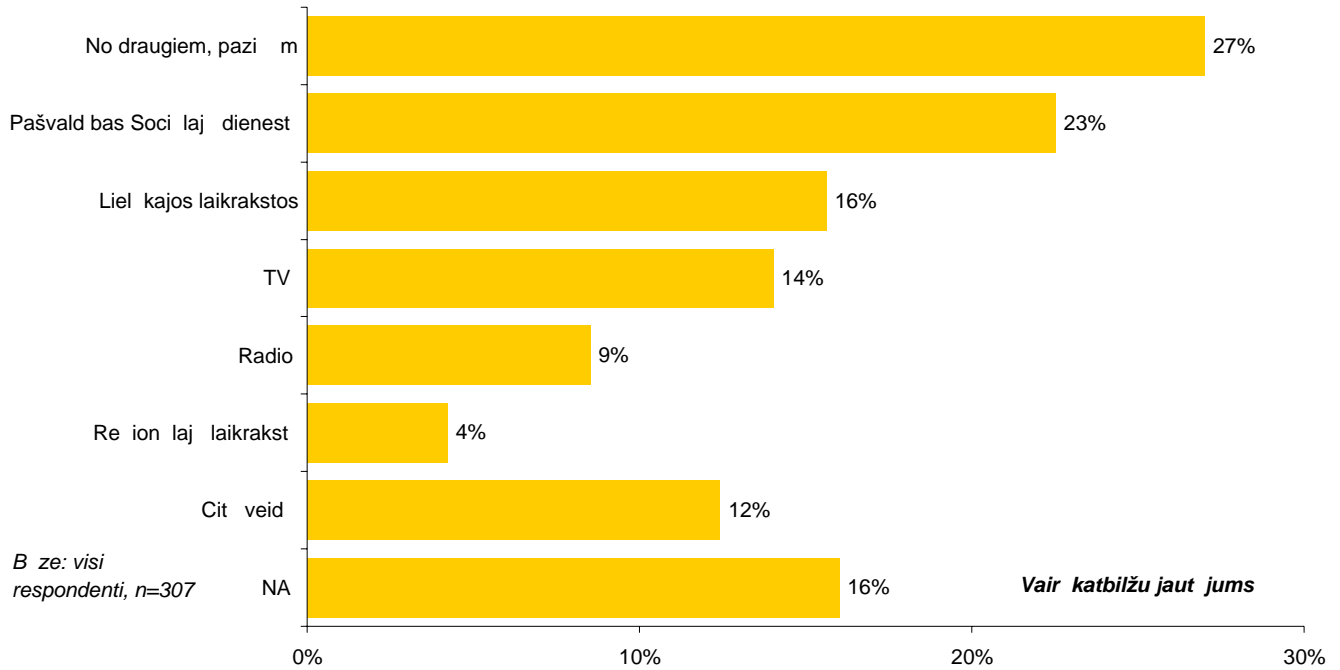
Bāze: visi respondenti, n=307

Atbilžu sadzīvinājums sociāldemogrāfiskajās grupās

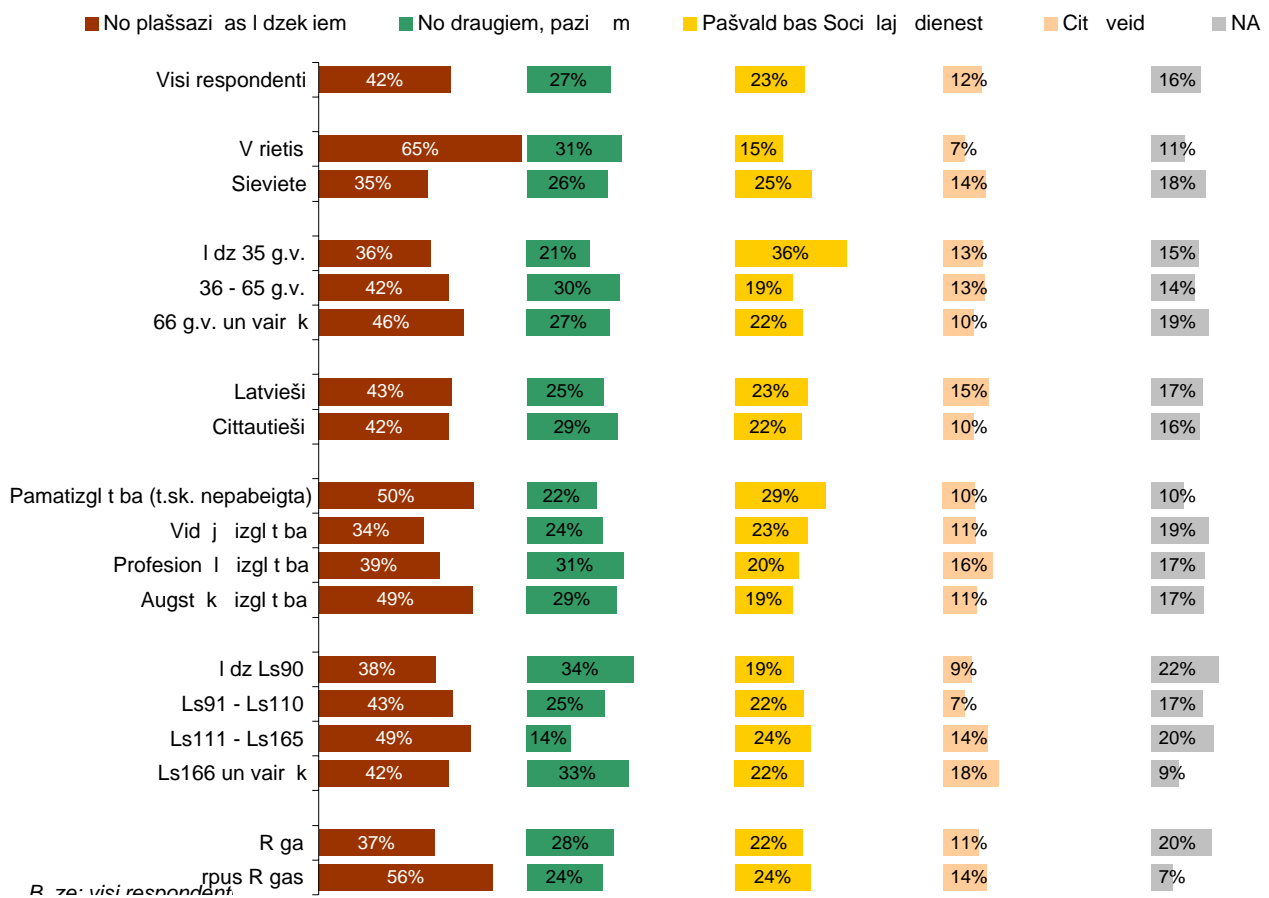
Bāze: visi respondenti

Kur Jūs ieguvāt informāciju par juridiskās palīdzības saņemšanas iespējām kopumā?

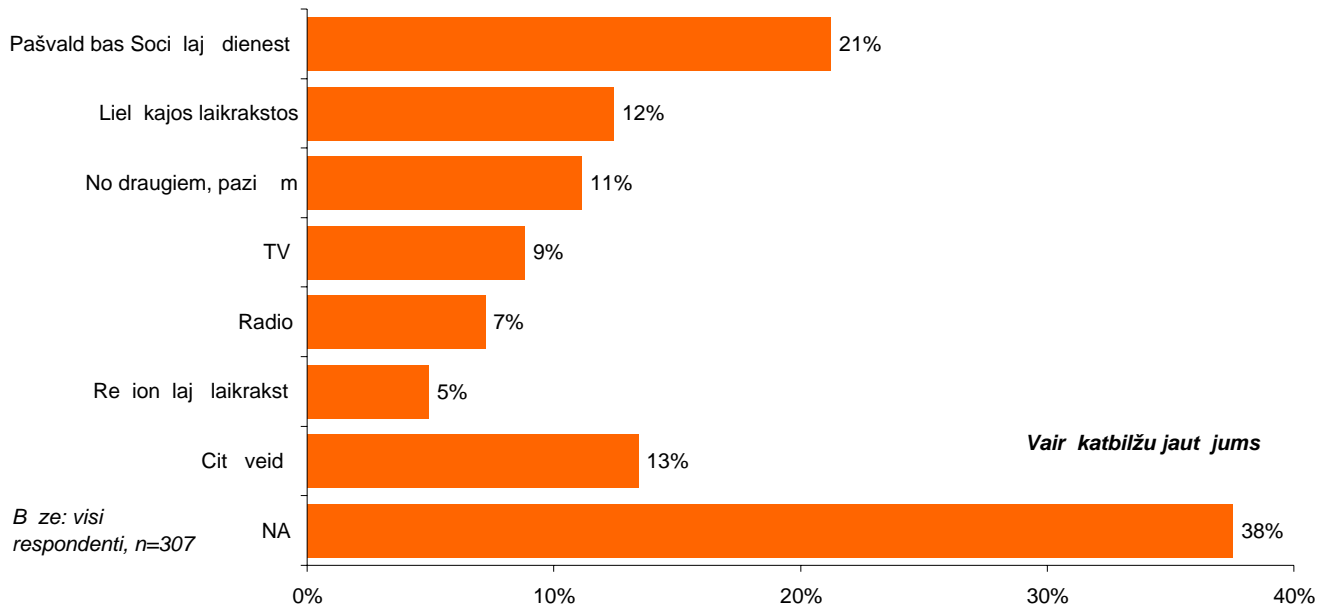

Cit veidā: no jurista, advokāta (10x), ties (8x), atbilde no valsts institūcijām (2x), bank (2x), res vald (2x), nejausi (2x), pa pastu (2x), uzziņu dienest (2x), Cilvēktiesību birojs (1x), internet (1x), Latvijas cietumu administrācija (1x), no Tiesībsarga (1x), Rīgas dom (1x), sabiedriskajā transportā (1x), Tieslietu ministrij (1x).

Atbilžu sadalījums sociāldemogrāfiskajās grupās

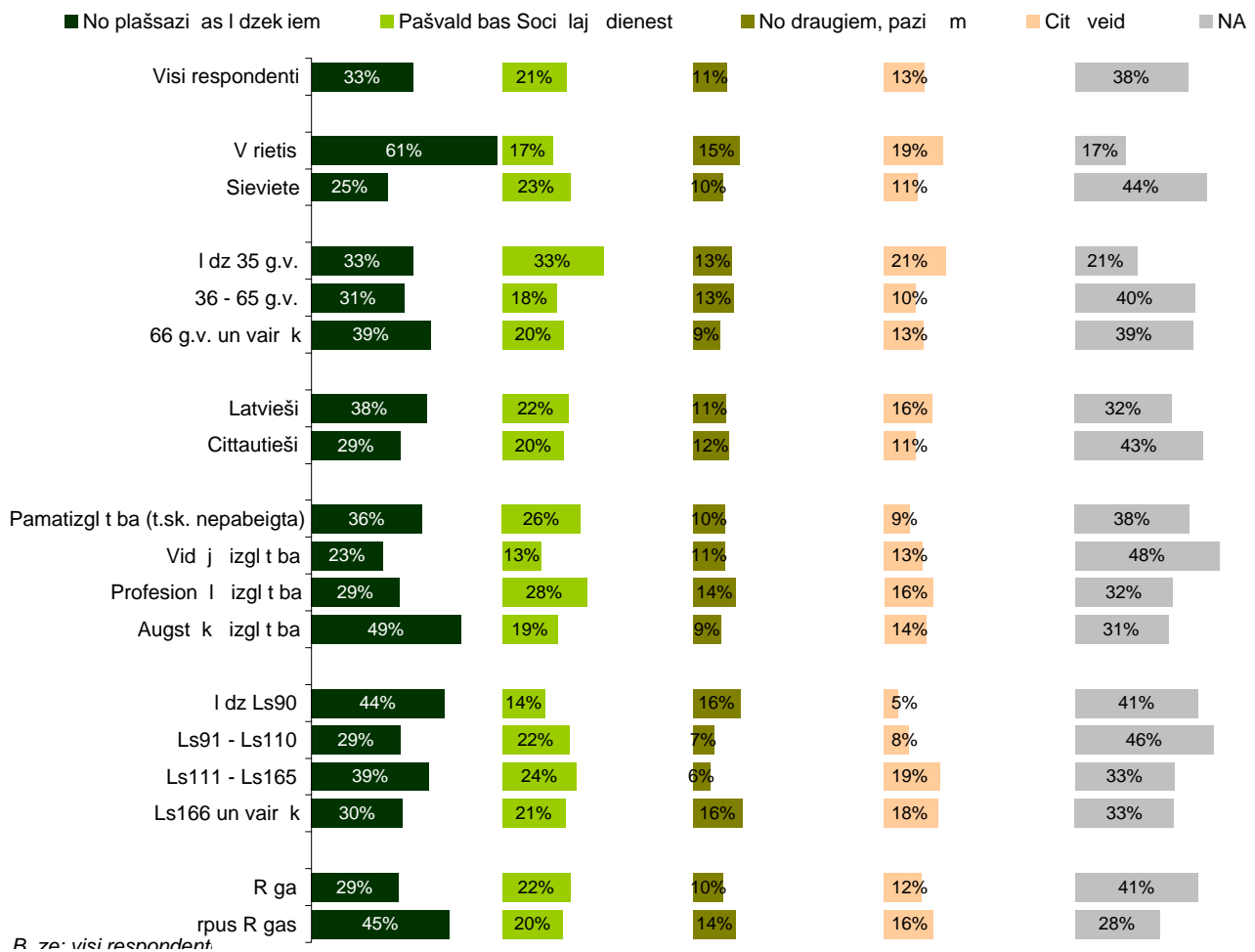

Kur Jūs ieguvāt informāciju par JPA?

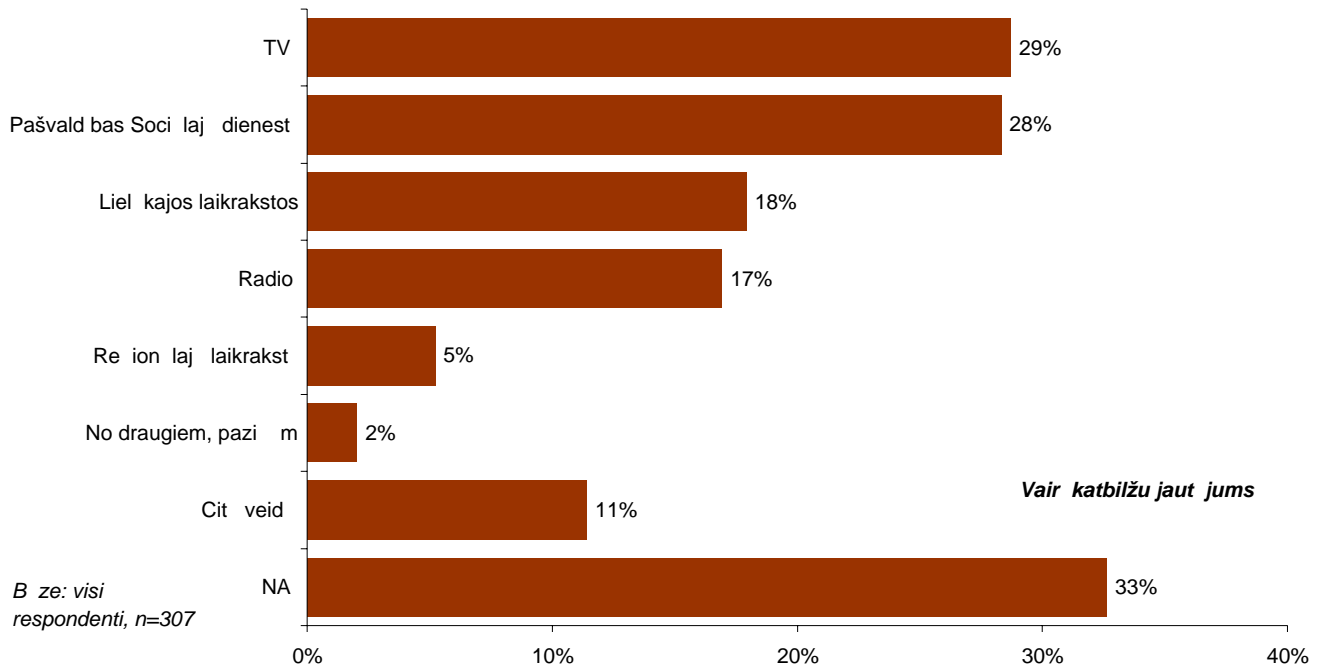

Cit veid: no jurista, advokāta (11x), ties (6x), internet (4x), Rīgas dom (4x), res vald (3x), Latvijas cietumu administrācij (2x), sabiedriskaj transport (2x), uzziņu dienest (2x), bank (1x), Cilvēktiesību birojam (1x), nejausi (1x), no Tiesībsarga (1x), pa pastu (1x), Tieslietu ministrij (1x).

Atbilžu salīdzinājums sociāldemogrāfiskajās grupās

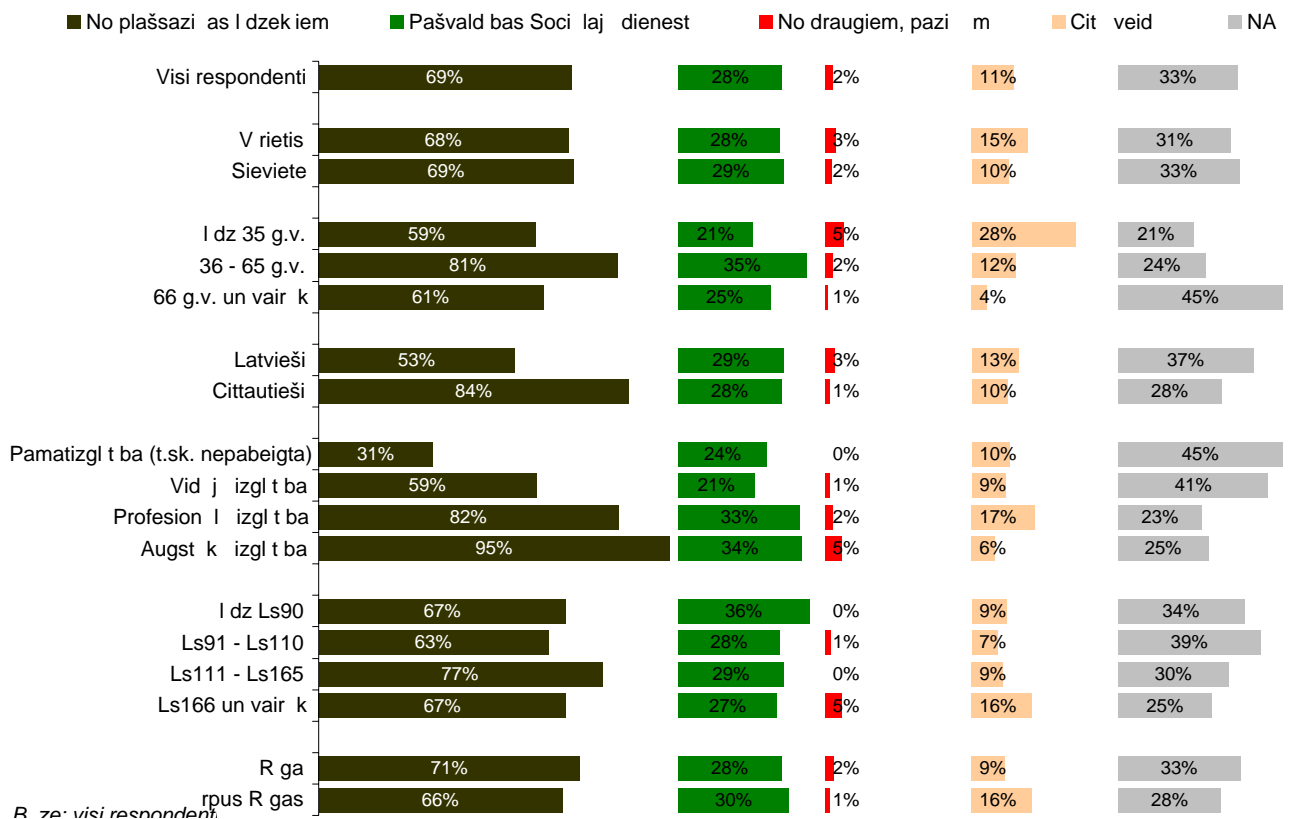

Kāds veids Jūs vislielākā mērā saņemat informāciju?

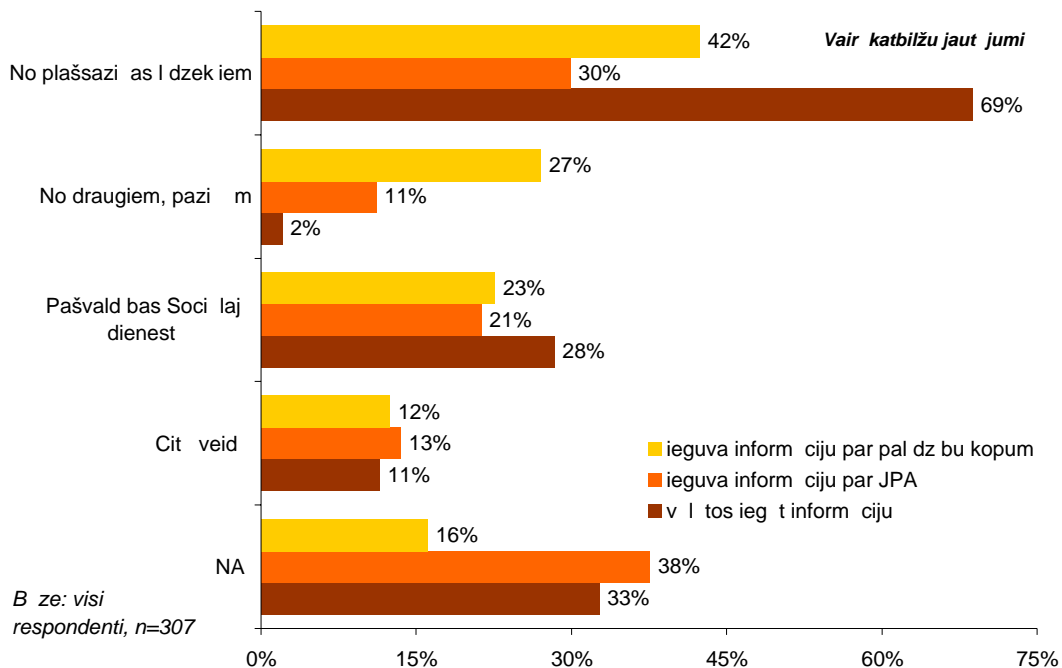

Cit veids: pa pastu (17x), internet (6x), no jurista, advokāta (2x), ties (2x), bank (1x), Latvijas cietumu administrācij (1x), nejauši (1x), no Tiesībsarga (1x).

Atbilžu sadalījums sociāldemogrāfiskajās grupās

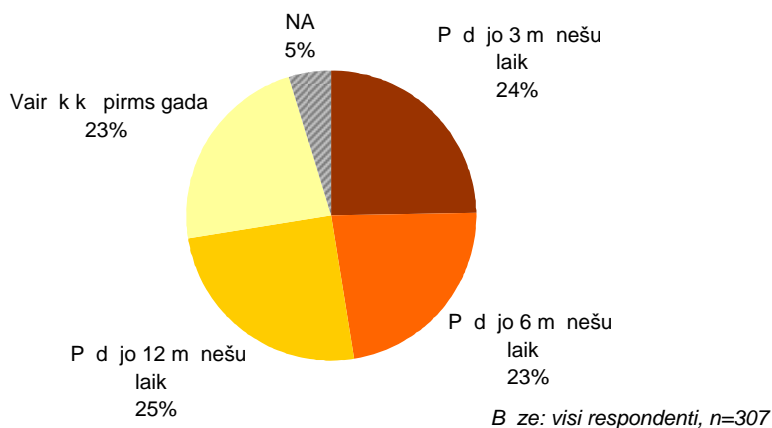

Kur J s ieguv t inform ciju par juridisk s pal dz bas sa emšanas iesp j m kopum ?
 Kur J s ieguv t inform ciju par JPA?
 K d veid J s v l tos sa emt inform ciju?

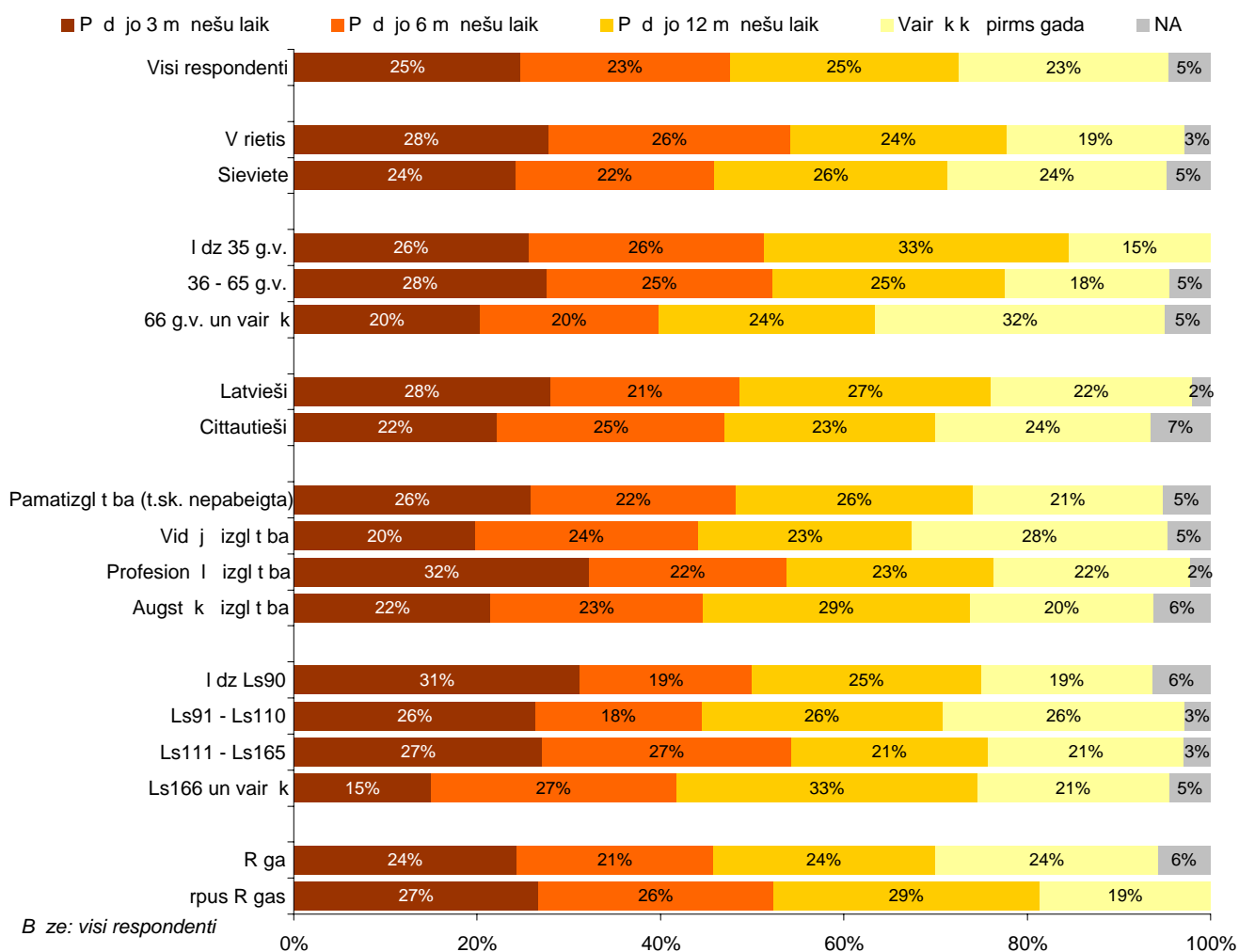

3. Sadarbības ar Juridiskās palīdzības administrāciju vārtējums

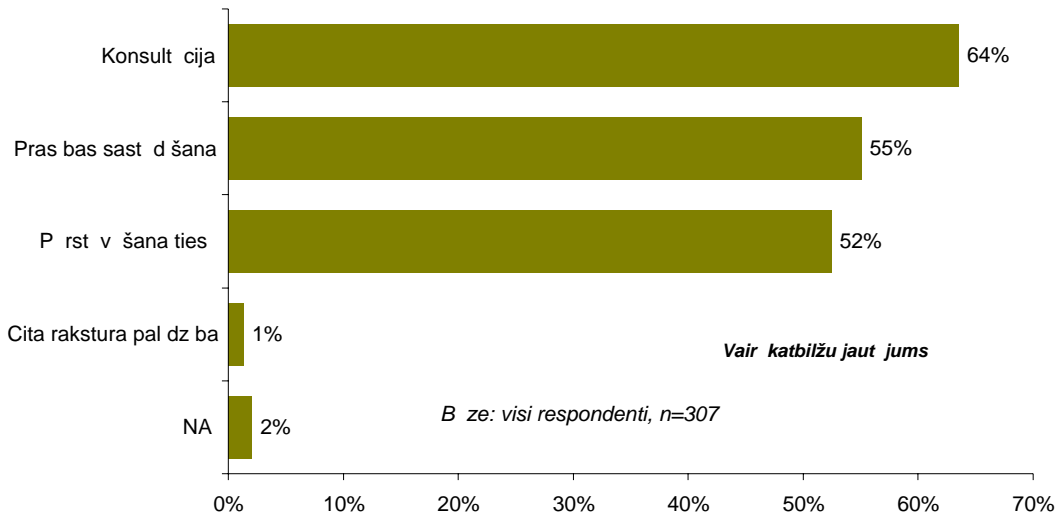
Kad Jūs pēdējoreiz griezties pie valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības JPA?

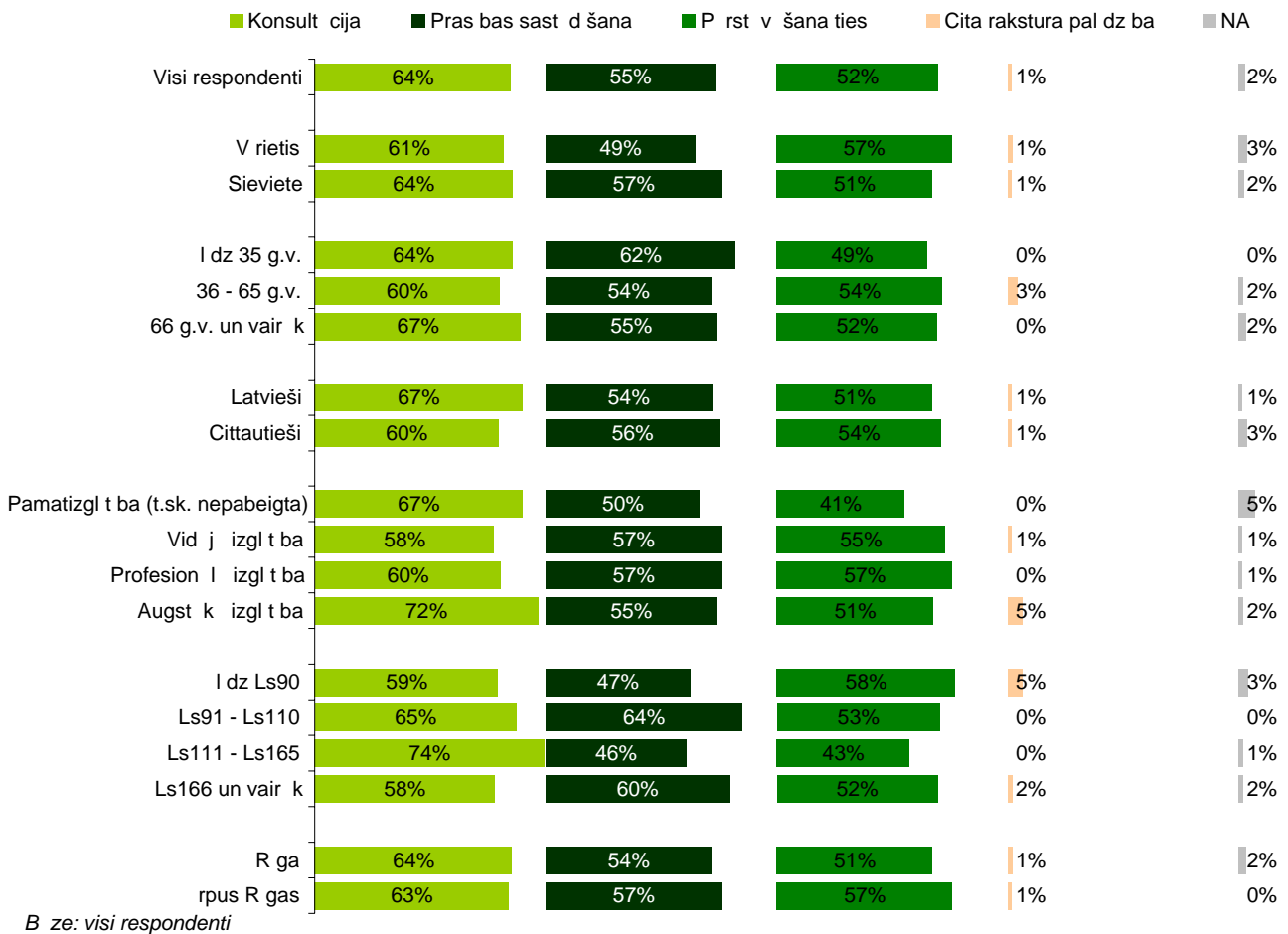
Atbilžu sadalījums sociāldemogrāfiskajās grupās

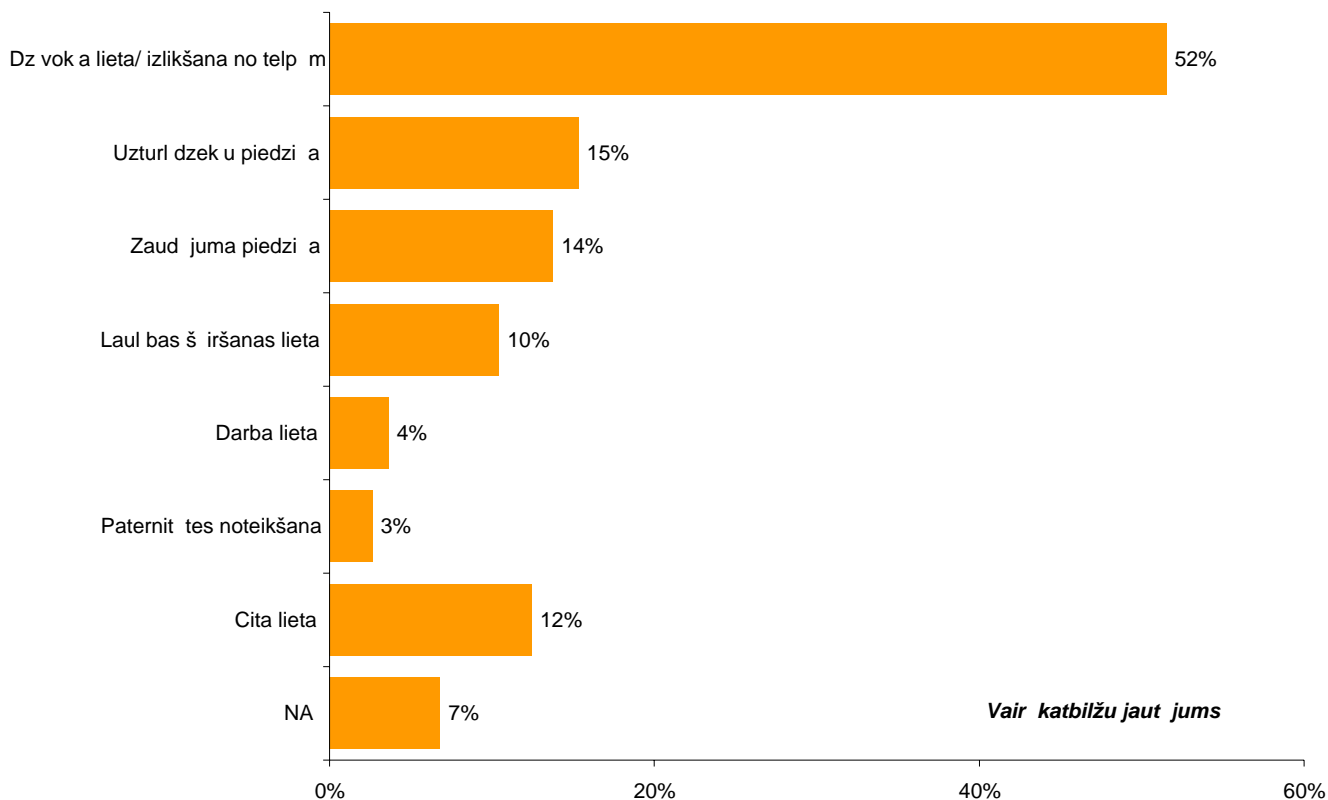
Kāda juridiskā palīdzība jums bija nepieciešama?

Atbildi saļdzinājumā sociāldemogrāfiskajās grupās

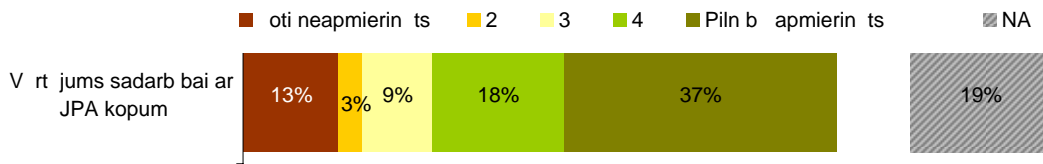
Kādi liet Jūs saņemat juridisko palīdzību?

B ūze: visi respondenti, n=307

Cita lieta: mantojuma lietas (7x), apr ūpes ties ūbas (4x), l guma sast d ūšana (4x), krimin llieta (3x), atz ūšana par r c bnesp ju (1x), tikūšanas ar b rnu (1x).

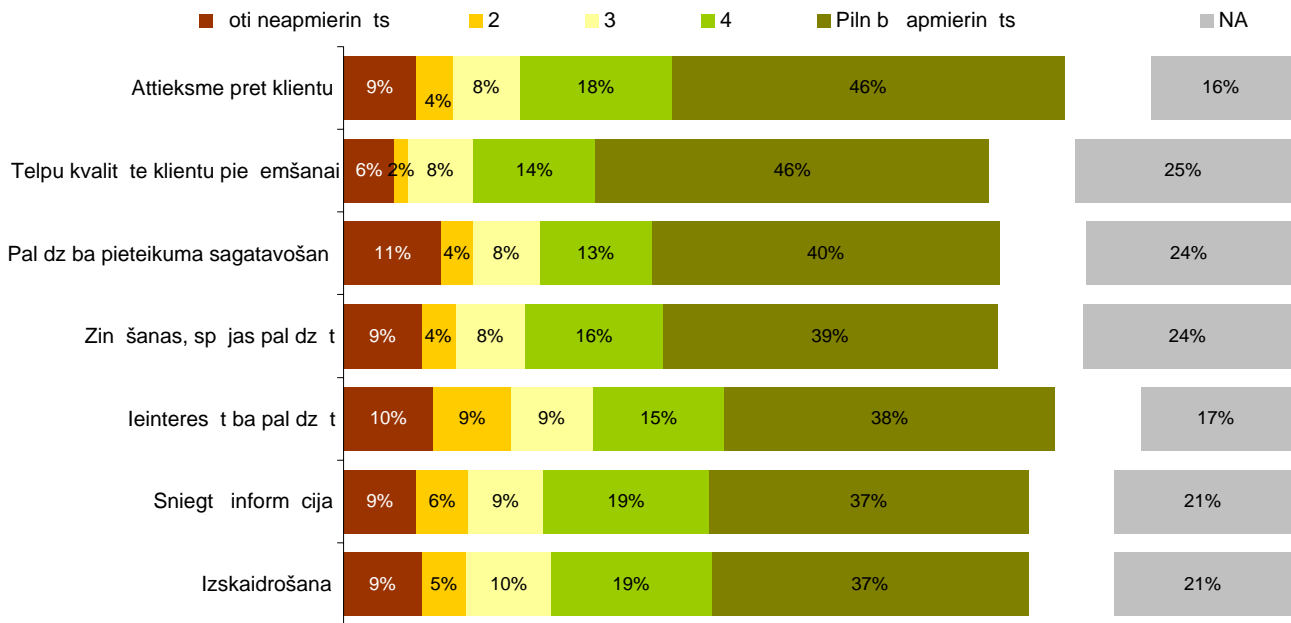
Līdzu, 5 punktu skalā novērtējiet, cik lielā mērā Jūs esat/bijāt apmierināti ar JPA darbu sekojošos aspektos!

Bāze: visi respondenti, n=307

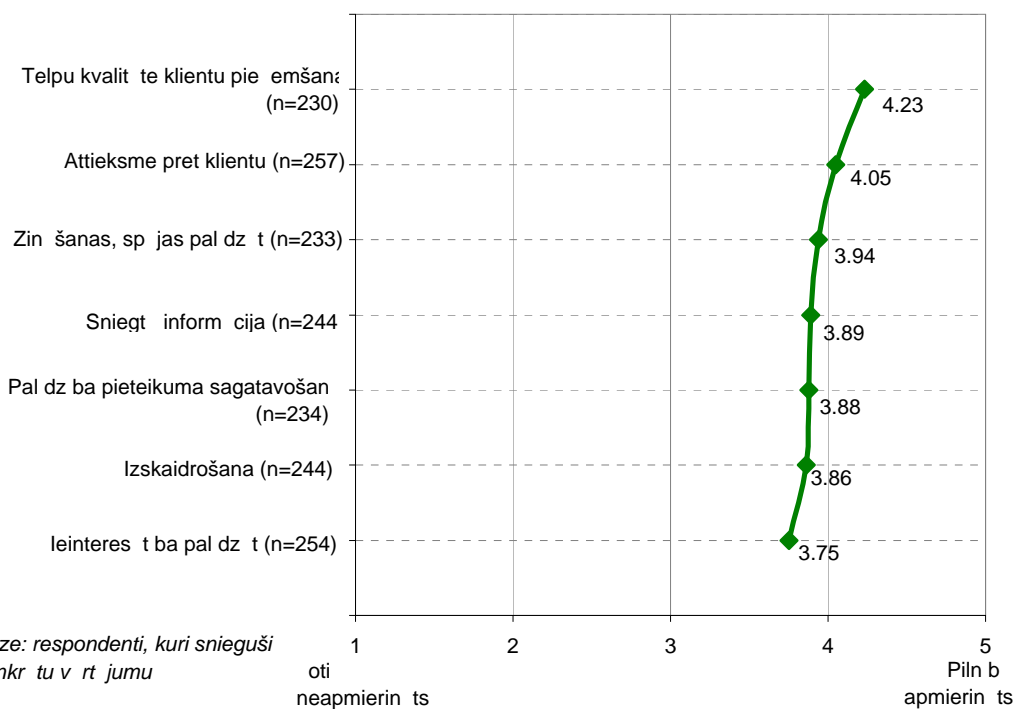
Vidējais aritmētiskais vērtējums $\bar{x} = 3.78$

*Vidējais aritmētiskais rezultāts ir ņemts vērā atbildēs "grūti pateikt" patsvars).

Bāze: visi respondenti, n=307

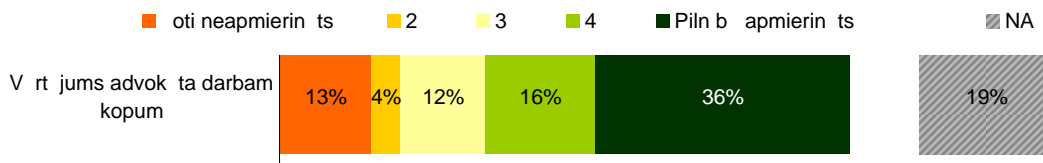
Vidējais aritmētiskais rezultāts* salīdzinājums

Bāze: respondenti, kuri snieguši konkrētu vērtējumu

*Vidējais aritmētiskais rezultāts ir ņemts vērā atbildēs "grūti pateikt" patsvars).

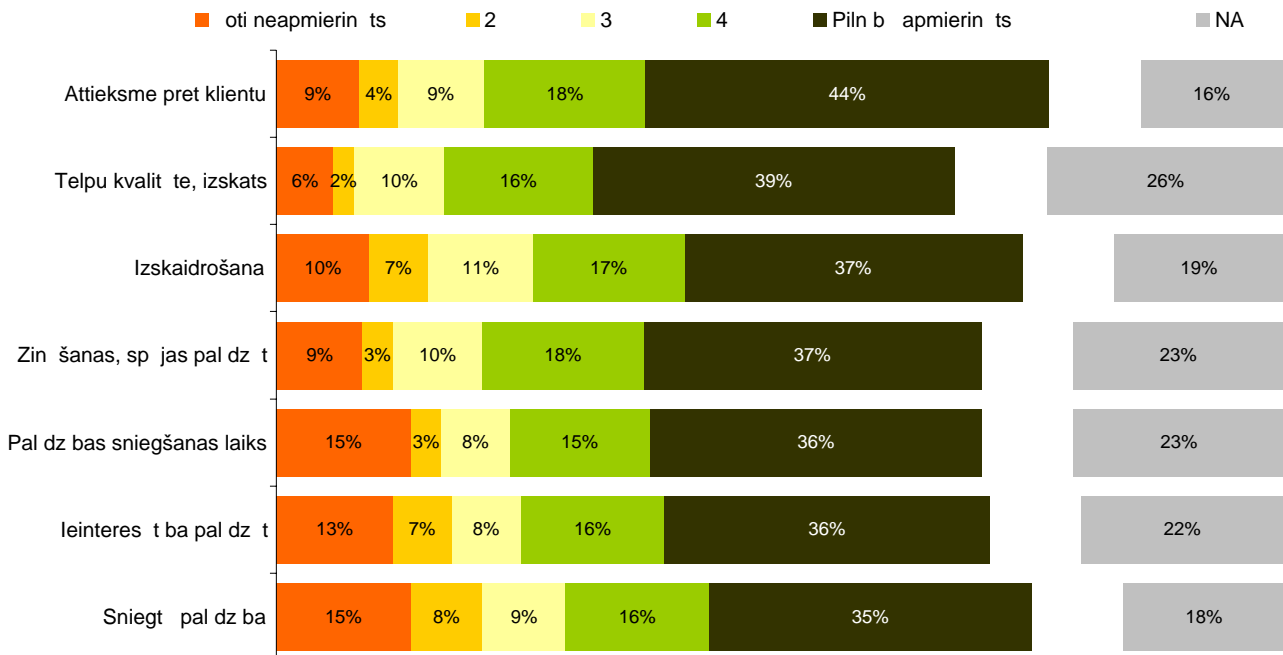
Līdzu, 5 punktu skalā novērtējiet, cik lielā mērā Jūs esat/bijāt apmierināts ar juridiskās palīdzības sniedzēju – advokātu darbu sekojošos aspektos?

Bāze: visi respondenti, n=307

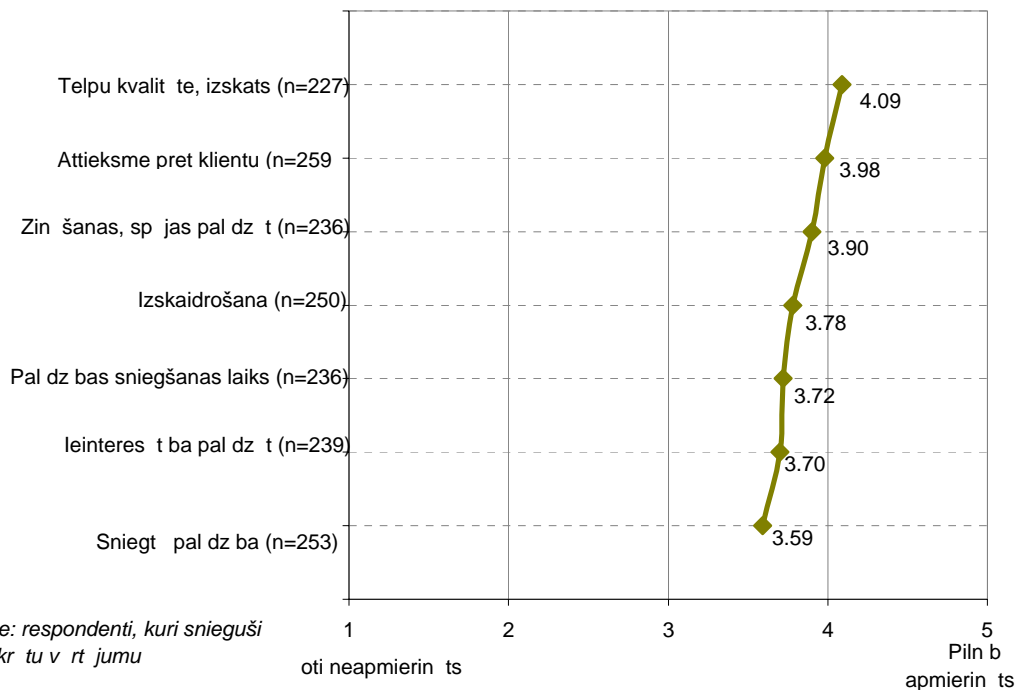
Vidējais aritmētiskais vērtējums x=3.71

*Vidējais aritmētiskais rādītājs ir ņemts vērā, ņemot vērā atbildes "grūti pateikt" (patsvars).

Bāze: visi respondenti, n=307

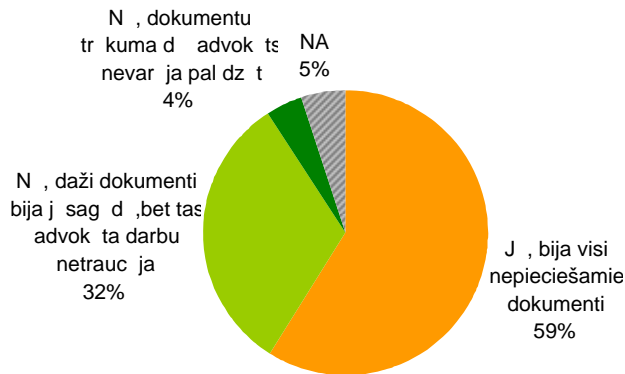
Vidējais aritmētiskais rādītājs* salīdzinājums

Bāze: respondenti, kuri snieguši konkrētu vērtējumu

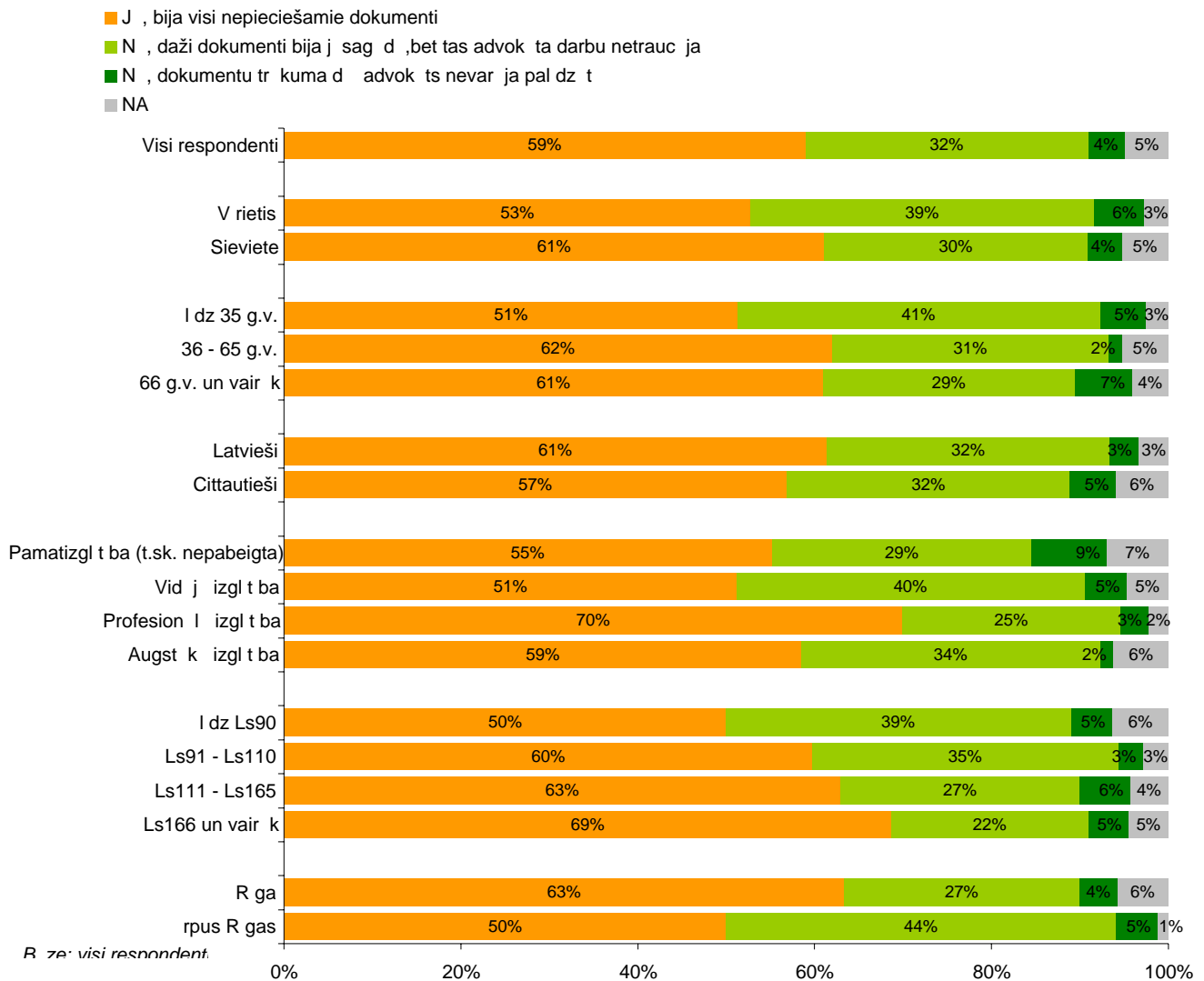
*Vidējais aritmētiskais rādītājs ir ņemts vērā, ņemot vērā atbildes "grūti pateikt" (patsvars).

Vai p d j reiz , kad bij t JPA, Jums bija sagatavoti visi dokumenti, lai advok ts var tu sniegt nepieciešamo juridisko pal dz bu?

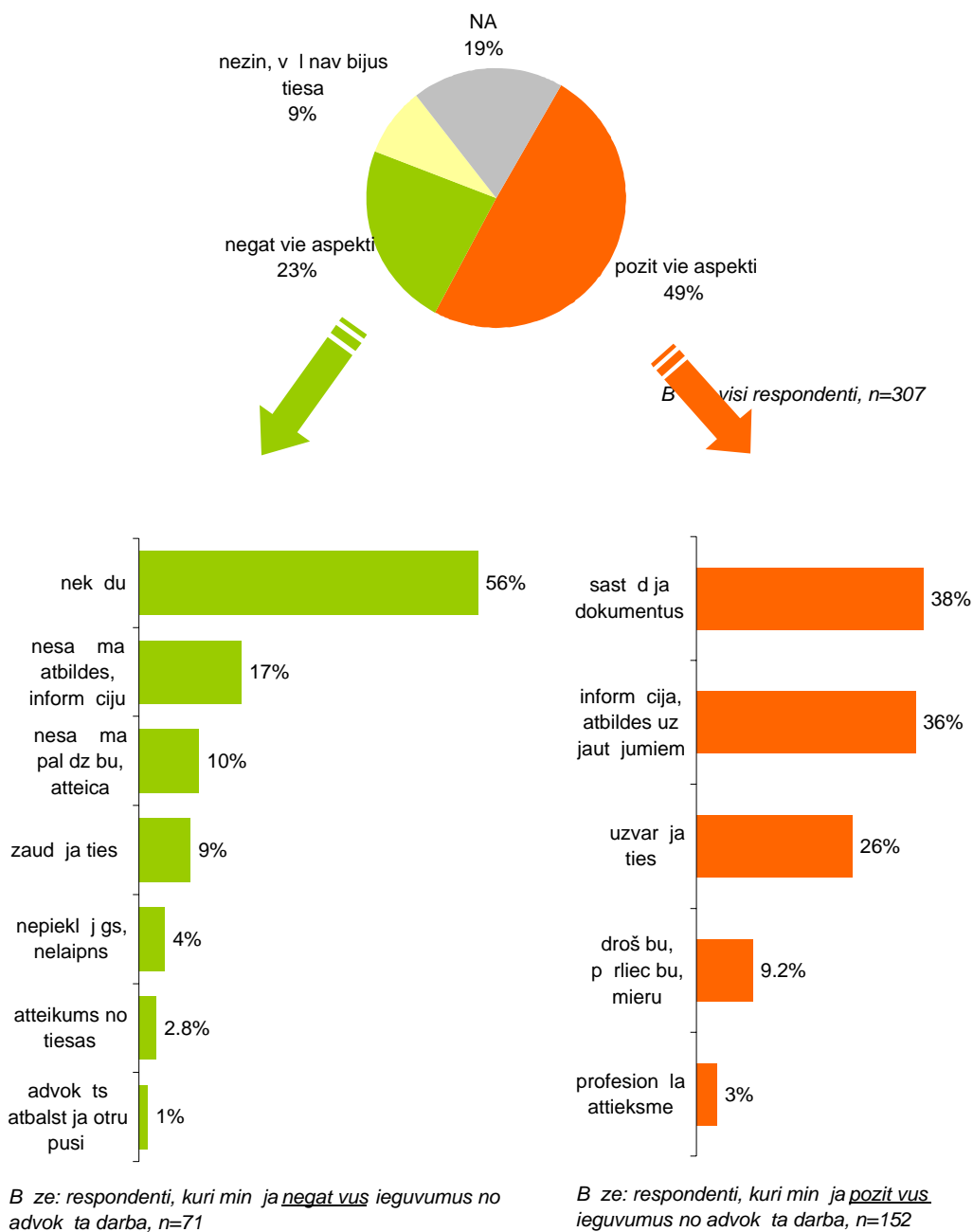

B ze: visi respondenti, n=307

Atbilžu sal dzin jums soci ldemogr fiskaj s grup s

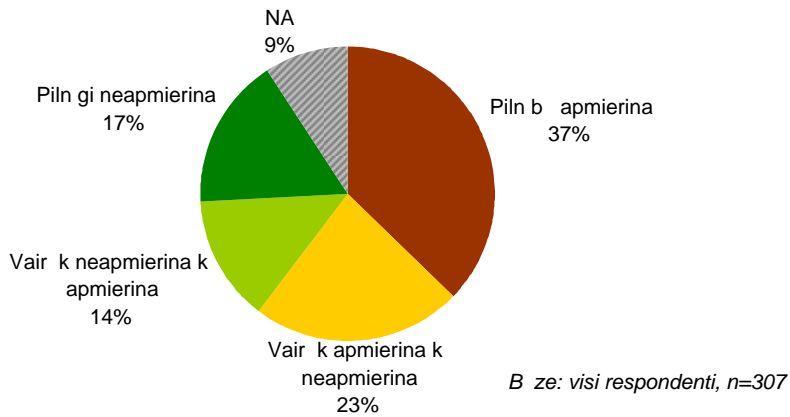

Kāds ir Jūsu ieguvums no advokāta sniegtās palīdzības? Līdzīgu, uzrakstiet saviem vārdiem, ko Jūs ieguvāt no saņemtajiem juridiskajiem palīdzībām!

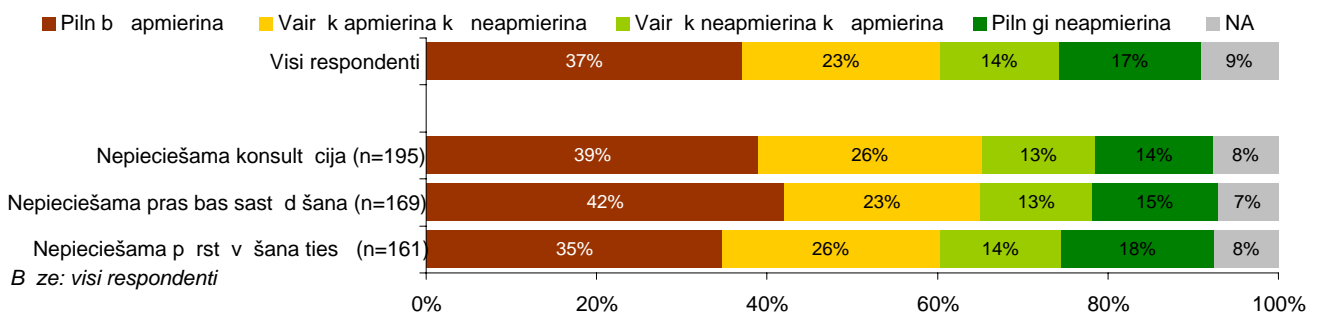

Piezīme: šajās jautājumos respondentiem netika piedāvāti atbilstoši varianti, šīs bija t.s. "atvērtais" jautājums.

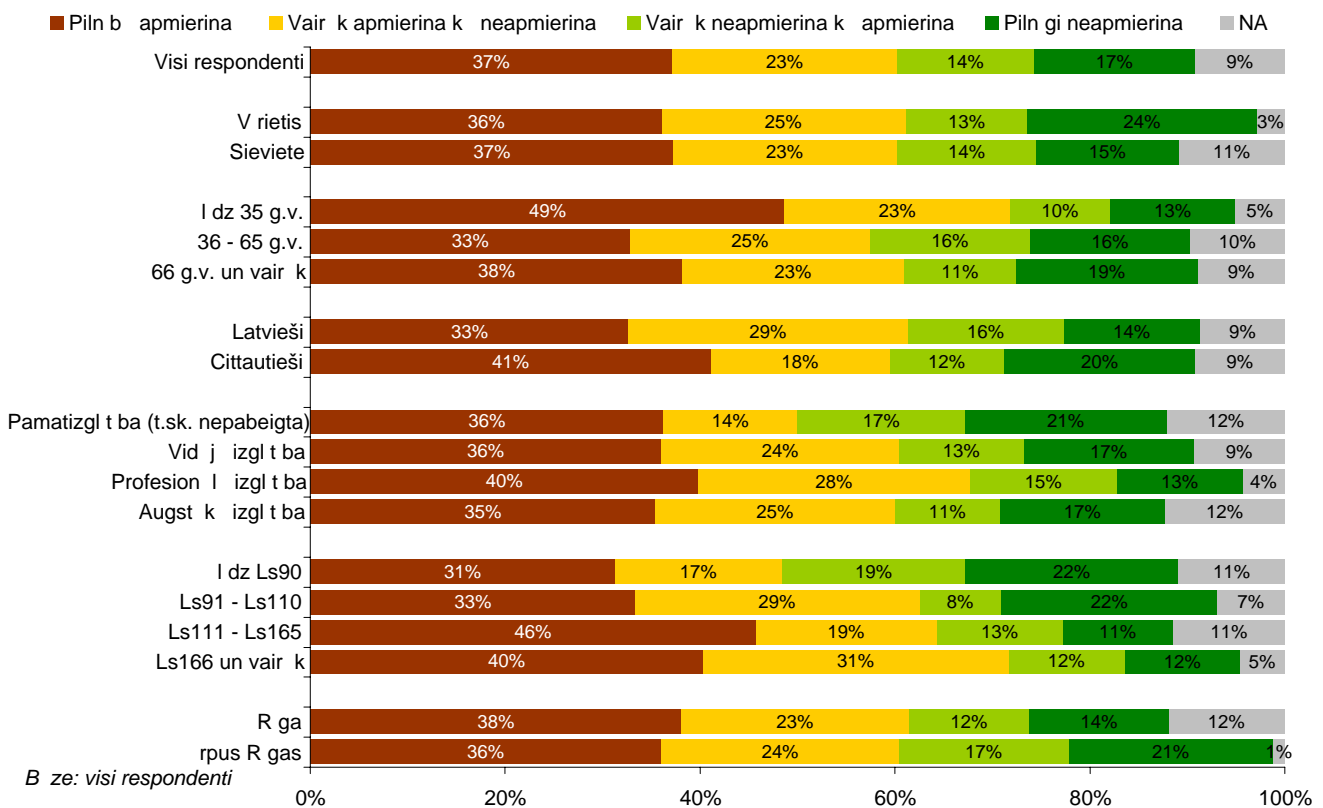
Vai Jūs kopumā apmierināti ar emigrācijas juridiskajām palīdzībām?

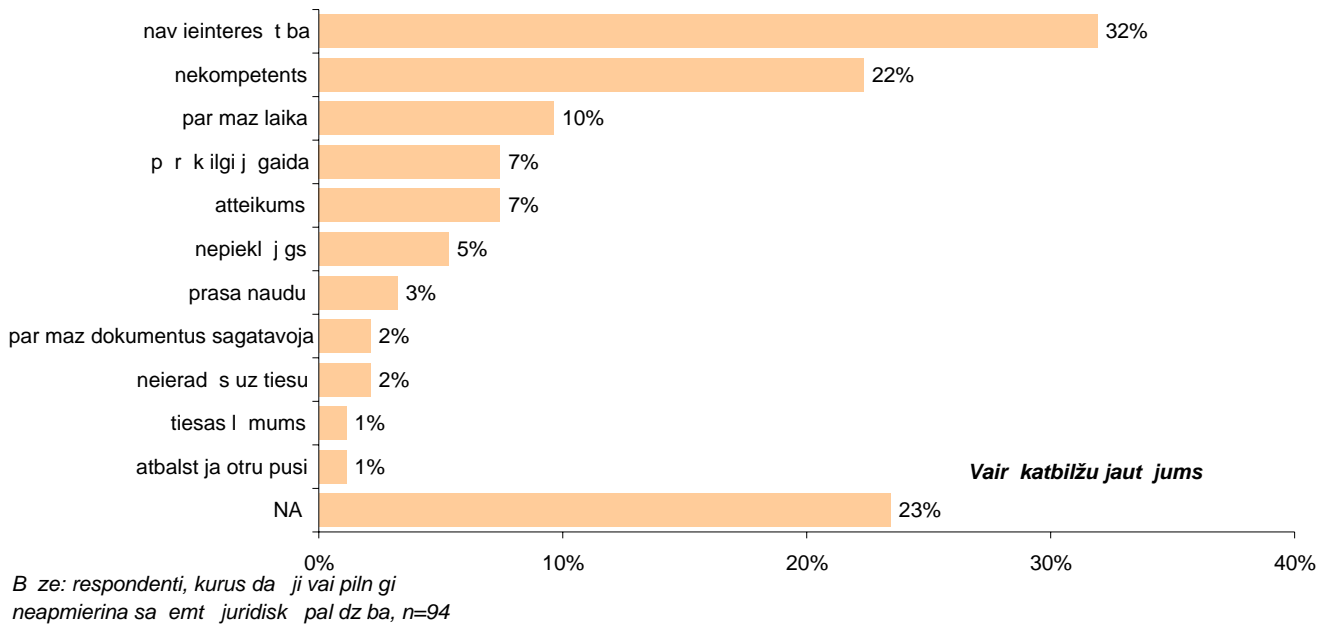
Atbilžu salīdzinājums atkarībā no nepieciešamības juridiskās palīdzības

Atbilžu salīdzinājums sociāldemogrāfiskajās grupās

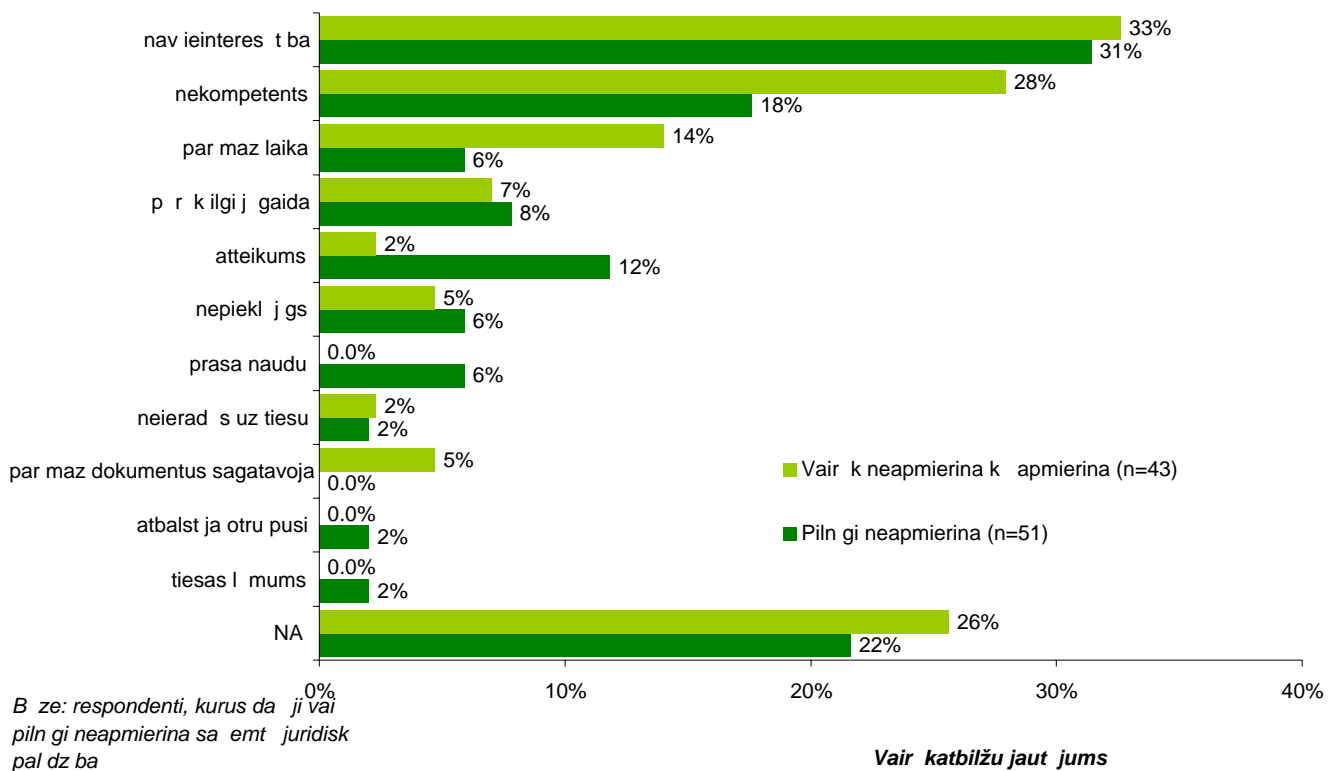

Ja sa emt juridisk pal dz ba J s da ji vai piln b neapmierina, uzrakstiet, l dzu, kas tieši J s nepamierina/ neapmierin ja!

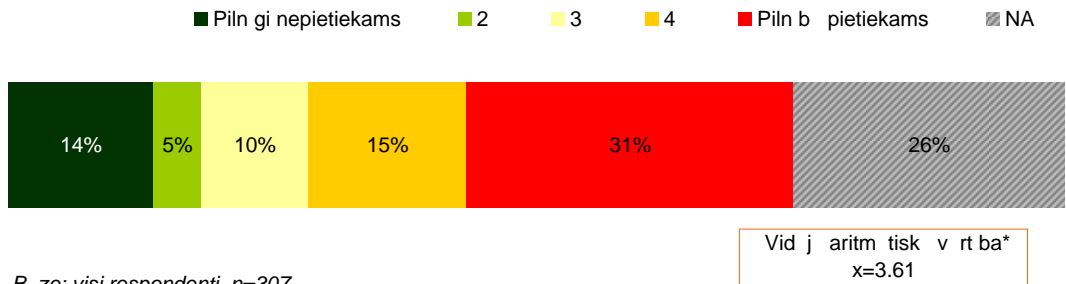

Piez me: šaj jaut jum respondentiem netika pied v ti atbilžu varianti, šis bija t.s. "atv rtais" jaut jums.

Respondentu, kurus da ji vai piln gi neapmierin ja sa emt juridisk pal dz ba, atbilžu sal dzin jums

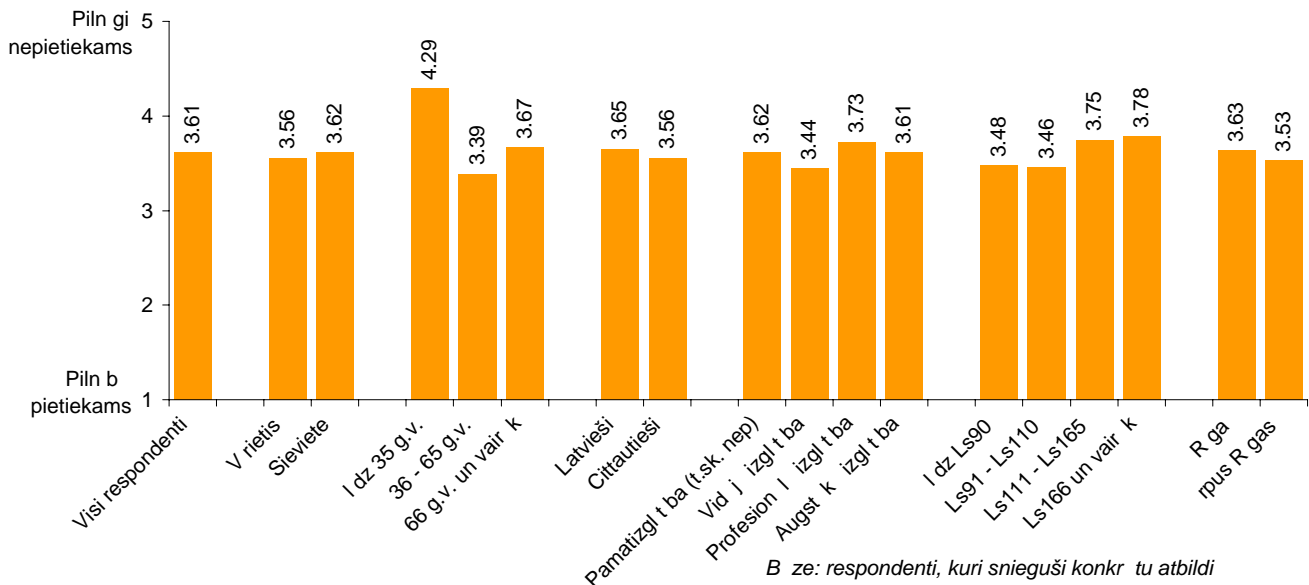
Līdzu, piecu punktu skalā novērtējiet saņemto juridiskās palīdzības apjomu!

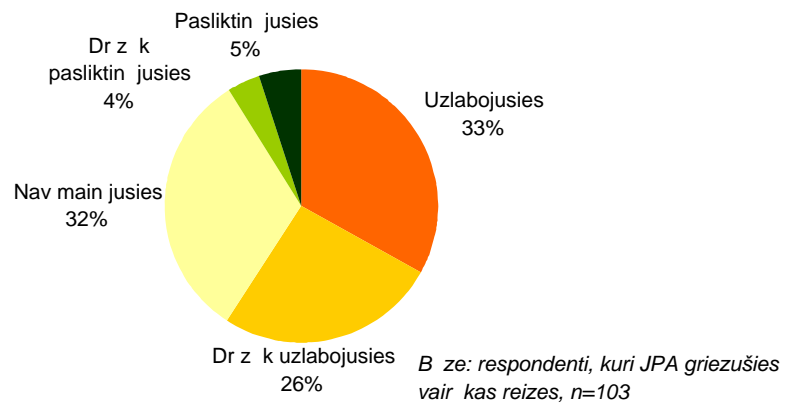
Bāze: visi respondenti, n=307

*Vid. aritmētiskie rādītāji ir ņemti no respondentiem, kuri sniedza konkrētu atbildi (netiekamts vērtības "grūti pateikt" patsvars).

Vidējais aritmētiskais vērtības rādītājs sociāldemogrāfiskajās grupās

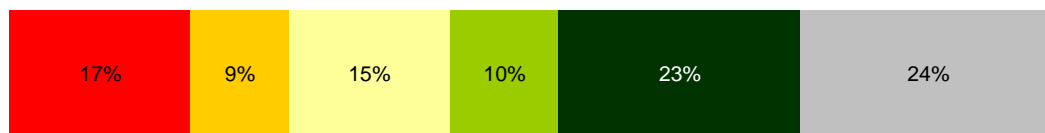
Līdzu, novērtējiet, kā, pēc Jūsu domām, ir mainījusies JPA darbība kopš tās darbības sākuma 2006.gada janvārī?

4. Viedoklis par nepieciešamaj m izmai m

L dzu, 5 punktu skal nov rt jiet iesp jas izmantot juridisk s pal dz bas pakalpojumu Latvijas tr c gajiem iedz vot jjiem?

■ Piln b pieejams ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ Piln gi nepieejams ■ NA

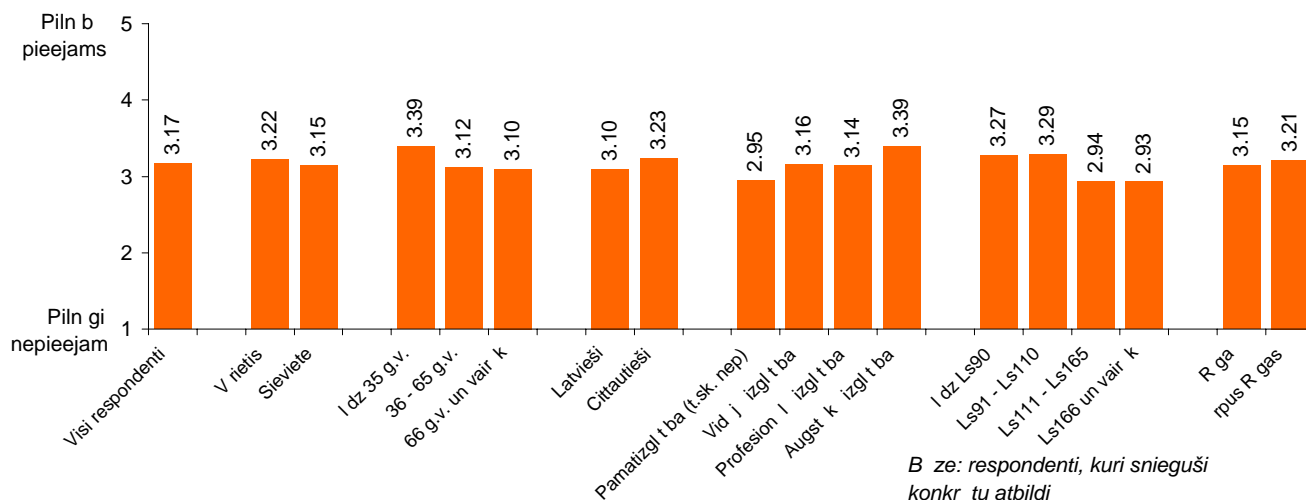

Vid j aritm tisk v rt ba*
x=3.17

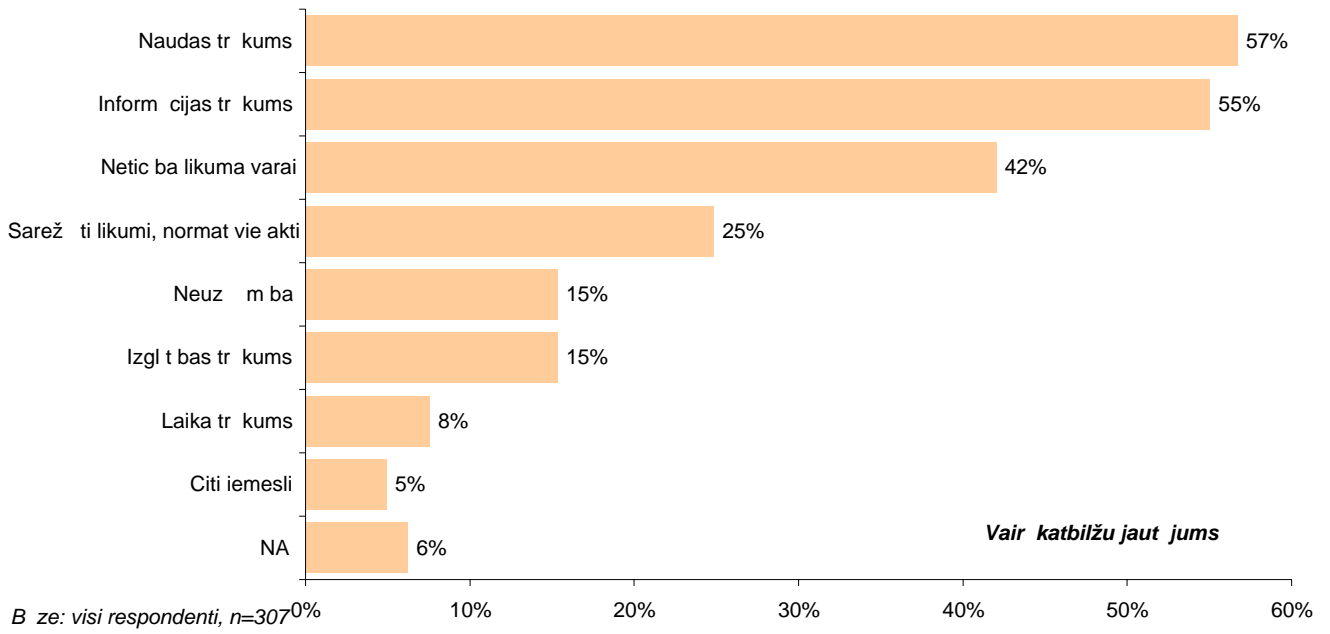
B ze: visi respondenti, n=307

*Vid. aritm tiskie r d t j r in ti no respondentiem, kuri sniedza konkr tu atbildi (netiek emts v r atbildes "ti pateikt" patsvars).

Vid j s aritm tisk s v rt bas sal dzin jums soci ldemogr fiskaj s grup s

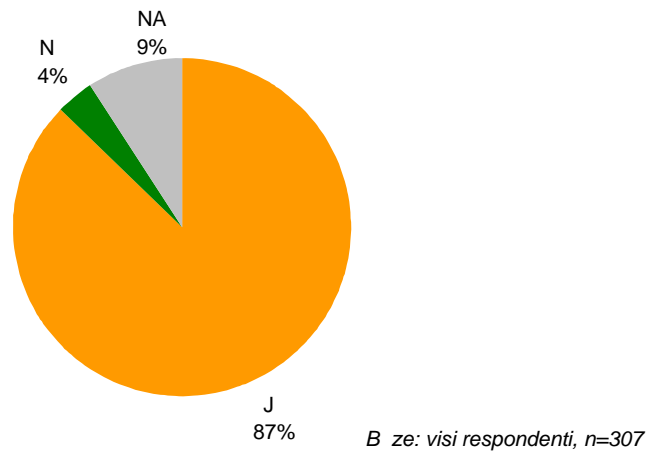

Kas, J suprt, visvair k ierobežo juridisk s pal dz bas l gšanu un sa emšanu iedz vot ju vid ?

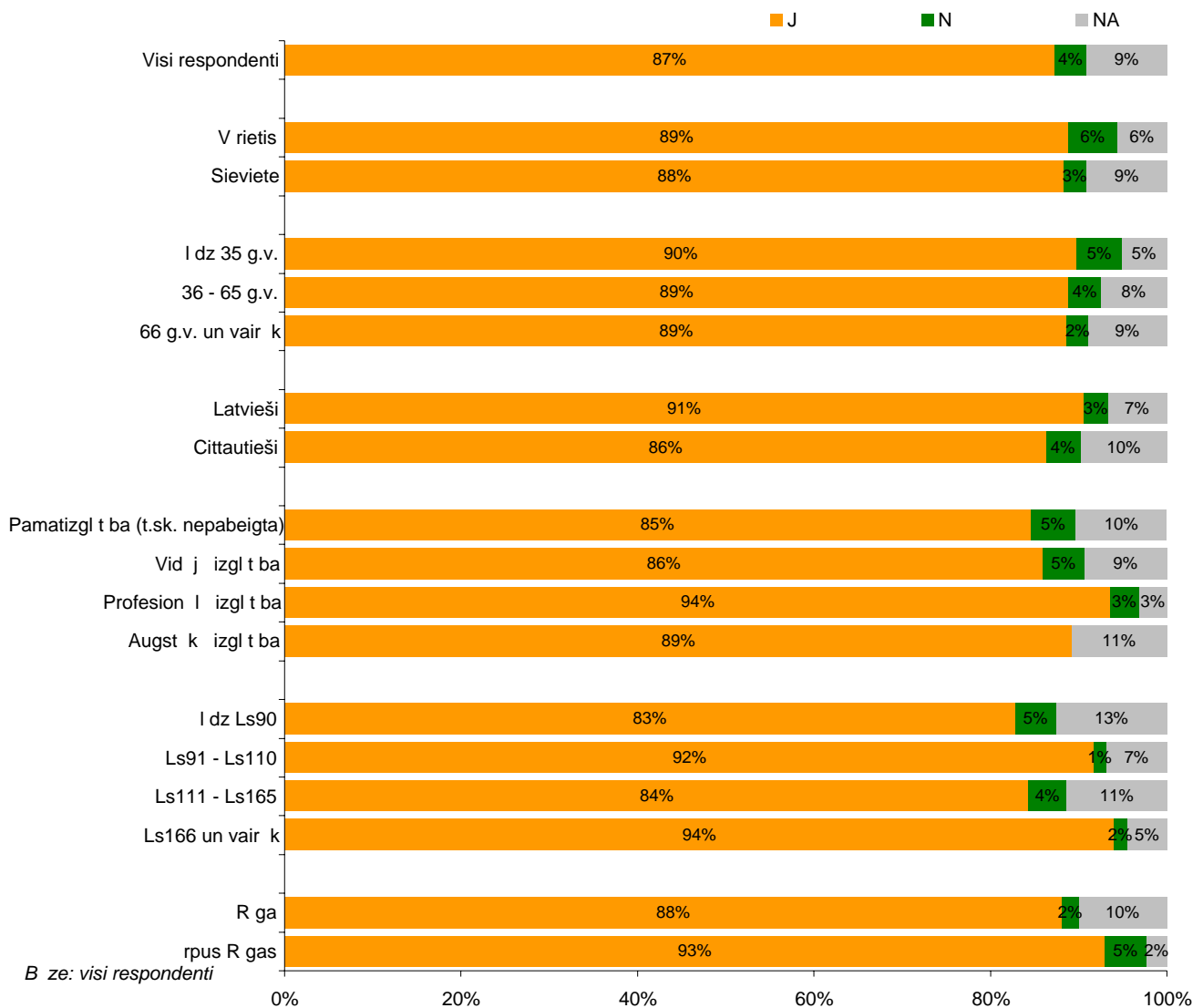

Citi iemesli: advok ta neieinteres t ba, nezin šana (2x), valodas nezin šana (2x), pal dz bas atteikums (1x), tiesnešu korump t ba (1x).

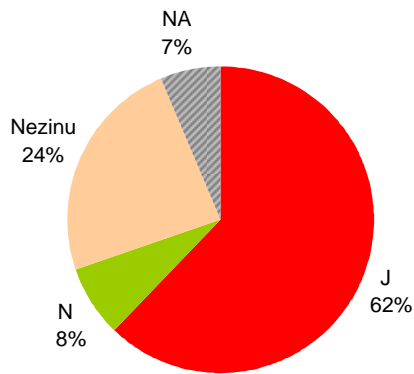
K J s dom jiet, vai ir nepieciešams JPA fili les izvietot daž dos Latvijas re ionos?

Atbilžu sal dzin jums soci ldemogr fiskaj s grup s

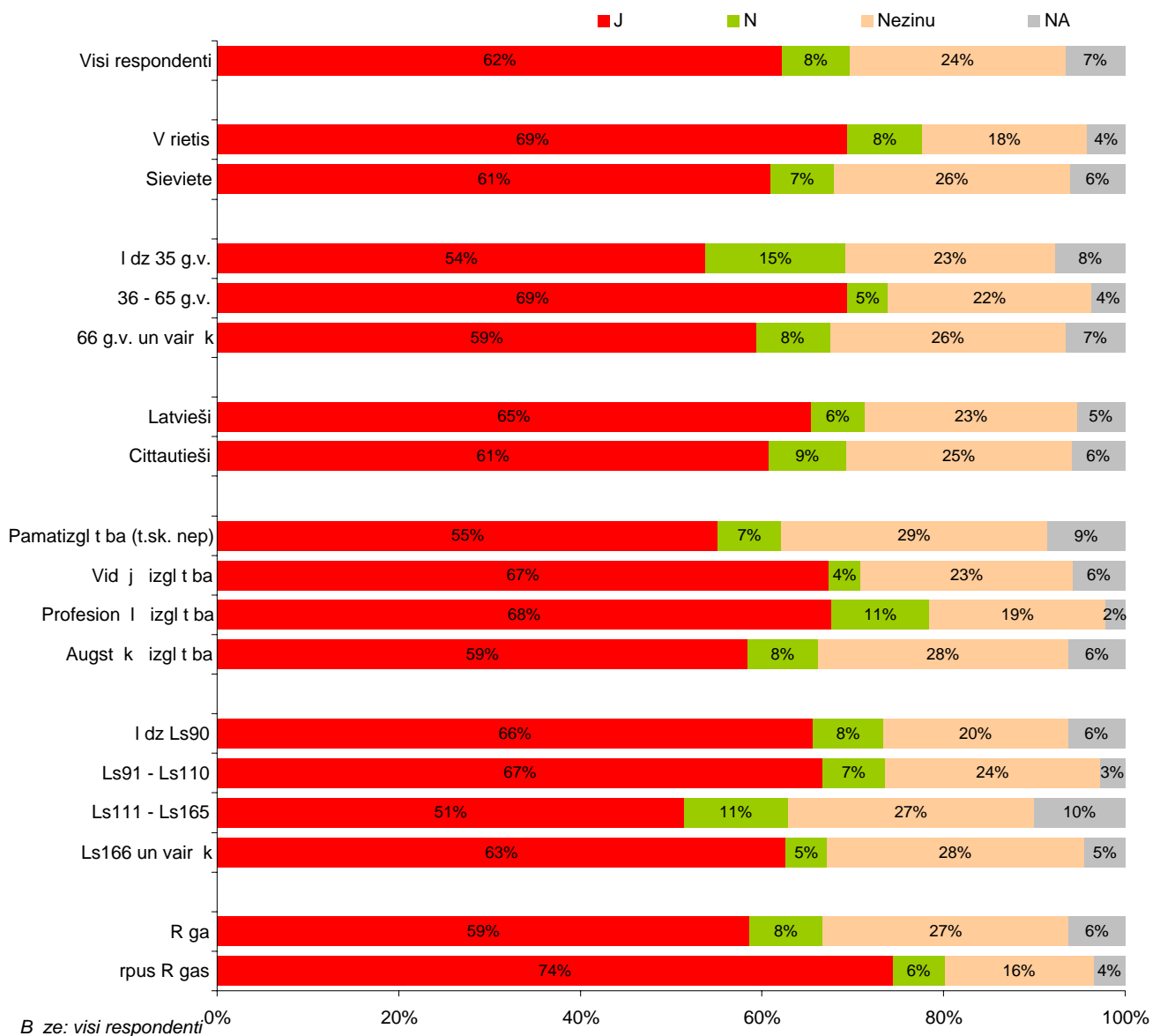

Sakiet, l dzu, vai b tu nepieciešams palielin t sniegt s juridisk s pal dz bas apjomu?

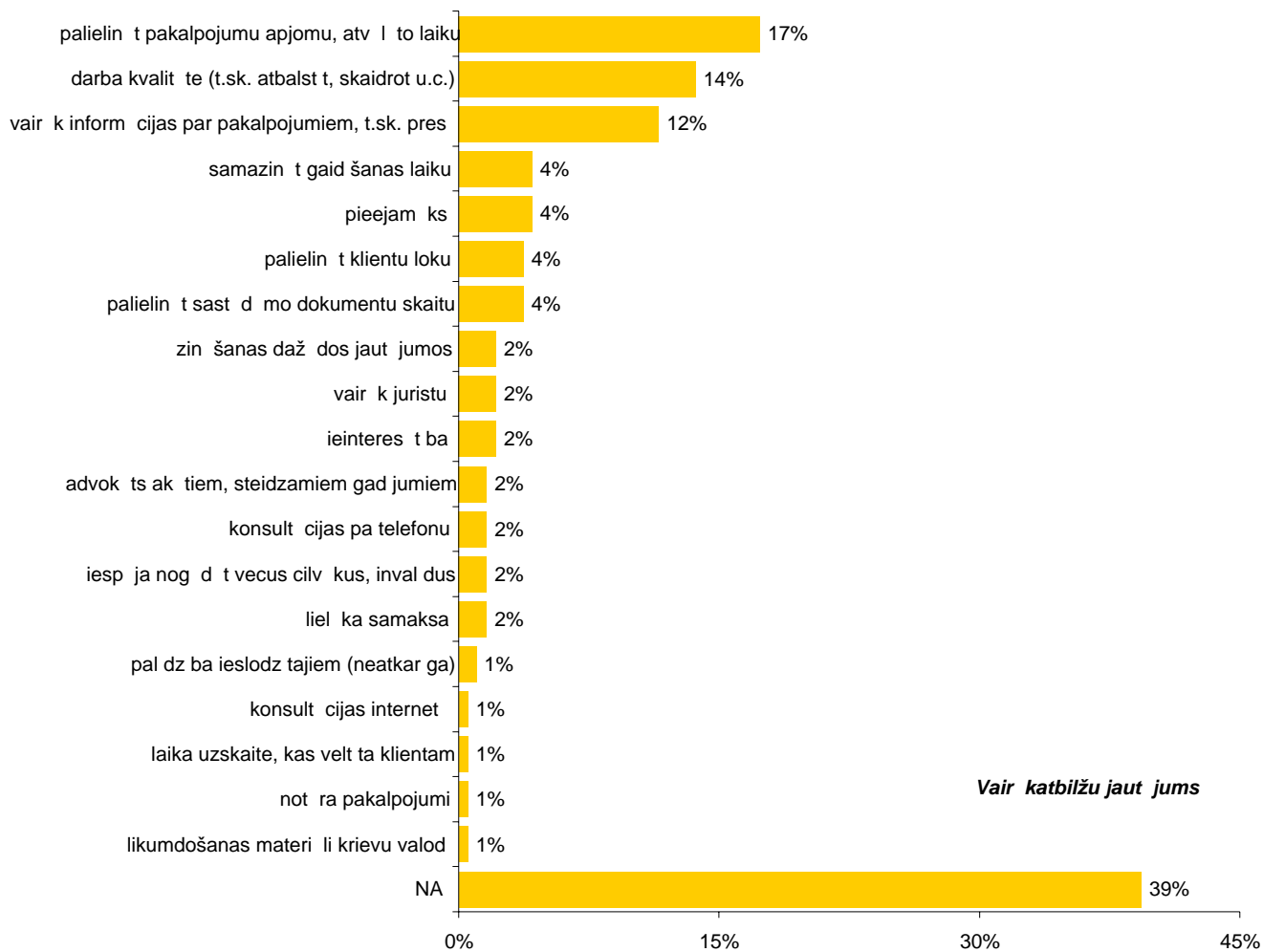

B ze: visi respondenti, n=307

Atbilžu sal dzin jums soci ldemogr fiskaj s grup s

Līdzu, paskaidrojiet s k k, k un cik liel m r , p c J su dom m, vajadz tu palielin t sniegt s pal dz bas apjomu!

B ze: respondenti, kuri uzskata, ka nepieciešams palielin t sniegt s juridisk s pal dz bas apjomu, n=19

Piez me: šaj jaut jum respondentiem netika pied v ti atbilžu varianti, šis bija t.s. "atv rtais" jaut jums.